

292562489

101 Københavns kommune

Mag. 09.35506 Ju

L. JUST-NIELSEN

SELSKABET

DE DANSKE FORSVARSBRØDRE

I KJØBENHAVN

25 AARS FORENINGSHISTORIE

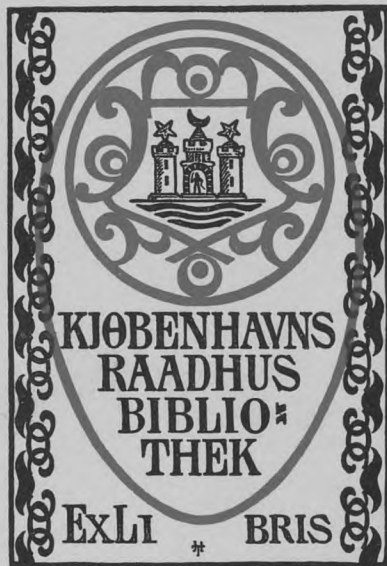
1879—1904

SELSKABETS EMBLEM

KJØBENHAVN • MCMIV • CITYTRYKKERIET
LAUR. MADSENS & VALD. CARLSSENS BOGTRYKKERIER

RHB

Mag.
09. 35506
ju

SELSKABET
DE DANSKE FORSVARSBRØDRE
I
KJØBENHAVN

25 AARS FORENINGSHISTORIE

1879—1904

AF

L. JUST-NIELSEN

MED ILLUSTRATIONER OG PORTRÆTTER

ÆRESOVERSTERNES MÆRKE

KJØBENHAVN

CITYTRYKKERIET (LAUR. MADSEN & VALD. CARLSEN)

1904

~~09.3554~~
~~Dabo~~
~~j~~

UDGIVELSEN af denne Bog blev efter Bestyrelsens Forslag besluttet ved Selskabets Generalforsamling den 25de Marts 1903. Skriftet er trykt i 2500 Exemplarer, saa at det kan komme Mænd og Institutioner, som staa Selskabet nær, og samtlige Medlemmer i Hænde. Forf. har med erkjendtlig Tak modtaget velvillig Hjælp ved Udarbejdelsen fra nuværende og tidligere Bestyrelsesmedlemmer, fra Hr. *Joh. D.*, for et af Afsnittenes Vedkommende, og fra Selskabets Kasserer.

Af Selskabets Broderbrev.

»DE DANSKE FORSVARSBRØDRE«.

DEN 29de Januar 1879, en Tid, som for mange ikke vil synes at være meget fjærn, men som jo dog ligger et kvart Aarhundrede tilbage, stiftedes Selskabet »*De danske Forsvarsbrødre*«. Det skete idet der fastsloges følgende *Grundlov*, om hvilken det udtrykkelig bestemtes, at den ikke kan forandres:

»Selskabets Navn er:

„De danske Forsvarsbrødre“.

Selskabets Valgsprog er: »*Med Gud for Konge og Fædreland*«.

Selskabet bestaaer af Medlemmer, som have tjent eller tjene i Hæren eller Flaaden og mindst have gennemgaaet en seks Ugers Rekrutskole eller en forberedende Uddannelse, der svarer hertil.

Selskabets Formaal ere:

at virke hen til, at enhver vaabenfør dansk Mand anser det for en Hæder at bære Vaaben for sit Fædreland, saavel i Krigstid som i Fredstid;

- at vedligeholde Folkets krigerske Aand ved at bidrage til, at vor Krigshistories smukkeste Dage mindes ved Fester, i Skrift, Sang og Tale;
- at støtte enhver Bestræbelse, der gaar ud paa at styrke Hærens og Flaadens Kampdygtighed;
- at tilvejebringe Midler til en Sygekasse, en Understøttelseskasse, en Begravelseskasse og en Alderdomsforsørgelseskasse;
- at understøtte de under en Krig udkommanderede Forsvarsbrødres Familier;
- at søge at skaffe trængende Medlemmer et nødtørfigt Erhverv;
- at knytte Medlemmerne nøje sammen ved ugentlige Sammenkomster, ved en Bogsamling, et Tidsskrift m. m.

Selskabets Midler forvaltes af Selskabets Bestyrelse og kunne kun komme Medlemmer af det kjøbenhavnske Selskab til Gode.

Denne Grundlov kan ikke forandres.

Denne Grundlov, det deri indeholdte Valgsprog, det Program, den fastslaaer, alt dette vidner om Begejstring hos Selskabets Stiftere, om Idealisme hos Brødrene, som slttede sig til Foregangsmændene, om Trang til at sætte store Maal.

Lovens Sætninger bevæge sig i Stigning fra det jævne og ligefremme: *At samle Mænd, som have været Soldater, til fortsat kammeratligt Samvær*, og op til de stærke Krav om højpatriotisk Gjerning, til de store Tanker om Opretholdelsen af Folkets »*krigerske Aand*«, at Danmark maa bevares, at Sablen maa holdes blank og rede overfor mulige Angribere, at Mindet om Fortids Heltemod maa opflamme Folket og holde den hellige Ild i Lue i hver Dannismands Bryst, at han gaar frem og øver berømmelig Daad, naar Fædrelandet kalder.

Selskabet er *upolitisk*, og det har hævdet dette Standpunkt ved Lejligheder, hvor der kunde være Tilbøjelighed fra enkelt Side til at fravige det eller Fristelse fra anden Side til at deltage i almindelig politisk Bevægelse. Kun med Hensyn til *Forsvarssagen* indtager Selskabet en Stilling, over hvilken der undertiden ved Tidernes Ugunst kan falde et mere eller mindre stærkt Skær af Politik. Efter sit Navn, efter sit Formaal, efter sin Grundlovs Krav maa Selskabet

ønske den bedst mulige Ordning af vort Lands Forsvar, det maa ønske det ganske egoistisk for sine Medlemmers Skyld, da de alle ere, have været og paany kunne blive *Soldater*, og det maa ønske dette, fordi det er et udpræget patriotisk Selskab. Uden at tage Stilling til politisk Strid, som kan være Partierne imellem, vil »De danske Forsvarsbrødre«s Sympathi derfor altid være paa de Partiers Side, ganske uanset deres Farve, som omfatte Forsvaret med Interesse. Skiftende Forsvarsministre have givet Møde og have udtalt sig ved Selskabets Fester og Sammenkomster, Hærens højeste Officerer af alle Vaabenarter, Militære af alle Grader ere gjerne komne til Stede ved denne eller hin Lejlighed, naar Brødrene have været samlede, og altid har varm Interesse for Forsvar og Forsvarssag gennemsyret Gjæster som Værter. Politik vil Selskabet ikke med dette, det vil kun opfylde »Grundloven«s Krav, der siger, at det skal »støtte enhver Bestræbelse, der gaaer ud paa at styrke Hærens og Flaadens Kampdygtighed«, holde Krigsminderne i Ære og hædre og kræve Hæder for Landsforsvarerne.

Og Grundloven for dette Selskab sætter andre, ogsaa meget store Maal paa det rent praktiske Omraade. Den vil, at der udrettes noget godt og kjærligt for *Forsvarsbroderen*. Den trækker Linierne for en meget omfattende Gjerning, idet den siger: Dette skal Selskabet stræbe at gjøre for sine Medlemmer. Det skal søge efter Evne og Mulighed at værne Brødrene mod Følger af Sygdom, staa dem bi i Nød, komme dem til Hjælp, naar de stedes i Alderdomstrang. Ja, Grundloven viger i sin højtflyvende Tankegang end ikke tilbage for en saa stærkt fordrende Sætning som den, der byder Selskabet »at søge at skaffe trængende Medlemmer et nødtørftigt Erhverv«, en Sætning, der naturligvis ikke i Praxis kan give Selskab og Bestyrelse nogen *Forpligtelse*. Den er udsprungen af Broderskabstanken, næsten af en *Familietanke*, men Forsvarsbrødrereselskabet blev hurtig for *stort* til, at det i den Grad kunde være Fader og Moder og Støtte for sine Medlemmer. Sætningen staaer da nu kun i Grundloven som et af Vidnesbyrdene om de mange smukke Tanker, som knyttedes til Selskabet og som ogsaa bleve fulgte, naar det blot var muligt. Det maa i det Hele sikkert indrømmes, at de Maal, de Opgaver, som Begejstring og Idealisme, Tro paa Fædrelandet og Haab til Menneskene gav Selskabet for 25 Aar siden, vare omfattende og store, næsten *for* vældige. Men der er trøstigt bleven arbejdet paa det givne Grundlag. Selskabet fandt strax stor Tilslutning til den ledende Tanke, til Valgsprog og Program, og det har gennem praktisk Arbejde fastholdt den vundne Position og bestyrket den Aar for Aar. Vi ville i det

Følgende se, hvor meget der er naaet, hvor trofast der er arbejdet i de 25 Aar siden 29de Januar 1879.

Selskabet staaer nu med sine 2150 Medlemmer konsolideret og stærkt. Det har sine Grundpiller i *Sygekassen* med dens forholdsvis store Ydelser, 50 Øre daglig uden Extrakontingent ud over det lave Medlemskontingent, i *Laanekassen*, som virker til saa stor Hjælp for trængende Brødre og hvis Udlaan tælles i Hundrede Tusinder af Kroner, i den *Begravelseshjælp*, der ydes, til Dato er udbetalt 17—18,000 Kr. paa denne Konto, i den *Formue*, der ejes. Selskabet viser sin Livskraft ved den stærke Deltagelse fra Medlemmernes Side i Sammenkomster, Fester og Udflugter, i det gode Sammenhold og den i stigende Grad tilstedeværende Fællesfølelse mellem Brødrene, saavel i Selskabets store Skarer som i de mindre Kredse, blandt Skytter og Sangere.

Og som Selskabet gjør det Yderste til sine Medlemmers Gavn og Bedste, saaledes fordrer det ogsaa, at det anses for en Ære at være Broder i det, og at Brødrene føle sig knyttede til og solidariske med Selskabet, saaledes som det udtrykkes i det *Broderbrev*, ethvert Medlem modtager og hvori det hedder:

»Selskabets Bestyrelse tilkjendegiver herved, at Fædrelandsforsvareren er optagen som Medlem i ovennævnte Selskab, og har han herved forpligtet sig til at være dets Love efterrettelig, i alle Tilfælde at varetage Selskabets Bedste og, saa vidt han formaaer, at afværge dets Skade, hvorfor han herved erklæres for Broder i Selskabet »De danske Forsvarsbrødre i Kjøbenhavn« og skal som Følge heraf være delagtig i de Goder, som blive dette Selskab til Del«.

Velsignelse har fulgt Arbejdet i de 25 Aar. Idealerne ere blevne holdt højt og i Ære, de store Maal ere aldrig blevne glemte, men under dette har Selskabets Ledelse praktisk, flittigt og slidsomt foretaget alle de smaa Skridt, alt det Dagens Arbejde, som udkræves, naar Resultater skulle opnaaes. Og selv om ikke alt det, der i Grundloven er opstillet som ønskeligt, er naaet — denne Grundlov har, som andre, sine *Løfteparagraffer* —, er meget stort og godt dog gennemført, til Gavn for Brødrene og sikkert ogsaa for Samfundet og for *Samfundsanden* i det Fædreland, hvori og hvorfor Selskabet virker.

Ved en skjønnsom Bedømmelse af den Virksomhed, der i det Følgende skal nærmere skildres og gjenkaldes i Erindringen, vil man komme til det Resultat, at »De danske Forsvarsbrødre« kan jubilere med Ære.

Hs. Kgl. Højhed PRINDS CHRISTIAN TIL DANMARK.

Protektor for »Selskabet De danske Forsvarsbrødre« i Kjøbenhavn.

PAA den 24-aarige Stiftelsesdag, den 29de Januar 1903, kunde det meddeles, at Hs. Kgl. Højhed *Prinds Christian* havde vist Selskabet den Ære at overtage Protektoratet over det. Meddelelsen blev naturligvis modtagen med stor Begejstring af de ved Stiftelsesfesten forsamlede Brødre, som udbrød i stormende Leveraab for Hs. Kgl. Højhed.

Den 27de April modtog Hs. Kgl. Højhed en Deputation, bestaaende af Formanden og Næstformanden og et Medlem af Bestyrelsen, og modtog af denne Emblem, Broderbrev og Love. Emblemet er i Guld og Emaille, Broderbrevet forsynet med kalligraferet Text.

Hs. Kgl. Højhed lovede ved Lejlighed at komme til Stede i Selskabet, og dette vil saaledes — efter Bestemmelsen og den høje Protektors Tilsagn — ske ved Jubilæumsfesten 29de Januar 1904.

SELSKABETS MÆND.

IFØLGE Lovenes § 2 kan Enhver blive *Medlem* af Selskabet »De danske Forsvarsbrødre« i Kjøbenhavn, der indmældes af en Broder og beviser at have opfyldt de i Grundloven fastsatte Betingelser, samt er fyldt 18 Aar. Medlemmernes Emblem er gjengivet andetsteds i Bogen.

Æresøverster kunne, ifølge § 4, kongelige og fyrstelige Personer blive og Saadanne, der have gjort sig særlig fortjente af Fædrelandet eller Forsvarsbrødrenes Selskab. *Æresøversterne* optages ifølge § 5 af den samlede Bestyrelse. *Æresøversterne* modtage det Emblem i Guld, som ses afbildet foran i Bogen.

Æresmedlem kan, ifølge § 3, den blive, der har vist Selskabet særlige Tjenester, ydet fri Skoleundervisning til Medlemmernes Børn, eller engang for alle har indbetalt 400 Kr. i Selskabets Kasse. Optagelse af *Æresmedlemmer* sker, ifølge § 5, af Bestyrelsen og Domstolen. *Æresmedlemmerne* bære samme Emblem som *Æresøversterne*, men i Sølv.

Selskabet styres, ifølge § 18, af en *Formand* og 8 *Medlemmer*. Bestyrelsen vælges saaledes, at der særskilt stemmes paa Formanden, som vælges for 3 Aar ad Gangen, og dernæst paa de øvrige Bestyrelsesmedlemmer, der vælges for 2 Aar ad Gangen. Bestyrelsen vælger, ifølge § 20, en *Næstformand*. Bestyrelsens Emblem er afbildet andetsteds.

Domstolen bestaaer, ifølge § 27, af 7 Medlemmer der selv vælge deres *Formand*. Dommerne vælges for 2 Aar ad Gangen. Domstolen har, ifølge § 28, »at afgjøre alle Stridigheder mellem Medlemmerne og Bestyrelsen, samt i Selskabets øvrige, indre Anliggender«.

Selskabet har, ifølge § 29, to kritiske Revisorer, hvoraf en afgaer hvert Aar, en Revisor-Suppleant og en Decisor.

Selskabets Stifter, Kapitajn MICHAEL RODEVALD GJØRUP.

SELSKABET DE DANSKE FORSVARSBRØDRE'S første *Æresøverste* er den nu henved 74-aarige Kaptajn *M. Gjørup*, Selskabets Stifter, og dets Formand i de første ni Aar. Om Gjørups store Virksomhed for »De danske Forsvarsbrødre« fortælles udførligt andetsteds i nærværende Skrift. Her skal det blot siges, at Gjørup ganske selvfølgelig

holdes højt i Ære i det Selskab, der er hans Værk, at han altid vil mindes i »De danske Forsvarsbrødre« for den Del af sit Livsarbejde, han offrede Selskabet, opfyldt af store og gode Idéer og varme Følelser. Endnu ved Jubilæumsfesten vil han give et Bidrag ved en ny Sang for Selskabet, en ny til den lange Række Sange, som skyldes ham, og hvoraf adskillige ere naede ud i vide Kredse. Gjørup blev udnævnt til *Æresøverste* den 21de Marts 1888.

Svensk Generalmajor, Friherre
J. Z. RUDBECK.

En af de mest fremragende af de svenske Frivillige, som deltog i Krigen 1864, var nuværende Generalmajor i den svenske Hær, Friherre *Rudbeck*. Da 25 Aar siden Krigen vare forløbne, bidrog Selskabet sit til at hædre Rudbeck — den 23de Juli 1889 blev han *Æresøverste* i »De danske Forsvarsbrødre«. Nogle Maa-

neder forud, den 18de April, var Rudbeck hernede, og paa Krigergravene her nedlagde han fra svenske Officerer en Palmegren med Inskription:

Heder!!!

Öfver Krigarn, der han gömmes
Männemod och manneheder
Gör, at hans namn ej glömmes.

Men ikke blot de Faldne, ogsaa den, der gik levende ud af Kuglerengen, bør mindes, og Forsvarsbrødrene hædrede Rudbeck og samtidig hans

Hs. Excell. Viceadmiral N. F. RAVN.

danske Vaabenfælle, Kammerherre, Premierlieutenant *Castenschiold*, den navnkundige Kommandør i Skandse Nr. 2 i 1864. Ligeledes den 23de Juli 1889 blev Castenschiold

danske
Vaaben-
fælle,
Kammer-
herre,
Premier-
lieute-
nant *Castenschiold*, den navnkundige
Kommandør i Skandse Nr. 2 i 1864.
Ligeledes den 23de Juli 1889 blev Casten-
schiold
Æres-
øverste i
vort Sel-
skab,
hvis
Gjæst

han ofte var og ofte hidrog til at kaste Glans og Stemning over ved et varmtfølt Ord.
Ved Stiftelsesfesten den 29de Januar 1891 blev daværende Marineminister, Viceadmiral *Ravn* Æresøverste. Ogsaa han havde allerede da ofte været og var oftere siden en kjær Gjæst i Selskabet »De danske Forsvarsbrødre«. Han omfatter dette med varm Sympathi, saaledes som det f. Ex. fremgik af hans Tale ved Stiftelsesfesten i 1889, da han ifølge »Kundgjørelsen« udtalte: »Alene Selskabets smukke Formaal maa fremkalde

Kammerherre C. V. B. CASTENSCHIOLD.

Hs. Excell. Generallieutenant
J. J. BAHNSON

Agtelse for det. Han haabede, at *Selskabets Fremgang fremdeles vilde vedblive, dets Virkekreds voxes.*

Generalmajor TH. v. FREIESLEBEN.

Generalmajor *v. Freiesleben*, som er Æresøverste siden 1ste November 1893. Generalen blev udtrykkelig hædret som Formand

Realskolebestyrer A. SCHMIDT.

Venner, der med Raad og Daad, ved mange belærende Foredrag, havde ydet det god og velment Støtte.

Samme Dag, den 29de Januar 1891, blev den daværende Krigsminister, General *Bahnsen*, Æresøverste. Paa mange Maader ydede Hs. Excellence i sin Ministertid Selskabet Støtte, hvorfor det altid vil være ham taknemlig, og han har stedse været en flittig og velkommen Gjæst ved Sammenkomster og Fester og har ofte under Alles Opmærksomhed taget Ordet ved disse.

Det samme kan med lige saa stor Ret siges om Generalmajor

Kontreadmiral WM. CARSTENSEN.

»De danske Vaabenbrødre«, og det gode og hjærtelige Forhold mellem de to, saa nær beslægtede Selskaber, besegledes derved paany.

Den, indtil det Øjeblik dette Skrift gaar i Trykken, senest udnævnte Æresøverste er Admiral *Carstensen*. Selskabet viste ham den største Hæder, det kan vise de Mænd, som have ydet det Støtte, den 1ste August 1897, men Admiralen var da forud Æresmedlem, og han havde hørt til dets allerførste varme

Blandt *Æresmedlemmerne* har Skolebestyrer *Schmidt* største Anciennet. Han udnævntes for 23 Aar siden, 29de Januar 1881. I alle disse Aar har han, saaledes som det Andetsteds skal omtales, været Selskabets gode Hjælper.

Paa lignende Grundlag som General *Freieslebens* Udnævnelse til *Æresøverste*, men et Par Aar tidligere, faldt, den 29de Januar 1891, kgl. Kammersanger *Niels Juel Simonsens* Udnævnelse til *Æresmedlem*. Det var Formanden for de danske

Vaabenbrødres københavnske Afdeling, der hædredes, men det var ogsaa Anerkjendelse af en kjær

Kammersanger N. J. SIMONSEN.

Gjæst ved Forsvarsbrødrenes Sammenkomster.

Kommandør P. F. GIØDESEN.

Selskabets yngste *Æresmedlem*, Udnævnelsen er af 7de Novbr. 1903, er Kommandør *Giødesen*. Ved en Række Generalforsamlinger i Selskabet var *Giødesen* den selvskrevne og dygtige Dirigent, og naar Generalforsamlingen sluttede, gav han ofte Deltagerne et godt Ord med hjem, en brillant lille

Tale til Hæder for Selskabet, som han er opfyldt af Kjærlighed til og Interesse for. Brødrene ville med Glæde erfare Kommandørens Udnævnelse, foretagen af Bestyrelse og Domstol i fuld Enstemmighed.

Formand for Selskabet De danske Forsvarsbrødre i Kjøbenhavn,
Oldermand WILHELM JUUL.

ABSOLUT ingen Anden har været saa længe og saa nøje knyttet til Selskabet »De danske Forsvarsbrødre« som *den nuværende mangeaarige Formand*. Han har næsten lige saa stor Anciennitet som Selskabets Stifter, og han har direkte deltaget i Selskabets Ledelse i et

betydeligt længere Aaremaal. Den 16de November 1904 kan Oldermand *Wilhelm Juul* fejre *25 Aars Jubilæum* som *Bestyrelsesmedlem* i Forsvarsbrødrene, idet han første Gang indvalgtes i Bestyrelsen den nævnte Dag i Aaret 1879 og er gjenvalgt ved alle senere Valg. Fra 10de Marts 1882 til 22de Marts 1888 var Juul med en Afbrydelse paa et Par Maaneder *Næstformand*, og fra 22de Marts 1888 har han været Selskabets af Alle anerkjendte Formand eller i henved sexten Aar. Det er en saa lang og saa betydningsfuld Virksomhed i en enkelt Forening, at det er bemærkelsesværdigt alene af den Grund, og dette Forhold taler selvfølgelig bedre end alle Lovord om de

Kaptajn, Fabrikant WEIHE,
Selskabets Næstformand.

udmærkede Egenskaber som Foreningsleder, Selskabets Formand sidder inde med. Det skal kun siges, at Oldermand Juul er loyal, pligtro og

flittig i sine Hverv som Faa. For den, der har havt Lejlighed til at se ham virke paa forskjellige Omraader og ved, hvilket Tal af Hverv, der er lagt paa denne Mands Skuldre, er det en stadig Kilde til Forbavselse, hvad han er i Stand til at overkomme og hvilken Friskhed og Kraft, han stadig kan lægge i sin Gjerning.

Ved Generalforsamlingen i Marts 1889 indvalgte Kaptajn *Weihe* i Bestyrelsen, og det viste sig hurtigt, at denne dermed havde erhvervet sig et baade ivrigt og dygtigt Medlem, som

snart fik en fremragende Plads og med lige Energi kastede

sig over Bestyrelsesarbejdet paa en Række Omraader. Efter 10 Aars god Tjeneste som menigt Bestyrelsesmedlem avancerede *Weihe* i April 1899 til Næstformand,

Bestyrelsesmedlem,
Krigsassessor JØRGENSEN.

hvilken Post han stadig beklæder. Han er Formand for Festudvalget.

Bestyrelsens ældste Medlem, næstefter Formanden, er Handskefabrikant *F. Prieme*. Han indvalgte den 18de Marts 1884 og har siden stadig siddet i Bestyrelsen og altid været et virksomt Medlem. Han er Medlem af Festudvalget og Formand for Sangkoret, samt iøvrigt et af Selskabets første Medlemmer, Medlemsnummer 31.

Samtidig med den nuværende Næstformand indvalgte Krigsassessor, afsk. Stabssergent *Otto Jørgensen*, 22de Novbr. 1889, i Besty-

Bestyrelsesmedlem, Fabrikant PRIEME.

Bestyrelsesmedlem,
Rodemester KROGH.

Bestyrelsesmedlem,
Murermester I. I. BRUUN.

Bestyrelsesmedlem,
Økonom P. LARSEN.

relsen og har altsaa i snart femten Aar været Medlem i denne og et arbejdsomt og afholdt Medlem. Ligesom Juul og Prieme hører Otto Jørgensen til den første Aargang af Forsvarsbrødre og har nu Medlemsnummer 22.

Rodemester *I. C. Krogh* hører til Bestyrelsens stille, men flittige Kræfter, og hans Kolleger beklage i høj Grad, at han desværre for

Bestyrelsesmedlem,
Amtstuefuldmægtig C. J. FAHLEN.

Bestyrelsesmedlem,
Assistent TH. SPECHT.

Tiden er syg, omend i Bedring, og ikke vil kunne deltage i Jubilæumsfestlighederne. Krogh indvalgte i Bestyrelsen 22de Marts 1899.

Ved Generalforsamlingen i Marts 1900 blev Murerlaugets Oldermann *I. I. Bruun* Bestyrelsesmedlem, og Selskabet har siden paa forskjellig Maade høstet godt af hans Virksomhed og repræsentative Evner.

Fra Suppleant avancerede Økonom ved Sølvgadens Kaserne *P. Larsen* den 3die Oktober 1900 til Medlem af Bestyrelsen. Han var forud en kjendt Mand i Selskabet, ikke mindst blandt Skytterne, fra hvis Kreds Forslaget om hans Valg til Suppleant oprindelig fremkom.

Bestyrelsens to yngste, men allerede meget benyttede Medlemmer ere Amtstuefuldmægtig *C. J. Fahlén* og Assistent under Magistraten *Th. Specht*, begge valgte 27de Marts 1901. Specht er Festudvalgets tredie Medlem.

Domstolen bestaar af Grosserer *H. Averhoff*, Formand, Murermester *H. C. N. Bram*, Hofguldsmed *J. G. E. Fulbius*, Kammerassessor *F. C. H. Petersen*, Symaskinefabrikant *C. Beitzel*, Konditor *H. A. Munch-Lassen* og Papirhandler *J. F. Frederiksen*.

Revisorerne ere pens. Dampskibsexpedient *P. Rasch* og Regnskabsfører *N. C. Rasch*, Decisor Oberst *J. G. F. Colding*.

Bestyrelsesmedlemmernes Mærke.

HISTORIE.

STIFTELSEN af Selskabet »De danske Forsvarsbrødre« i Kjøbenhavn ligesom laa i Luften i Slutningen af Halvfjerdserne. Der havde allerede en Tid bestaaet Forsvarsbroderselskaber i Provindsbyerne, den mægtige Tilslutning til Vaabenbrødreselskabet — det havde ved Nytaar 1879 et Medlemsantal af 26,581 — og den uomtvistelige Betydning, dette Selskab havde faaet, den Omstændighed, at »Vaabenbrødrene« lukkede af for yderligere Medlemstilgang, og Tanken om at samle tidligere Soldater, som vel havde staaet i Rækkerne, men ikke vare saa gamle, at de havde faaet Ilddaab, alt dette havde forberedt Jordbunden for *et kjøbenhavnsk Forsvarsbroderselskab*. Fra flere Sider syslede man med Tanken om at indbyde til Dannelsen af et saadant Selskab, det var Kaptajn *Michael Gjørup*, som tog det lykkelige Initiativ til først at bringe Sagen frem og som — sammen med en mindre Kreds af Mænd — gjorde det med saa megen Energi, at Værket lykkedes, Selskabet blev dannet, og Kaptajn Gjørup og hans Venner blev med Ære Fader og Fædre til en Sammenslutning, der efter al rimelig Sandsynlighed vil bestaa gennem lange, endnu uoverskuelige Tider.

I nogle Optegnelser af Kaptajn *Gjørup* hedder det om Selskabets Stiftelse:

»Denne fandt Sted i en forholdsvis rolig Tid uden stærke sociale og politiske Brydninger; der var ingen national Vækkelse tilstede, og den trængtes der netop til, den vilde hos Folket læge nogle af de endnu blødende Saar, som Krigen 1864 havde givet.

Selskabet »De danske Vaabenbrødre«, stiftet den 10de April 1859, havde i Sommeren 1878 paa en Hovedgeneralforsamling afsluttet sig.

Da opstod den Tanke hos mange Yngre at faa dannet et lig-

nende Selskab af Mænd, der i Fredens Dage havde tjent i Hær og Flaade. Denne Tanke realiseredes først i Horsens, og Selskabet gaves Navnet »De danske Forsvarsbrødre«.

Jeg, der dengang var i Bestyrelsen for Selskabet de danske Vaabenbrødres Afdeling i Kjøbenhavn, fulgte den opdukkende Forsvarsbroderbevægelse med stor Opmærksomhed og fattede Planen til at danne et Forsvarsbroderselskab i Kjøbenhavn, der blandt andre Opgaver skulde have den, at blive Centret for Hovedstadens nationale Liv. Jeg talte med ældre og yngre Mænd derom og fandt det rigtigt, at ogsaa Vaabenbrødre deltog i Dannelsen af det yngre Selskab.

En Søndag i Januar Maaned samledes i Boghandler Gandrups Villa paa Lindevej sex af mig indbudte Herrer til at deltage i Diskussionen om Udkastet til Love for Selskabet de danske Forsvarsbrødre. De sex Herrer vare: Vaabenbrødrene Billedskjærer A. Aug. Nielsen, Fabrikant C. Fries, Medlem af Vaabenbrødrenes Bestyrelse i Kjøbenhavn, Inspektør D. Juhl og Detailhandler C. A. Christensen. De to yngre Herrer vare Boghandler Gandrup og Premierlieutenant Th. Petersen af Artilleriet.

Udkastet til Lovene blev drøftet og vedtaget og Tiden fastsat til Indkaldelse af en konstituerende Generalforsamling.

Denne fandt Sted i Restauratør Nielsen Bahns Lokale, Østergade 15, den 29de Januar, hvilken Dag var valgt, fordi den var Flaadens saakaldte Medailedag.

Der mødte den 29de Januar om Aftenen omtrent 60 Herrer, Halvdelen Vaabenbrødre, Halvdelen yngre Herrer. Jeg indledede Mødet. Udkastet til Lovene blev vedtaget, og særlig Grundloven i dens stadig gjældende Affattelse. I Stedet for 7 Bestyrelsesmedlemmer blev der vedtaget, at der skulde være 9. Jeg blev valgt til Formand, de sex andre Indbydere til Bestyrelsesmedlemmer og endvidere Malermester Schmidt og Oversergent Sørensen af Artilleriet.

I Lovene var der vedtaget en Domstol, der skulde afgjøre alle Selskabets indre Tvistigheder. Til Formand for denne Domstol valgtes den tilstedeværende Oberst *Wedege*.

Saavidt Selskabets Stifter. Vende vi os til *Dagbladene* fra hin Tid finde vi Selskabets Dannelse kort, men aabenbart velvilligt omtalt. Forud for den 29de Januar findes intet om Planen om Opretelsen af det nye Selskab, men til Stiftelsesmødet var Pressen indbudt, thi i hvert Fald nogle af Bladene bringe Referater fra det.

»*Dagstelegrafen*« meddeler, at Kapt. Gjørup ved Mødet oplyste, »at Ideen til Selskabets Stiftelse er opstaaet paa en naturlig Maade i Provindserne hos dem, der ikke, navnlig efter at Vaabenbrødrene ifjor have afsluttet Selskabets Omfang, kunne blive Medlemmer af

dette Selskab, og som kunde ønske at samles med deres militære Kammerater i en Forening«. Bladet noterer dernæst, at de mellem 50 og 60 Tilstedeværende enstemmig vedtog at oprette Selskabet. Ligeledes vedtoges det forelagte Udkast til Love »i alt Væsentligt affattede i Overensstemmelse med Lovene for Vaabenbrødrene«. Endelig tilføjer Bladet følgende Linier, der ligesom give en Forudanelse om de Stridigheder, som senere skulde finde Sted indenfor Selskabet, og som det viste sin store Livskraft ved at overvinde:

»Under Diskussionen viste det sig iøvrigt, at Indbyderne, der havde udarbejdet Lovene, ikke i flere Punkter vare enige om disses Indhold, men der opnaaedes dog uden Vanskelighed Enighed om de forskellige mindre Uoverensstemmelser«.

»*Dagbladet*« anslaaer Antallet af Deltagerne i Stiftelsesmødet til 60. Bladet refererer, at Kapt. *Gjørup* oplyste, at han ikke havde fattet Ideen til et Selskab, der skulde kalde sig de danske Forsvarsbrødre, men at Tanken om et saadant var opstaaet i Provindserne blandt Folk, der ikke kunde komme med i Selskabet »De danske Vaabenbrødre«. Der havde derfor dannet sig flere smaa Selskaber paa forskellige Steder i Landet, hvilke under Navn af Forsvarsbrødre allerede havde virket meget Godt. Dette Selskab vilde altid række de danske Vaabenbrødre en brøderlig Haand. For at blive Medlem af Vaabenbrødreselskabet maatte man have deltaget i en af vore Krige, det Selskab, hvis Dannelse her foresloges, stillede ikke en saadan Fordring, men vilde optage ældre og yngre Militære, og da der hver Dag fødtes nye danske Landsoldater, vilde det aldrig kunne dø ud. Dets Formaal vare dels af patriotisk Natur, saasom at mindes vor Krigshistories smukkeste Dage og at støtte enhver Bestræbelse, der har til Formaal at styrke Hærens og Flaadens Kampdygtighed, dels af velgjørende Natur«.

»*Berlingske Tidende*«s Referat falder omtrent sammen hermed. Det fremhæves deri, at Vaabenbrødrenes Love ere lagte til Grund for Lovene for det nye Selskab, og »at ogsaa »De danske Forsvarsbrødre« væsentligst ville være et Selskab til gjensidig Understøttelse«.

»*Fædrelandet*« noterede den 30te Januar, at der under Navnet »De danske Forsvarsbrødre« »igaar stiftedes et Selskab, hvis Formaal dels er at vedligeholde Folkets krigerske Aand og støtte Bestræbelsen for at styrke Hærens og Flaadens Kampdygtighed, dels er af velgjørende Natur, nemlig ved at oprette Syge-, Understøttelses-, Begravelses- og Alderdomsforsørgelseskasser, samt understøtte de i Krig udkommanderede Medlemmers Familier. Endelig har det til Hensigt at forene Medlemmerne ved ugentlige Sammenkomster m. m.«. Sluttelig

nævner Bladet Vedtagelsen af Lovene, og at Kontingentet sattes til 10 Øre ugentlig.

Man har i disse forskellige Referater et tro Billede af Selskabet, af de Forhaabninger, som knyttedes til det, af de smukke Tanker, der laa til Grund for dets Stiftelse, og det er interessant at se, hvorledes hver enkelt af Referenterne efter sin Opfattelse har skudt henholdsvis Selskabets patriotiske Karakter eller dets velgjørende Formaal stærkest frem — de to Sider af dette Selskabs Virken, som gjerne altid skulde gaa op i en højere Enhed.

SELSKABETS FØRSTE AAR.

DET FØRSTE BESTYRELSESMØDE.

Faa Dage efter Stiftelsesmødet afholdtes det første grundlæggende Bestyrelsesmøde. Hvor længe dette Møde har varet, oplyser Protokollen intet om, men det har sikkert taget Tid, thi Antallet af Beslutninger var stort. Vi hidsætte Protokoltilførslen fra Mødet i dens Helhed, kortfattet, skematisk som den er:

»1879.

1ste Bestyrelsesmøde den 2den Februar.

1. Det vedtages enstemmigt, at Diskussionen i Bestyrelsesmøderne holdes hemmelig.
2. Formanden meddeler at have modtaget et Telegram fra Forsvarsbrødreselskabet i Nykjøbing paa Falster med Lykønskning i Anledning af Selskabets Stiftelse her. — Formanden havde takket pr. Telegram.
3. Det vedtages enstemmigt at antage tidligere Underofficer i Marinen, Krogh, til Bud ved Selskabet mod en maanedlig Betaling af 20 Kr.
4. Det vedtages enstemmigt at indrykke en Opfordring i Dagbladene, saa vidt mulig gratis, til Indtræden i Selskabet.
5. En Priskurant fra Selskabets Vært, gjældende paa Mødeaftenerne fra Kl. 7—12, fremlagdes og godkjendtes enstemmigt.
6. Det vedtages enstemmigt at ansætte Skræder Olsen ved Garderoben i Selskabets Lokale. 5 Øre fastsættes som Takst.
7. Det vedtages enstemmigt at anskaffe et foreløbigt Adgangskort samt dettes Form.
8. Det vedtages enstemmigt, at Kontingentopkrævningen begynder fra Lørdagen den 1ste Februar.
9. Emblemets Form vedtages enstemmigt.

10. Det overdrages enstemmigt Formanden at bringe et Foredrag i Stand til Fredag den 14de ds.
11. Det vedtages enstemmigt til Foraaret at anmode Hs. Majestæt Kongen om at være Selskabets Protektor.
12. Det vedtages enstemmigt, at Selskabets Mærke skal bestaa i Bogstaverne *D. F. B.* med to korslagte Faner over og en Krone ovenover, og imellem disse (Danske Forsvars Brødre. En Retelse i Protokollen tyder paa, at det først har været paatænkt at anvende Bogstaverne *D. F. S.*, Dansk Forsvarsbrødre Selskab, men at dette er blevet opgivet).
13. Det vedtages enstemmigt, at paa Mødeaftenerne skal et af Bestyrelsesmedlemmerne være til Stede som Jourhavende, og Rækkefølgen fastsloges ved Lodtrækning: Nr. 1 Juhl, Nr. 2 Sørensen, Nr. 3 Fries, Nr. 4 Christensen, Nr. 5 Th. Petersen, Nr. 6 Schmidt, Nr. 7 Gandrup, Nr. 8 Nielsen.
14. Kontingentskitteringens Form vedtages enstemmigt.
15. »Nordisk Folkeblad« antages enstemmigt til Selskabets officielle Organ, idet Udgifveren har indrømmet Selskabets Medlemmer dette til en moderat Pris af 50 Øre Kvartalet.
16. Det vedtages enstemmigt at anskaffe en Tavle til Opslag i Selskabets Lokale i en nær Fremtid.
17. Det vedtages enstemmigt at indsætte Selskabets Midler i Arbejderbanken.
18. Det vedtages, at Oversergent Sørensen fungerer som Sekretær i Bestyrelsesmøderne.«

Mødet var fuldtalligt, og Protokollen er underskrevet af samtlige ni Bestyrelsesmedlemmer.

Det i Protokollen omtalte Lokale var paa Østergade 15 (»Kongens Klub«).

Budet Krogh fungerede kun nogle faa Dage.

Det første Foredrag, 14de Januar, holdtes af Formanden. Samme Dag fandt det andet Bestyrelsesmøde Sted.

Med Emblemet eksperimenteredes en Del, og dets Forfærdigelse var flere Gange paa Dagsordenen i Bestyrelsesmøderne.

»Nordisk Folkeblad« var kun officielt Organ for Selskabet i kortere Tid. Med Undtagelse af en Artikel af Kaptajn Gjørup, som senere skal omtales, bragte Bladet, der var et illustreret Underholdningsblad, kun ganske smaa Meddelelser i Avertissementsform om Selskabet. Kun en enkelt Notits af større Værdi skal gengives. Dannelsen af Forsvarsbrødreselskabet i Kjøbenhavn gav, i Henhold hertil, Stødet til en forøget Forsvarsbrøderbevægelse i Provindsbyerne,

idet der stiftedes nye Selskaber i tre, fire Byer i dette Aar, Kolding, Silkeborg, Holbæk o. s. v. Senere var »Folkets Avis« en Tid »officielt Organ«, idet Bladet tilstod Selskabet fri Avertering, men tilsidst kom »Kundgjørelsen« som det eneste virkelig officielle Meddelelsesmiddel.

OPFORDRINGEN

til at indtræde i Selskabet fremkom i de nærmeste Dage efter Bestyrelsesmødet — vi have fundet den i »Fædrelandet« for 7de Februar.

Den lød saaledes:

»I Lighed med, hvad der alt paa flere Steder er sket i Provindserne, er der paa et konstituerende Møde i Kjøbenhavn den 29de Januar d. A. af ældre og yngre Mænd, der have tjent eller tjene i den danske Hær og Flaade, bleven dannet et Dansk Forsvarsbroderselskab. Det er vedtaget, at tidligere Medlemmer af de tre kjøbenhavnske, nu ophævede Korps: *Studenterkorpset*, *Livjægerkorpset* og *Borgervæbningen* kunne indtræde i Selskabet som ordinære Medlemmer. Kontingentet er 10 Øre ugentlig, 1 Krone betales i Indtrædelsespenge. Æresmedlemmer kunne de blive, som en Gang for alle betale 400 Kr. eller 100 Kr. i fire efter hinanden følgende Aar.«

Derefter anføres Ordlyden af Selskabets Grundlov, og »ærede Medborgere«, som »samstemme med denne Grundlov«, indbydes til at indmelde sig.

Opfordringen bar god Frugt. Medlemmerne strømmede helt livligt ind. Det lykkedes at skabe et fornøjelig kammeratligt Samvær ved de ugentlige Sammenkomster i »Kongens Klub«, jævnlige Foredrag øvede Tiltrækning paa de Ældre, og Aftenunderholdninger og hyppige Sammenkomster med paafølgende Dands trak ikke blot de Ældre, men i endnu højere Grad de Unge til Selskabet, saa at Indmeldelserne skete i stort Tal, ganske vist ogsaa fulgt af mange Udmeldelser, men dog saaledes, at der blev Overskud, at Selskabet hurtigt fik et forholdsvis anseligt Medlemsantal.

FORSVARSBRØDRE OG VAABENBRØDRE.

Medens Selskabet i det Hele modtoges med velvillig Sympathi i Hovedstaden, vakte dets Oprettelse, mærkelig nok, en forbigaaende Bevægelse i Selskabet »De Danske Vaabenbrødre«, som jo dog var afsluttet og, som af mange Grunde skulde synes at maatte se paa

den nye Bevægelse med særlig Forstaaelse. En væsentlig Grund til Vaabenbrødrenes Betænkeligheder antage vi imidlertid maa søges i den Omstændighed, at Forsvarsbrødreselskabet i Virkeligheden delvis stiftedes af *Vaabenbrødre*, et Forhold, som maaske nok kunde angribes fra et strængt Organisationssynspunkt, ligesaa vel som at endog to Medlemmer af Vaabenbrødrenes Bestyrelse ogsaa bleve Bestyrelsesmedlemmer i »De danske Forsvarsbrødre«. Det var naturligvis denne Bevægelse indenfor Vaabenbrødrene, som gav Anledning til en beroligende Artikel af Gjørup i »Nordisk Folkeblad« for den 9de Marts. Efter en Indledning med Omtale af det gamle og det nystiftede Selskab skriver Kaptajn Gjørup:

»Nogen Rivalitet mellem de to Selskaber vil aldrig kunne opstaa; dette kan kun paastaas af dem, som se med onde Øjne paa vore nationale Rørelser, tværtimod arbejde de *hver for sig* paa sin Maade til samme Maal: at styrke og bevare Kærligheden til Konge og Fædreland. Naar man saa hen til de mange smaa Forsvarsbrøderselskaber, der i de sidste Aar havde dannet sig i Provindserne, var det kun et Tidsspørgsmaal, naar et saadant vilde danne sig i Kjøbenhavn, ja, jeg har i de sidste Dage hørt Beklagelser over, at vi, som have stiftet Selskabet, have foregrebet Andres Tanker, at disse andre allerede i lang Tid havde tænkt paa at danne et lignende Selskab o. s. v.«

Artiklen slutter med følgende Linier, hvor man vil se, at Forfatteren benytter Lejligheden til at fastslaa Selskabets *upolitiske* Karakter:

»Forsvarsbrødreselskabet henvender sig især til de Unge; det opfordrer dem til at træde ind i et Selskab, der vil stræbe efter at være Midtpunktet for et stærkt og sundt nationalt Liv i vor Hovedstad, der vil holde den adspaltende Døgnpolitik udenfor sine Døre og søge at samle Kræfterne til Arbejde for alt Godt og Smukt. Forsvarsbrøderselskabet vil med Tiden ligesom Vaabenbrødrenes Selskab kunne hjælpe sine trængende Medlemmer; naar dette kan ske, beror dels paa, hvor stort Medlemsantallet bliver, og dels paa, hvor mange af Samfundets bedre stillede Borgere der indmelde sig.«

Stormen i Vaabenbrødreselskabet — dets kjøbenhavnske Afdeling naturligvis — lod sig imidlertid foreløbig ikke besværges. I Slutningen af Marts afholdtes en livlig Generalforsamling i Afdelingen, og det vedtoges her, at Ingen, der var Bestyrelsesmedlem i Afdelingen, kunde være Medlem af noget andet lignende Selskabs Bestyrelse. Vedtagelsen

var direkte rettet mod Forsvarsbrødrene, og den havde til Følge, at Kapt. Gjørup udtraadte af Vaabenbrødrenes Bestyrelse og altsaa blev som Formand for Forsvarsbrødrene, medens omvendt Fabrikant Fries sagde Farvel til Forsvarsbrødrene og blev hos Vaabenbrødrene — med senere Begivenheder i Erindring kan det vel tilføjes: Gid han var bleven der!

Premierlieutenant *Raabye*, som var Suppleant, indtraadte i Stedet.

Hele Bevægelsen var, som skrevet foran, forbigaaende. Udenfor Kjøbenhavn var der den bedste Forstaaelse mellem Forsvarsbrødre og Vaabenbrødre, og inden ret længe blev det samme Tilfældet i Kjøbenhavn, og snart indbødes Vaabenbrødreafdelingens Formand, Justitsraad Hartvigsen, til Forsvarsbrødrenes Fester. Forholdet mellem de to Selskaber blev intimere og venskabeligere Aar for Aar, og det besegledes tilsidst ved, at saavel de danske Vaabenbrødres Hovedforenings Formand, General Glahn, som den kjøbenhavnske Afdelings Formand, Kammersanger Simonsen, bleve Æresmedlemmer i »De danske Forsvarsbrødre«.

VIRKSOMHEDEN.

Indenfor Selskabet fortsættes Virksomheden jævnt. I Bestyrelsesmødet den 28de Februar gives den første Meddelelse om den paa-tænkte Sangforening, i Mødet den 4de April fremlægges den første Oversigt over Indtægt og Udgift i de siden Stiftelsen forløbne to Maa-neder. Den saa saaledes ud:

INDTÆGT:	UDGIFT:
459 Kr. 10 Øre	281 Kr. 43 Øre
	Kassebeholdn. 177 - 67 -
Balance: 459 Kr. 10 Øre	459 Kr. 10 Øre

Iøvrigt beskæftiger Bestyrelsen sig med Planen om et Monument for General Krogh og med Forslaget om Anskaffelsen af en Fane. Der lejes Sommerlokale paa Sortedamslund, »tæt ved Sølvbroen«, hvorfra man dog snart flyttede til Lille Ravnsborg, og det besluttedes — den 30te Maj — at afholde Skiveskydninger, eventuelt Fugleskydning. Endvidere besluttedes det »at opfordre Selskabets Damer til ved Møderne i Sommerlokalet at bære en Dannebrogssløjfe eller Korkarde, hæftet med en særskilt komponeret Naal«. Det tilføjes i Protokollen: »Det er naturligvis en frivillig Sag«.

Den 8de April holdes Fest paa Kongens Fødselsdag, en Skik, som senere stadig følges i Selskabet.

Med Medlemskontingentets Opkrævning og med Budetjenesten

har man allehaande Vanskeligheder, og det ene Bud følger efter det andet i disse første Maaneder, indtil der omsider gjøres et heldigt Greb: Pensioneret [Skibsbygger i Marinen *Peter Vilhelm Kuhlmann* ansættes den 27de Juni som Bud og fungerer derefter i mange Aar.

Ligesom i den første Vintersæson, saaledes fandt der ogsaa i Løbet af Sommeren en Række Fester Sted: Grundlovsfest, den 11te Juli Fredericiafest, derpaa Istedfest i August, den 7de September en Fanefest, som afholdtes paa Vodrofflund og gav et Overskud af 162 Kr. 79 Øre til Hjælp til Fanens Anskaffelse, og endelig, den 1ste Oktober, en Frederiksstadfest. Medlemstilgangen fortsattes. Den 22de Juli opgjordes Medlemsantallet til 476.

Den første af de mange ekstraordinære Generalforsamlinger, som kjendtegnede de første Aar af Selskabets Liv, mere eller mindre vidnende om, at det endnu ikke var faldet i sikkert Leje, afholdtes den 4de Juli. Den var dog, hvilket senere ingenlunde altid var Tilfældet, særdeles fredelig. Dagsordenen lød paa Bestyrelsens Supplerings. Der var i Bestyrelsen tre tjenestegjørende Militære: Premierlieutenanterne *Th. Petersen* og *Raabye* og Oversergent *Sørensen*. Tjenersten hindrede dem i at deltage i de hyppige Møder, og ved Generalforsamlingen valgtes nu til de to Pladser Kunstdrejer *Lohse* og Lieutenant, nuværende Kulgrosserer *Ringheim* med henholdsvis 41 og 37 Stemmer. Den urolige Aand, Fabrikant *Fries*, som havde forladt Forsvarsbrødrene for at blive hos Vaabenbrødrene, var nu udtraadt af disses Bestyrelse og konkurrerede sammen med Brændevinsbrænder *Reeh*. De fik hver 24 Stemmer, hvorfor der foretoges Omvalg, og nu valgtes *Fries* med 31 Stemmer. Til Domstolen valgtes Hofguldsmed *Fulbius*. Strax efter Generalforsamlingen nedsattes et Festudvalg, bestaaende af *Fries*, *Nielsen* og *Schmidt*, men dette afløstes allerede den 8de August af »et fast Festudvalg«, hvis Sammensætning ikke nøje kan ses. Kun vides det, at Hr. *Fries* ikke var i det, thi i Begyndelsen af August var han paany udtraadt af Bestyrelsen, og nu var Brændevinsbrænder *Reeh* indtraadt i Stedet, men heller ikke han blev længe, idet han i September udmældte sig af Selskabet. Iøvrigt var Bestyrelsen ved flere Møder stærkt beskjæftiget med Selskabets *Kasse- og Regnskabsforhold*, men dette skal særlig omtales Andetsteds. Det skal kun her anføres, at man bl. a. tilførte Protokollen: »Alt, hvad der angaar Sangforeningen, henhører i højeste Instans under Bestyrelsen. Sangernes Regnskab henhører under Foreningens Festregnskab«.

I Tilslutning til Ryslinge Adressen om *Forsvarssagen* blev der gennem Selskabet samlet mange Underskrifter.

UNDERVISNINGEN.

En smuk Afdeling af Selskabets Virksomhed har altid Uddelingen af Fripladser i gode Skoler dannet. Dette har været muligt ved forskellige Skolebestyreres velvillige Hjælp og har fundet Sted lige fra Selskabets første Aar. De første Fripladser, Selskabet uddelte, bortgaves i Bestyrelsesmødet den 8de August. De vare i »Hr. Christensens Skole«, og den 19de August meddeles det, at »Skolebestyrer Christensen har paa Bestyrelsens Opfordring skjænket en 5te Friplads i sin Skole«. Den 2den Oktober meddeles det, at »Institutbestyrerinde Frøken *Køhler* har tilstaaet Selskabet tre Fripladser«. Bestyrelsen bekendtgjorde dette i Bladene og indkaldte Ansøgninger. Særdeles praktisk tilføjedes:

»Idet Bestyrelsen herved offentlig udtaler sin Tak til Frøken *Køhler*, skal den ikke undlade at tilføje, at det vilde blive modtaget med Taknemlighed om andre ærede Skolebestyrere og Skolebestyrerinder vilde tilstaa Børn af Forsvarsbrødre Fripladser i deres Skoler«.

Frøken *Køhler* blev Æresmedlem og vedblev i mange Aar at støtte Selskabet. Hendes Exempel fulgtes meget hurtigt af Skolebestyrer *A. Schmidt*, som ligeledes blev Selskabets mangeaarige Ven og den Dag i Dag er dets Æresmedlem. Den 21de Oktober 1879 forelaa den første Meddelelse i Bestyrelsen fra Hr. Schmidt. Den lød paa, at der var tilstaaet 3 hele og 6 halve Fripladser i hans Borger- og Realskole i Vingaardsstræde 6. Samtidig uddeltes nogle Fripladser »til Hr. Carlsens Danseøvelser«.

I 1880 fik Selskabet fire Fripladser at uddele i Cand. phil. Bagers Latin- og Realskole paa St. Knudsvej.

Den 16de Marts 1881 forelaa Meddelelse fra nu afdøde Institutbestyrer, Translateur *Thorsøe*, hvorved han tilstod Selskabet 12 Fripladser i »Haandværkerskolen«. *Thorsøe* blev Æresmedlem. Selskabet nød i mange Aar godt af hans velvillige Støtte.

I December 1881 afgik Skolebestyrer *Christensen* ved Døden, hvilket havde en Indskrænkning til Følge, idet hans Efterfølger kun indrømmede Adgang til Skolen for halv Betaling for de Børn, som hidtil havde haft Friplads, og Begunstigelsen ved Undervisningen i denne Skole bortfaldt efterhaanden.

I 1892 gav Telegrafist *Lund* fri Undervisning i Tydsk til Medlemmers Børn.

Nu ved Jubilæet har Selskabet, foruden Begunstigelserne i Schmidts Skole, af hvilke efterhaanden et meget stort Antal Børn har nydt godt, et Antal halve Fripladser i Handelsakademiet »Kjøbenhavn«.

*

*

*

Der var stadig en vis Gjæring i Bestyrelsen. Foran er allerede nævnt, at Reeh var gaaet ud, den 4de September meddeltes det, at Boghandler *Gandrup*, der fungerede som Kasserer, medens *Lohse* var »Underkasserer«, havde meldt sig ud, og den 8de November forelaa samme Meddelelse med Hensyn til Billedskjærer *Nielsen*. Den 16de November maatte der afholdes en extraordinær Generalforsamling. Ved denne valgtes til Bestyrelsesmedlemmer: Slagtermester *Vilh. Juul*, Selskabets senere Næstformand og nuværende mangeaarige Formand, Politiassistent *Joh. Jensen*, og Forvalter *Lundberg*. Suppleanter bleve Lærer, Lieutenant *Thomsen* og Danselærer *Carlsen*, men desuden faldt Stemmer paa ni andre Medlemmer. Generalforsamlingen var iøvrigt alt andet end rolig, idet der blev rettet meget stærke Angreb paa Festkomitéen. hvilket foranledigede dennes Formand, Malermester *Schmidt*, til at udmælde sig af Bestyrelsen, saa at den nyvalgte første Suppleant, Lieutenant *Thomsen*, allerede traadte til som Bestyrelsesmedlem ved første Møde efter Generalforsamlingen. Bestyrelsen konstituerede sig med Detailhandler *Christensen* som Næstformand. *Ringheim* overtog Kassererforretningerne, men Ansættelsen af en lønnet Kasserer er under Ventilation, og *Lohse* fungerer saa endnu som ulønnet Regnskabsfører.

Der træffes nu i Efteraaret en Række Beslutninger. Der modtages et Tilbud fra »det dramatiske Konservatorium« om at opføre Komædie paa Hoftheatret til Fordel for Fanefondet, det besluttes at afholde Børnefest den 28de December, det vedtages »paa en Danseaften at bortspille de fra Fanefesten tiloversblevne Gjenstande ved en Tombola«, at afholde en Maskerade i Februar og at anskaffe en Medlemstavle, »interimistisk af Pap«. Med Hensyn til Medlemstavlen bestemmes, at der paa den kan anbringes Avertissementer for en Pris af 5 Øre pr. Kvadrattomme. Den hidtidige Musik af to Blinde ved Sammenkomsterne afløstes af et lille Orkester under Ledelse af Musiker *Birch*. Medlemsantallet gik stærkt i Vejret.

I Begyndelsen af 1880 beskjæftigede Bestyrelsen sig med *Lovenes Revision* og tilkaldte i den Anledning Medlemmerne af Domstolen og forskjellige andre Medlemmer. Der holdtes Møder herom den 22de og 29de Januar og den 5te Februar.

Det nærmede sig nu mod Slutningen af det første Foreningsaar. Den 29de Januar holdtes den første Stiftelsesfest, og i et Par Møder i Februar drøftedes den kommende ordinære Generalforsamling. Der toges Beslutning om Trykning af 1000 Stemmesedler, Fremgangsmaaden ved Valgene drøftedes, der toges Beslutning om Forslag af Kandidater til Valgene til Domstolen og Revisionen, Regnskabet fore-

lagdes af *Ringheim*, og det vedtoges at foreslaa »den tilkommende Kasserer«s Løn til 600 Kr. aarlig og 2 pCt. og Budets Løn til 500 Kr. aarlig og 2 pCt.

DEN FØRSTE AARSGENERALFORSAMLING.

Medens der saaledes arbejdedes i Bestyrelsen, var der ogsaa en Del Røre blandt Medlemmerne. Et gammelt Medlem skriver, at Agitationen udgik fra »nogle Medlemmer, særlig Vaabenbrødre. Deres Hensigt var at faa Ledelsen af Selskabet i deres Haand. I den Anledning vilde de forsøge at kuldkaſte Udkastet til en Revision af Lovene, der var bleven foretagen af Bestyrelsen og otte tilkaldte Medlemmer og forlange en ny Lovkomité nedsat.« Om der laa andre Motiver bag, end disse, har Forf. af nærværende Skrift ikke undersøgt, og det har jo ogsaa nu mindre Interesse. Hovedmanden for Agitationen var Billedskjærer N., som senere for dette sit Forhold af Domstolen udelukkedes af Selskabet, og han indkaldte Aftenen før Generalforsamlingen til et Møde, hvortil der mærkelig nok blev taget Entré, og hvor de Sømmensvorne og Meningsfæller naturligvis lagde deres Slagplan.

Paa denne Baggrund afholdtes Selskabets første ordinære Generalforsamling. Vi hidsætte det samlede officielle Referat af denne, som det findes i Generalforsamlingsprotokollen — det har nu historisk Betydning og er i anden Henseende heller ikke uden Interesse:

Søndagen den 25de Februar 1880 Kl. 9 afholdtes den aarlige ordentlige Generalforsamling paa Østergade 15.

Efter at Kapt. *Gjørup* paa Bestyrelsens Vegne havde foreslaaet Tandlæge *Nielsen* til Dirigent, blev der fra flere Sider raabt Kapt. *Salomon*, og ved Haandsoprækning blev Sidstnævnte valgt til Dirigent.

Efter at Dirigenten havde takket for Valget, gav han Ordet til Formanden, Kapt. *Gjørup*, der gav en kort Oversigt over Foreningens Virken i det forløbne Aar, fremhævede, at den var begyndt med ca. 63 Medlemmer og talte nu henved 1300. I de to første Kvartaler havde man arbejdet med Underbalance. Han bad om, at Generalforsamlingerne i dette Selskab maatte blive betragtede som broderlige Fester; det havde nemlig gjort ham ondt at se, at der den foregaaende Aften var bleven indkaldt til et Møde. Saalænge han var Formand, skulde Foreningslokalet altid staa Medlemmerne aabent, saa at de ikke behøvede at give 10 Øre i Entré for at skumle (Hør! Bravo!). Han gjorde derpaa Rede for Regnskabet, som viste en samlet Indtægt af 3872 Kr. 66 Øre, medens Udgiften havde været 2449 Kr. 65 Øre. Paa Festkassen indestod 111 Kr. 55 Øre og paa Fanebogen 133 Kr. 87 Øre. Forsamlingen bragte Regnskabsføreren, Kunstdrejer F. C. Lohse, ved at rejse sig en Tak for hans Virksomhed i den Retning og godkjendte enstemmigt Regnskabet.

Derpaa bleve Lovene satte under Diskussion.

Formanden meddelte, at da Bestyrelsen havde fuldført sit Arbejde med at omredigere Lovene, tilkaldtes der 8 Mænd, som altid havde vist Interesse for Foreningen, for at underkaste Lovene en ny Behandling. Han vidste, at der paa det til den fore-

gaaende Aften indkaldte Møde var bleven besluttet, at man skulde nedsætte en ny Lovkomité; men han vilde erklære, at hvis dette skete, vilde ingen af den nuværende Bestyrelse modtage Gjenvalg.

Efter en længere Diskussion, hvori fornemmeligst Sygekassen var Brændpunktet, kom man, ved forskellige Oplysninger af Fabrikant Fries, ud derover ved at vedtage, at det, som blev tilovers af $\frac{1}{3}$ af Indtægterne, efter at Administrationsomkostningerne vare dækkede, henlagdes til en Sygekasse og Begravelseskasse, som traadte i Kraft, naar 4000 Kr. vare opsparede.

Derefter bleve Lovene vedtagne Paragraf for Paragraf med faa væsentlige Ændringer, og til Slutning blev den nye Lov i sin Helhed enstemmigt vedtaget.

Paa et derefter fremkommet Forslag vedtoges det at tilstaa Regnskabsføreren Lohse 200 Kr. for hans Virksomhed i det forløbne Aar.

Dernæst henvendte *Formanden* sig til Forsamlingen og bemærkede, at der var gjort et Par Forsøg paa at faa Beløbet til en Fane tilvejebragt, uden at dette var lykkedes, og henstillede til Forsamlingen, om den vilde bemyndige ham til af Foreningens Midler at anskaffe en Fane, som Formanden her nærmere beskrev, saa snart som muligt, hvilket med Akklamation blev bevilget.

Efter at Formanden, Kaptajn Gjørup, ved Haandsoprækning med Akklamation var bleven gjenvallt, faldt ved den skriftlige Afstemning paa 8 Bestyrelsesmedlemmer, 5 Dommere og 2 Revisorer, Valget paa følgende:

Til Bestyrelse:

Lieutenant Ringheim	110	Stemmer
Detailhandler Christensen	97	—
Politiassistent Jensen	93	—
Tandlæge Nielsen	81	—
Kunstdrejer Lohse	80	—
Slagtermester Juul	67	—
Inspektør Juhl	66	—
Krigsassessor Licht	55	—

Som Suppleanter:

Lieutenant Thomsen	43	Stemmer
Forvalter Lundberg	38	—
Baadsmænd Haug	37	—
Oversergent J. Harald Nielsen	32	—

Kaptajn Salomon fik 63 og Fabrikant Fries 53 Stemmer, men ingen af de Herrer ønskede at modtage Valg.

Til Dommere:

Oberst Wedege	15	Stemmer
Undermester Heidemann	8	—
Kaptajn Salomon	6	—
Hofguldsmed Fulbius	5	—
Murermester Weber	5	—

Suppleanter:

Baadsmænd Haug	3	Stemmer
Dandselærer Carlsen	3	—

Tandlæge Nielsen fik 14 Stemmer, men modtog forinden Valg til Bestyrelsen. og Fabrikant Fries fik 9 Stemmer, men ønskede ikke at modtage noget Valg.

Revisorer:

Oversergent Pock 11 Stemmer
 Oversergent F. Hansen 9 —

Suppleant:

Oversergent O. Jørgensen 6 Stemmer

Skriver Birch i Marinen fik 15 Stemmer, men vilde paa Grund af sin Stilling som Musikfunktionær i Selskabet ikke modtage Valget.

Med et Leve for Formanden, Bestyrelsen, Foreningen, Dirigenten o. fl. sluttedes Mødet Kl. henved 3 Morgen.«

Fra Kl. 9 Aften til »henved 3 Morgen« varede denne første Aarsgeneralforsamling. Der maa være bleven sagt mange Ord udover de, der gjengives i det officielle Referat. Oppositionen led et fuldstændigt Nederlag, og dens Anfører blev stillet for Domstolen. Generalforsamlingen havde i saa Henseende nogle Efterdønninger, men de bleve uden Betydning.

Selskabets første og vanskeligste Aar var endt.

Den nye Bestyrelse valgte i sit første Møde, som holdtes den 29de Januar 1880, Tandlæge *Nielsen* til Næstformand. Den beskjæftigede sig særlig med Ordningen af Kontorets Forhold, som resulterede i, at Bestyrelsesmedlem, Kunstdrejer *Lohse*, den 16de Marts blev ansat som lønnet Kasserer fra 1ste April at regne, hvorpaa Lieutenant *Thomsen* for anden Gang avancerede fra Suppleant til Medlem af Bestyrelsen.

Den selskabelige Virksomhed fortsattes som foregaaende Aar med et stort Antal »Assembléer«, med Fester som i Sæsonen forud, derunder en stor Fanefest den 9de Maj paa Wodrofflund, hvortil Selskabets faste Sommerlokale ogsaa flyttedes dette Aar, og en Mysundefest i September.

Iøvrigt var det i flere Henseender ikke noget heldigt Aar for Selskabet. Der var, oprindeligt fra nogle menige Medlemmer, fremkommen en Plan, som lagde Beslag paa Bestyrelsens Tid, uden at kunne gennemføres. Det var den saakaldte »Byggesag«, Opførelse af en *Alderdomsbolig* for Selskabets Medlemmer. At et saa ungt Selskab skulde kunne magte en saa stor Opgave, var paa Forhaand usandsynligt. Ved Hjælp af Selskabets Midler var det selvfølgelig ikke muligt, altsaa maatte det ske gennem en Indsamling, og det gik Forslaget da ogsaa ud paa. Men hvorledes skulde en saadan Indsamling kunne give tilstrækkeligt? Havde det været en Plan om en *Foreningsbygning*, kunde der have været henvist til, at dens Tilvejebringelse blev til Gavn og Hygge for *alle* Foreningens Medlemmer,

og der kunde maaske da have været samlet endel Bidrag, men en *Alderdomsbolig* er dog altid beregnet for en forholdsvis *ganske snæver* Kreds, og tilmed var der jo mange unge Mennesker i dette Selskab, og det er svært at faa Ungdom til at tænke paa Alderdom i Forbindelse med sig selv. Imidlertid, Bestyrelsen sled i det, den nedsatte en Byggekomité med Krigsassessor *Licht* som Formand, og den holdt Møder om Spørgsmaalet. Indenfor Medlemmerne blev der af nogle Mænd agiteret i denne Sag, man pustede til Forventningerne, og da de ikke opfyldtes, blev der Røre og Utilfredshed, og tilsidst løb det ud i en extraordinær Generalforsamling, som afholdtes paa en meget varm Dag den 1ste Juli i »Kongens Klub«. Denne Generalforsamling er et mørkt Punkt i Foreningens Historie. Hr. *Fries* var nu paa Spil igjen. Den nu afdøde Mand mistede altid ved slige Lejligheder fuldstændig Herredømmet over sin grove Mund. Han kaldte Byggesagen for Foreningens »Livssag«, paastod, at Udvalget havde smølet og kulminerede i den ligesaa grundløse som overraskende Paastand, at han var gaaet ud af Bestyrelsen, »fordi han ikke vilde være Vidne til, at der blev ført svinagtigt Regnskab og blev stjaalet af Foreningens Kasse!«

Det blev besluttet at fortsætte Arbejdet for Byggesagen, men iøvrigt var Generalforsamlingens aldeles overvejende Flertal imod *Fries*, og flere Talere viste ham tilbage i stærke Ord. Alligevel fandt Bestyrelsen det rigtigt — i et Møde nogle Dage efter — at nedlægge sine Mandater og indkalde en ny Generalforsamling til Valg af Bestyrelse. Ved denne, der fandt Sted den 21de Juli og var besøgt af »noget over 300 Medlemmer«, tilbagevistes *Fries*' Beskyldninger gennem en udførlig Dokumentation. Fra 27 navngivne Medlemmer forelaa der Forslag om, at Generalforsamlingen skulde opfordre Bestyrelsen til at foranledige Skjændegjæsten ekskluderet af Selskabet, og Forslaget vedtoges med alle Stemmer mod 4, som ved Kaptajn *Salomon* motiverede deres Afstemning med, at det var unødvendigt at stemme for, da Angrebene gjaldt en *tidligere* Bestyrelse, og den nuværende Bestyrelse allerede ved den Generalforsamling, hvor de fremkom, havde faaet »et eklatant Tillidsvotum«. Bestyrelsen gjenvalgtes enstemmig, kun Lieutenant *Ringheim* ønskede af andre Hensyn ikke Valg paany, hvorfor Suppleanten, Oversergent *Nielsen*, indtraadte i Bestyrelsen.

Efter denne Folkedom udmeldte *Fries* sig skyndsomst af Selskabet. Domstolen traadte ligefuldt sammen, og da den ikke nu kunde ekskludere Hr. F., vedtog den, at F. kan »ikkun atter optages i Selskabet »De danske Forsvarsbrødre« i Kjøbenhavn, naar en Generalforsamling dertil giver sit Samtykke«. Næsten til Overflod drøftede Bestyrelsen, om den skulde anlægge privat Søgmaal mod *Fries*;

Meningerne herom vare delte, men det vedtoges at lade Sagen forblive ved det foreliggende.

Selve Byggesagen, der paa en Maade havde givet Anledning til det hele Postyr, døde stille hen, og den mere taknemmelige Sygekassesag skjødes i Stedet i Forgrunden i Aarets Løb.

I et Møde den 6te August gjenoptoges Planen om et Monument for General Krogh (Sejrsmonument for Slaget ved Isted), og den 13de August valgtes Inspektør Juhl til som Kasserer og Sekretær at forestaa Indsamlingen. Der blev arbejdet en Del i denne Sag, der blev ogsaa tilvejebragt en Model til Monumentet, modelleret af Billedhugger *Paulsen*, men selve Mindesmærket blev, som bekjendt, aldrig rejst. Modellen findes nu paa Aalholm.

I Efteraaret beskjæftigede man sig særlig med *Forsvarssagen*, idet der holdtes Foredrag herom den 28de Oktober af nuv. Admiral *Carstensen* og den 25de November af Oberst *Falkenberg*, medens Kapt. *Jagd* den 9de December fortalte »Historier fra Krigens Tid«.

Nytaarsdag 1881 modtog Hs. Maj. Kongen første Gang en Deputation fra Selskabet.

Det nye Aar kjendetegnedes ved *Sygekassens Oprettelse*. Paa den ordinære Generalforsamling fastsloges det, at $\frac{2}{5}$ af Selskabets almindelige Midler skulde tilfalde en Sygekasse, $\frac{2}{5}$ Administrationskassen og $\frac{1}{5}$ opspares til andre Formaal (Begravelseskasse etc.). Der nedattes et Udvalg til at udarbejde nærmere Forslag vedr. Sygekassen, man se herom og om den følgende ekstraordinære Generalforsamling under den særlige Omtale af Sygekassen. Det var ogsaa paa denne Generalforsamling, at det bestemtes, at Formanden vælges for 3 Aar ad Gangen.

Bestyrelsen undergik en ret stor Forandring. Oversergent *Nielsen* havde udmældt sig i Slutningen af 1880, og nu udgik Politiasistent *Jensen* og Krigsassessor *Licht*, som begge bleve Medlemmer af Domstolen, samt Lieutenant *Thomsen*, der blev Suppleant til Domstolen. Som nye Bestyrelsesmedlemmer tilkom Bogholder *Lundberg*, Værftsløjtnant *Koefoed*, Distriktsforstander *Overlade* og Mekanikus *Knudsen*, hvilken Sidste dog ikke modtog Valget og derfor erstattedes med Fiskehandler *Petersen*. Hr. *Overlade* udtraadte allerede i Juli af Bestyrelsen.

Ved den ekstraordinære Generalforsamling den 31te Marts forhøjedes Indskuddet til 2 Kr., hvilken Bestemmelse traadte i Kraft den 7de April.

Den 21de April drøftedes første Gang Optagelsen af Forsvarsbrødrene i Kastrup som en Afdeling under Selskabet, hvilken Afdeling, ligesom Afdelingen i Jægersborg, bestod i en Del Aar, men senere

bortfaldt som Afdeling under den københavnske Forening. I Oktober drøftedes Oprettelsen af en Afdeling i Dragør.

Bestyrelsen var i Sommerens Løb optagen af *Sygekassens* Organisation og Arrangementet af de forskjellige Fester, som fandt Sted paa Sortedamslund. I December afholdtes desuden en Bazar i Wittmacks Lokale.

Den ordinære Generalforsamling i 1882 bragte Beslutningen om *Laanekassens* og *Begravelseskassens* Oprettelse (se under de særlige Artikler om disse Kasser). Til nyt Bestyrelsesmedlem valgtes Lieutn., Skolebestyrer *Jørgensen*. Ved Bestyrelsesmødet efter Generalforsamlingen valgtes Oldemand *Juul* til Næstformand, idet Tandlæge *Nielsen* udtraadte af Bestyrelsen og erstattedes med 1ste Suppleant, Ingeniør *Glæsner*.

Aaret bragte iøvrigt endel Forandringer og var i det Hele et uroligt Aar. *Lohse* fratraadte som Kasserer og blev afløst af Kaptajn *Hermansen*, men der var mange andre Ansøgere til Posten, og flere af disse vare højst forbitrede over at være blevne vragede. Det kom til Avissskriverier i den Anledning, ligesom i Anledning af en under Uheld forløben Sommerudflugt. Desuden trak den bedrøvelige *Bjørneboeske* Sag op. Den drejede sig oprindeligt kun om nogle Sygepenge, som den fhv. Fyrmester vilde have udbetalt direkte til en Afdøds Arvinger, medens de bleve udbetalte til Skifteretten, som behandlede den Afdødes Bo. *Bjørneboe* var, det er i hvert Fald Forfatterens Opfattelse, i Virkeligheden nærmest utilregnelig, men han foranledigede ikke destomindre, hjulpen af enkelte Medlemmer, stormende Generalforsamlinger, og man fik ham først efter stort Besvær og en kedelig Retssag endelig ekskluderet af Selskabet ved Generalforsamlingen i Marts 1887.

I Begyndelsen af 1883 afholdtes med et godt økonomisk Resultat to Maskerader.

Ved Generalforsamlingen i dette Aar gav Formanden en Oversigt over de forløbne livlige Aar. »Naar«, udtalte han i Følge Protokollen, »Selskabet havde faaet en vis udpræget Karakter og med Hensyn til Medlemsantallet udviste, at dette idag talte 1162 Medlemmer, imedens det sidst indmeldte Medlems Nr. var 2488, altsaa at Medlemsantallet i Forhold til Nummeret ikke engang stod som 1 til 2, da maatte Grunden hertil dels søges i, at en stor Del Medlemmer ikke havde kunnet betale Kontingentet og som Følge deraf dels havde udmeldt sig eller vare udslettede, dels den, at Mange vare gaaede ind i Selskabet blot for at gjøre Vrøvl«.

Denne Udtalelse giver et vistnok korrekt Billede af disse Aar,

Aarene med Børnesygdømmene, som ramme Foreninger, ligesaavel som Mennesker.

Ved Generalforsamlingen vedtoges en Række Lovændringer. Handskefabrikant *Modell* indvalgte i Bestyrelsen.

SAMMENSLUTNING.

I Bestyrelsesmøder den 7de Juni og 12te Juni drøftedes Planen om *en Forbindelse mellem Forsvarsbrødrereselskaberne Landet over*. Denne Plan havde længe været fremme, og der havde i November 1882 været afholdt et Delegeretmøde angaaende den i Roskilde. Der blev nu gjort et alvorligt Forsøg paa dens Gjennemførelse. I det sidste Bestyrelsesmøde vedtoges følgende Forslag og Udtalelse:

»I Betragtning af, at Selskabet »De danske Forsvarsbrødre« i Kjøbenhavn erkjender det for at være smukt og hensigtsmæssigt, at samtlige Forsvarsbroder-Selskaber i Danmark opnaa en, om end i Følge Forholdenes Natur indskrænket, Forbindelse med hverandre, overdrages det Bestyrelsen at arbejde hen til, at Forsvarsbroderselskaberne enes om følgende Punkter:

1. Samtlige Selskaber have samme Hovedformaal.
2. Samtlige Selskaber bære samme Emblem. De Selskaber, som have et fra Kjøbenhavn forskjelligt Emblem, benytte det saalænge Forraad haves, derefter anskaffes det almindelige Emblem.
3. Enhver Forsvarsbroder har Ret til som Gjæst at være tilstede ved andre Forsvarsbroder-Selskabers Sammenkomster, saafremt han er forsynet med et Kort, lydende paa Navn og udstedt af Formanden eller et Bestyrelsesmedlem i det Selskab, hvortil han hører. Kortet er ugyldigt, naar det er mere end en Maaned gammelt.
4. Forsvarsbrødre, som overgaa fra et Selskab til et andet, betale ikke Indmeldelsespenge, men ere ellers at betragte som nye Medlemmer.
5. Der kundgjøres tre Gange i »Berl. Tid.«, hvilke Selskaber, der inden den 1ste Oktober have tiltraadt denne Overenskomst, ligesaa en lignende Kundgjørelse finder Sted hver Gang et nyt Selskab tiltræder Overenskomsten og paa det nye Selskabs Bekostning«.

Forslaget blev forelagt paa en extraordinær Generalforsamling den 28de Juni. Tillige forelaa her et andet Forslag fra Provindsforeningerne til en Overenskomst, hvilket Forslag efter Bestyrelsens Mening ikke kunde anbefales. Bestyrelsesforslaget, som anbefaledes varmt af Oberst *Wedege*, vedtoges enstemmigt.

Provindsforslaget var allerede forud tiltraadt af nogle af de sjællandske Foreninger, og Forhandlingerne efter den kjøbenhavnske Generalforsamling førte ikke til noget Resultat. Sagen vedblev dog længe at samle Interesse. I Bestyrelsesmødet 8de December 1887 forelaa saaledes en Skrivelse fra Organist *Ipsen* i Silkeborg med Forslag til »en Sammenslutning af alle Forsvarsbrødre i Danmark«. Den 5te Januar 1888 vedtog Bestyrelsen at slutte sig til en Indbydelse til et

Forsvarsbrødre-Delegeretmøde i Marts, og der blev forhandlet med Adjunkt *Lauritzen* fra Sorø om Planen for Delegeretmødet. 14de Marts valgtes af Bestyrelsen til Delegerede *Gjørup*, *Juul* og *Levin*, Domstolen valgte desuden to Delegerede og Generalforsamlingen den 9de Marts fem Delegerede. Den 15de April afholdtes derpaa selve Delegeretmødet heri Kjøbenhavn. Resultatet var, som Oldermænd *Juul* udtalte paa næste Generalforsamling, »ikke overdrevent stort, der blev faktisk kun vedtaget at holde et nyt Møde«. Dette nye Møde fandt Sted i *Randers* den 14de Juli 1889. Selskabet var repræsenteret ved tre Delegerede, og der blev vedtaget et nyt Forslag til Overenskomst, men Mødet var af andre Grunde ikke tilfredsstillende, og Sammenslutningsplanen er hidtil stadig ikke bleven ført ud i Livet.

* * *

Vi gaa tilbage til den egentlige Historie:

I Løbet af 1883 udmældte Skolebestyrer *Jørgensen*, som erstattedes af Suppleanten, Stabssergent *Klint*, Detailhandler *Christensen* og Inspektør *Juhl*, sig af Bestyrelsen, og ved Generalforsamlingen i Marts 1884 tilkom af nye Bestyrelsesmedlemmer Handskefabrikant *Prieme*, som valgtes med det højeste Stemmeantal, 151. Paa denne Generalforsamling vedtoges atter endel Lovændringer, og det besluttedes at lade en trykt Medlemsfortegnelse udgaa. Det var ogsaa i Løbet af dette Aar, at der toges Beslutning om Kundgjørelsens Udgivelse.

I April fremkom Planen om Maleriet af *du Plat* til Frederiksborg Slot, og Selskabet søgte i Maj Støtte for sin Indsamling i dette Øjemed hos Provindsselskaberne. Billedet bestiltes senere hos Maleren *Jerndorff* for en Sum af 2500 Kr.

Aaret bragte to livlige ekstraordinære Generalforsamlinger, en Følge af en Strid mellem yngre og ældre Medlemmer. Disse Sammenstød vare til liden Gavn for Selskabet, og selve Generalforsamlingerne, af hvilke den sidste var forlangt sammenkaldt af 66 Medlemmer, bragte ikke noget Resultat, men viste derimod Uvillie mod et Par af Bestyrelsens Medlemmer. For at faa Ende paa Sagen nedlagde Kaptajn *Gjørup* sit Mandat som Formand, hvorpaa de to Bestyrelsesmedlemmer, Uvillien rettede sig mod, fulgte Exemplet. Paa en tredie ekstraordinær Generalforsamling, den 30te September, gjenvalgtes *Gjørup* med Akklamation til Formand. Krigsassessor *Petersen* var indtraadt som Suppleant og Bøssemager *Rostgaard* valgtes ved Generalforsamlingen som nyt Bestyrelsesmedlem. De sex øvrige Bestyrelsesmedlemmer vare paa dette Tidspunkt: *W. Juul*, Næstform., *Glæsner*, *Klint*, *Modell*, *Nybroe* og *Prieme*.

Dermed faldt Foreningslivet paany til nogenlunde Ro, og der afholdtes i Efteraaret en vellykket Bazar i Wittmacks Lokale. Over-

skud: 312 Kr. 2 Øre. Stridighederne havde dog naturligvis skadet Selskabet, og Formanden udtalte ved Generalforsamlingen i Marts 1885, idet han pegede paa, at der var en Mindreindtægt i Medlemskontingent, at »Grunden hertil maa nærmest søges i de urolige saavel som de daarlige Tider«. Da der dernæst blev bragt Bestyrelsen en Tak og udbragt et Leve for den, udtalte Formanden i sin Tak Haabet om, at alle personlige Stridigheder maatte blive holdte udenfor Selskabet, da Sligt kun kunde virke ødelæggende. I nogen Grad gik Haabet ogsaa i Opfyldelse, dog blev der ikke fuldt ud Ro i 1885 heller. Ved selve Generalforsamlingen var der stor Debat om Lovene, og der forelaa forskellige Forslag, deriblandt om Domstolens Afløsning af et Repræsentantskab, hvilket forkastedes, og om at Næstformanden skulde vælges af Generalforsamlingen, hvilket heller ikke vandt Flertal for sig. Derimod rejste *C. A. Christensen* en Kritik af Posteringerne paa Regnskabet, som efter Generalforsamlingen viste sig at være rigtig. Følgen heraf var, at Bestyrelsen tilkaldte en Bankmand, senere en Handelsmand, som var særlig regnskabskyndig, til at gennemgaa Regnskaberne, og at Kassereren i samme Møde, 3die Juli, hvori dette skete, forlangte sin Afsked fra 1ste Oktober. Da Revisionen var tilendebragt, forelagdes dens Resultat for en ekstraordinær Generalforsamling den 3die September. Formanden beklagede de indløbne Fejl: »Selskabets Formue var til Stede, der manglede ikke noget, men der var ved Regnskabets Affattelse begaaet Fejl, hvorved der udvistes en større Formue, end der skulde være«. Generalforsamlingen tog Meddelelsen til Efterretning, og den havde iøvrigt et lykkeligt roligt Præg. Ved samme Lejlighed valgtes et Udvalg til at udarbejde Forslag til Revision af Lovene, hvilket Udvalg holdt mange (16) Møder, men delte sig i Flertal og Mindretal.

Den nye Kasserer blev Lieutenant, Assistent *Fjeldberg*.

Der var dette Aar Sommerudflugt til Ringsted med Fest i Kjærhave. Nu afdøde Kammerherre *Grüner*, som ved denne Lejlighed viste Selskabet særlig Opmærksomhed, blev udnævnt til Æresmedlem.

Atter ved Generalforsamlingen i 1886 var der stor Debat om Regnskabet. Ved denne Generalforsamling blev Fabrikant *Levin* indvalgt i Bestyrelsen. Selskabet befandt sig endnu i Stagnation og Nedgang, og ikke lidet bidrog naturligvis den voldsomme politiske Kamp dertil. De politiske Foreninger florerede stærkt og samlede Medlemmer i store Skarer og ved talrige, ogsaa selskabelige Sammenkomster, og dette maatte ganske naturligt de neutrale Selskaber lide under. Generalforsamlingerne i 1887 og 1888 vare da ogsaa meget optagne af Forholdet mellem Foreningens Udgifter og Indtægter, hvilke Sidste

viste Tendents til at falde, medens det var vanskeligt at faa Udgifterne til at følge denne Bevægelse.

— Allerede ved Generalforsamlingen i 1886 havde Kapt. *Gjørup* antydet, at han var træt, og at man maatte være betænkt paa at finde en ny Formand. Ved Generalforsamlingen 9de Marts 1888 meddelte han, at han trak sig tilbage som Formand, og forskellige Talere, særlig Næstformanden, *Juul*, bragte ham en varm Tak, og *Juul* bebudede Forslaget om Gjørups Udnævnelse til Æresøverste. Paa en ny, af 200 Medlemmer besøgt Generalforsamling den 22de Marts valgtes Oldermænd *Juul* derefter til Formand med alle Stemmer mod 7.

Samtidig meddeltes endeligt Kapt. Gjørups enstemmige Udnævnelse til Æresøverste. Bestyrelsen bestod nu, foruden af Formanden, af Fabrikant *Levin*, som var Næstformand, Partikulier *Jochumsen*, Stabssergent *Klint*, Sten- og Billedhugger *Kronstrøm*, Handskefabrikanterne *Modell* og *F. Prieme* samt Bøssemager *Rostgaard*. Det 9de Medlem var den paany indvalgte Inspektør *P. D. Juhl*, men han meddelte, at han paa Grund af forskellige Omstændigheder ikke kunde modtage Valget.

Med Oldermænd *Juuls* Valg til Formand begyndte en ny Æra for Selskabet. En ny og kraftig Haand havde faaet den øverste Ledelse, og lykkelige Omstændigheder stødte til.

I Bestyrelsesmødet den 19de April begyndte en indgaaende Diskussion af Spørgsmaalet: Hvad kan der gøres for at bringe Selskabet op? Og man fortsatte senere med Drøftelsen og holdt desuden Møder med særligt interesserede Medlemmer. Iøvrigt begyndte snart Virksomheden paa alle Omraader at tage forøget Fart, saa at det ikke alene lykkedes at standse Tilbagegangen i Medlemsantallet, men at faa ny og stor Tilgang til Selskabet.

JUEL BROCKDORFFS GAVE.

Hertil kom saa den lykkelige Begivenhed for Selskabet som *Juel Brockdorffs* Gave var og den Støtte, den endnu den Dag idag er.

Den første Meddelelse forelaa i Bestyrelsesmødet den 17de Maj 1888.

Formanden (*Juul*) meddelte, hedder det i Protokollen, »at han fra Exekutorerne i afdøde Ritmester, Baron Juel-Brockdorff til Meilgaards Dødsbo havde modtaget Anmeldelse om, at Selskabet havde faaet testamenteret et nærmere bestemt Beløb, efter at forskellige Legater havde erholdt deres specielle Part af Boet, samt Opfordring til at møde i Boet Lørdagen den 19de Maj til Skiftesamling.

Formanden bemyndigedes til at varetage Selskabets Tarv i det omhandlede Bo. Fornøden Fuldmagt udfærdigedes for Hr. *Juul*«.

Saa tørre og ikke flere ere Ordene i den alvorlige og kun for ligefremme Kjendsgjærninger modtagelige Bestyrelsesprotol, men man kan sige sig selv, at Betyrelsesmødet har været præget af Glæde og Forventning, og at det var en sjælden kjær Formandsgjærning, Oldermænd Juul udførte, da han to Dage senere mødte til Skiftesamling med sin Fuldmagt i Lommen. Selve Meddelelsen om den testamentariske Gave var kommen fuldstændig overraskende. Testamentet, hvorved den gaves, havde ved Baron Juel Brockdorffs Død bestaaet et Par Aar, idet det var oprettet den 20de Maj 1886, men Ingen i Selskabet anede dets Existents og Indhold, ja, Testator havde end ikke været Medlem eller Gjæst i Selskabet, han havde alene handlet ud fra Interesse for dets Færd og Formaal, saaledes som han naturligvis har kjendt det gennem Lovene og hvad der iøvrigt forelaa for Offentligheden.

Ritmester, Baron JUEL BROCKDORFF.

Den testamentariske Gave bestod i en vis Andel af den Afdødes Formue. Summen blev udbetalt i Rater, efterhaanden som Værdierne bleve frigjorte, og naaede sluttelig den smukke Størrelse af 50,000 Kr., hvilket Beløb den Dag idag er og fremdeles vil være baandlagt til Fordel for Selskabets Formaal.

Ved Generalforsamlingen den 29de Oktober 1899 gav Formanden nærmere Meddelelse om Legatet, der da endnu kun var udbetalt med en Del af Beløbet. Generalforsamlingen vedtog efter en nærmere Drøftelse enstemmig følgende

FUNDATS

for det Selskabet »De danske Forsvarsbrødre« i Kjøbenhavn tilhørende Legat, kaldet Ritmester, Baron G. F. Th. A. Juel Brockdorffs Legat.

§ 1.

Legatet benævnes Ritmester C. F. Th. A. Baron Juel Brockdorffs Legat og bestaar af en Kapital stor 35,500 Kr., og hvad der senere ved Boets Slutning maatte tilgaa.

§ 2.

Legatets Kapitalformue skal stedse bevares, og maa ingensinde angribes. Legatets Formue skal anbringes efter Reglerne for Anbrin-

gelse af Umyndiges Midler, og skulle de Legatet tilhørende Værdipapirer og Pengeeffekter lyde paa, at de tilhøre Legatet, og derom skal ske fornøden Paategning eller Notering.

§ 3.

Den aarlige Rente tilfalder De danske Forsvarsbrøders Syge- og Begravelseskasse, hvis Formaal er at støtte værdige trængende Medlemmer af Selskabet, dog at i Tilfælde af Krig kan Renten anvendes til Understøttelse dels af udkommanderede gifte Medlemmers Hustruer og uforsørgede Børn, dels af saadanne Personer, som forsørges af udkommanderede ugifte Medlemmer, og maa de Vedkommendes Trang og Værdighed dokumenteres.

Der skal igjennem Bekjendtgjørelser i de offentlige Tidender gives de Paagjældende Lejlighed til at ansøge, medens det iøvrigt er den nedennævnte Bestyrelses Sag at afgjøre, om de Ansøgende ere værdige og trængende, saa og at bestemme Portionernes Størrelse.

§ 4.

Legatet bestyres af den til enhver Tid forhaandenværende Bestyrelse for Selskabet De danske Forsvarsbrødre i Kjøbenhavn, der ved hvert Aars Udgang aflægger Regnskab for Anvendelse af Legatets Midler, hvis Revision og Decision er undergivet de samme Regler, som gjælde for Bestyrelsen af Selskabets øvrige Formue.

§ 5.

Skulde Selskabet De danske Forsvarsbrødre i Kjøbenhavn op-høre at existere, skal det heromhandlede Legats Kapital $\frac{2}{3}$, skriver to Trediedele, stilles til Krigsministeriets Disposition, og $\frac{1}{3}$, skriver Een Trediedel til Marineministeriets Disposition, dog saaledes, at Kapitalerne ingensinde maa angribes, men stedse skulle bevares uformindskede, medens Renten skal uddeles i Portioner à 25 Kr., skriver Fem og Tyve Kroner aarlig, til værdige Trængende af Over- og Underklasserne efter de respektive Ministeriers nærmere Anordninger. Uddelingen skal saavidt mulig foregaa hvert Aars 29de Januar, som er Selskabets Stiftelsesdag.

§ 6.

Skulde der opstaa Tvivl om den rette Forstaaelse af et eller andet Punkt i den nærværende Fundats, eller det ved dens Anvendelse skulde vise sig, at der manglede Bestemmelse om Et eller Andet, er Afgjørelsen i alle mødende Tilfælde alene lagt i Bestyrelsens Haand, der indstiller sin Afgjørelse til Generalforsamlingens Sanktion eller Forkastelse, saaledes at Sagen ikke kan forelægges Domstolene til Afgjørelse.

Efter Fundatsens Vedtagelse rejste Forsamlingen sig til Minde for og taknemmelig Tak til Selskabets Velgjører.

Legatets Formue, 50,000 Kr., er nu udelukkende anbragt i solide Obligationer. Disse have Krigsministeriets Prohibitivpaategning, saaledes at de kun kunne afhændes med Ministeriets Vidende og Samtykke.

Den forøgede Energi i Foreningens Ledelse under det nye Styre, hvorved Nedgangen i Medlemsantallet ophørte, og en Stigning til Gjengjæld tog sin Begyndelse, snart endog i hurtigt Tempo, dette i Forbindelse med de sikre Legatpenge havde den glædeligste Indflydelse paa Selskabets

KASSE- OG REGNSKABSFORHOLD,

der tidligere, som allerede berørt, havde givet Anledning til mindre glædelige Betragtninger indenfor Bestyrelsen og til mindre behagelig Diskussion paa Generalforsamlingerne.

Allerede nogle Maaneder efter Stiftelsen i 1879 nedsatte Bestyrelsen første Gang en Kassekommission, der skulde gennemgaa Regnskaberne. Kassererforretningerne udførtes da af et af Bestyrelsens Medlemmer, og i August 79 »vedtoges det at give Kassereren en Assistance og at der tilstaaes 10 Kroner maanedlig til de dermed forbundne Udgifter«. Desuden blev et af de andre Bestyrelsesmedlemmer »Underkasserer«. Maaneden forud forelaa en Kasseoversigt, som viste en Kassebeholdning af 702 Kr., og ved det første Foreningsaars Slutning viste Indtægten sig at have været 3872 Kr., Udgiften 1400 Kr. mindre. Man var da klar over, at der maatte oprettes en lønnet Kassererpost, og i det første Bestyrelsesmøde i det andet Foreningsaar organiseredes Sagen, der blev anskaffet »en Hovedbog, en Kopibog, en Hektograf og en Kassebog«, der fastsattes en Kaution af 1000 Kr. for Kassereren, og hans Løn bestemtes til 600 Kr., samt 2 pCt. af Indskud og Medlemsbidrag. At *Lohse* blev Selskabets første lønnede Kasserer, at han efterfulgtes af Kaptajn *Hermansen*, og denne endelig af den nuværende afholdte og dygtige Kasserer, Lieutenant *Fjeldberg*, har tidligere været omtalt. Ved Generalforsamlingen i Marts 1881 blev der for første Gang vedtaget et Budget, som saa saaledes ud:

1. Trykning etc.	Kr. 300
2. Avertissementer	- 200
3. Kontorudgifter, Leje etc.	- 520
4. Lønninger inclusive % Andel	- 1600
5. Kontrollen	- 80
6. Diverse Udgifter	- 50
7. Repræsentationsudgifter	- 300

Kr. 3050

Dette Budget blev holdt endnu i 1882, i 1883 forøgedes Posten Kontorudgifter til 600 Kr., Kontrollen til 150 Kr., og der opførtes 50 Kr. til Revision. Endelig forhøjedes Kassererens Løn med 200 Kr. Det oplystes, at Selskabet ejede 13,373 Kr.

I 1884 naar Lønningskontoen 2050 Kr., og Trykningsudgiften gaar ned til 200 Kr. Imidlertid er disse Poster jo forholdsvis smaa, de store Beløb findes paa de særlige Konti: Sygekasse, Begravelseskasse, Laanekasse, og Selskabets Regnskab er i Virkeligheden allerede i 1885 saa stort, at der er en

Selskabets Kasserer,
Lieutenant FJELDBERG.

Mulighed for fejle Poster og et fejlagtigt Skøn om Formuens Størrelse, saaledes som man i dette Aar konstaterer. Den afgaaede Kasserer, Kaptajn *Hermansen*, tog da ved Generalforsamlingen i 1886 Ordet for, at der kun burde være *een* Kasse, »thi faktisk blev dog Pengene, der udbetaltes, tagne af en Kasse, og var det derfor overflødig at have 3. Ved kun at have een Kasse, vilde man lette Bestyrelsen og Kassereren i altid at have et Overblik over Status, og Medlemmerne vilde ogsaa bedst være tjente hermed, idet disse meget nemmere vilde kunne følge med Regnskabet end nu var Tilfældet« — de tre Kasser bestaa jo iøvrigt stadigt, men Kapt. Hermansens Tanke har ofte været drøftet, og det er næppe udelukket, at den en Gang realiseres. Hermansen tilføjede i 1886 »— og derved kunne saadanne ubehagelige Optrin undgaas som Drøftelsen i Aften af Regnskabet havde givet Anledning til.« Nu vare nemlig Selskabets daarlige Aar begyndte, og »naar Krybben er tom«

o. s. v. Der blev anket over Administrationsudgifternes Størrelse og Indtægternes Lidenhed, og disse Klager gjentog sig og vedbleve lige til Opgangsperioden under Juuls Formandskab kom og lykkelig holdt sig til den Dag i Dag.

Som bekjendt gaar $\frac{2}{5}$ af de aarlige Indtægter til Sygekassen, $\frac{1}{5}$ til Begravelseskassen. De tilbageværende $\frac{2}{5}$ ere *Administrationskassens*, men da der til denne stilles ret store Fordringer, idet enhver Udgift, der ikke lige netop er Syge- og Begravelseshjælp, skal udredes af denne, og da Selskabets Hovedformaal jo ikke alene er at være en Syge- og Begravelseskasse, har det gennem Aarene, trods al Økonomi, vist sig ugjærligt at faa Administrationskassens Indtægter og Udgifter til at balancere, hvorfor Syge- og Begravelseskassernes Beholdninger i en Række af Aar har maattet bistaa Administrationskassen med et mindre Tilskud aarligt; i 1902 maatte Sygekassen yde 498 Kr. 66 Øre og Begravelseskassen 249 Kr. 33 Øre som Tilskud til Administrationskassen. Dette Forhold, der egentlig kun er at tage af den ene Lomme og lægge i den anden, vilde man ved en Reform i den foranomtalte Retning komme bort fra.

Efter Nedgangsperiodens Ophør finde vi paa Regnskabet for Aaret 1889 de kjønne Ord: *Aarets Overskud* er 967 Kr., Regnskabet *balancerer* med en Sum af 19,350 Kr. I 1890 er Overskuddet 2265 Kr. og Balancesummen 23,164 Kr., i 1891 henholdsvis 1484 Kr. og 25,696 Kr., i 1892: 1780 Kr. og 28,299 Kr., i 1893: 1373 Kr. og 30,201 Kr., i 1894: 1791 Kr. og 32,361 Kr. Gode Aar og en mægtig Opgang i Summerne! I 1894 blev der ogsaa en Tanke ført ud i Livet, som allerede var fremme ved Selskabets Stiftelse, idet der anvistes et Beløb til

UNDERSTØTTELSER

til trængende Medlemmer. Hertil bevilgedes — og bevilges fremdeles — 10 pCt. af Aarets Overskud.

1895 bragte en Formuefremgang af 2001 Kr., og Balancen udviser 35,393 Kr. 1896: 1503 Kr. og 36,748, 1897: 626 Kr. og 39,063 Kr., 1898: 945 Kr. og 40,483 Kr., 1899: 1359 Kr. og 41,779 Kr., 1900: 2425 Kr. og 43,493 Kr., 1901: 1740 Kr. og 47,071 Kr., 1902: 1501 Kr. og 47,880 Kr.

Regnskabet for Aaret 1903 vil balancere med en Sum af ca. 49,000 Kr. Fra 1889 er der altsaa en Stigning *til henved det tredobbelte*. Tallenes sikre Vidnesbyrd om, *hvorledes Virksomheden og dermed Selskabets Betydning er voxet*.

Da Selskabet blev stiftet havde man ikke Raad til at holde *eget* Kontorlokale, men den daværende Kasserer, Boghandler *Gandrup*, holdt Kontor i sin Lejlighed. Dette Forhold vedvarede, indtil han fratraadte den 19. Aug. 1879. Hans Efterfølger, Lohse, maatte ogsaa lægge Kontor til. Da Hermansen i 1882 blev Kasserer, fik Selskabet et meget beskedent Kontor i Pilestræde No. 45, hvor det var tilhuse i et Aar. Herfra flyttedes til Nørregade No. 48, hvor man i Stueetagen fik et pænt Værelse, men da Ejeren snart efter selv vilde benytte Værelset, maatte man fortrække. Fra Oktbr. 1884 til April 1885 var Kontoret i Peder Hvidfeldtsstræde 16. Fra April 1885 lejedes 2 Værelser i Skindergade 33 i en gammel nu nedreven Ejendom (Yorks Passage staar paa Grunden), men allerede Aaret efter flyttedes til Studiestræde 17, 1. Sal, hvor Kassereren fik en Godtgørelse for Afstaaelsen af et Værelse til Kontoret. Dette Arrangement blev nødvendiggjort af økonomiske Hensyn, da Generalforsamlingerne stadig opfordrede Bestyrelsen til den yderste Grad af Sparsommelighed. Der viste sig dog flere Ulæmper ved Kontoret bl. a., at Bestyrelsen ikke havde noget Værelse til Afholdelse af Møder, men maatte holde disse andet Steds, og i 1887 blev der lejet 2 Værelser i Stueetagen over Gaarden i Grønnegade 21; herfra flyttedes Kontoret op paa 1ste Sal i Forhuset i samme Ejendom i 1890. Endelig i 1898 fik Selskabet sit nuværende fortrinlige og centralt beliggende Kontorlokale i Læderstræde 17, hvor det har et stort 3 Fags Værelse paa 1. Sal til Gaden til Ekspeditionskontor, et mindre til Gaarden til Bestyrelses- og Udvalgs møder og et Arkivrum.

* * *

Efter denne lille Udflugt til Tallenes interessante Verden, hvor Opholdet dog ikke altid er saa fornøjeligt, som den Syslen, vi nu have foretaget med store og stigende Tal, vende vi tilbage til den detaillerede Omtale af Virksomheden, og vi minde da først om, at Selskabets 10 Aars Fest blev særlig højtidelig fejret den 29de Januar 1889. Ved den ordinære Generalforsamling i 1889 undergik Bestyrelsen en betydelig Forandring, idet følgende nye Medlemmer indvalgtes: Stabssergent (Krigsassessor) *Otto Jørgensen*, Lieutenant (Kapt.) *Weihe*, Fuldmægtig *Werliin* og Dampmøller *Nimb*. Den nye Bestyrelse fortsatte den tidligere omtalte Drøftelse af Virksomheden indenfor Selskabet. Som et betydningsfuldt Resultat af disse Drøftelser maa den store **Dybbøl- og Invalidfest** den 18de April 1889 nævnes. Det var 25 Aars Dagen efter den sidste Kamp ved Dybbøl, — og den egentlige *Mindefest* blev paa Selskabets Initiativ afholdt paa Garnisons- og Holmens Kirkegaard. Selskabet lod hejse Flag og henlægge Kranse paa alle Krigergrave. I Østre Allé samledes Invaliderne og Selskabets Medlemmer til en mægtig Procession med Fanen i Spidsen, medens

Tusinder af Mennesker dannede Espalier. Processionen begav sig ind paa Kirkegaarden og samlede om den store Fællesgrav. Her kom Hs: Maj. *Kongen*, Prinds *Valdemar*, Krigsministeren, Marineministeren og mange høje Officerer til Stede. Der nedlagdes Krands, Selskabets Sangkør afsang en Kantate af *Helms*, og Pastor *Sørensen* talte. Derpaa begav Hs. Majestæt sig til Holmens Kirkegaard, hvor en lignende Højtidelighed var arrangeret af Selskabet, kun at Talen her holdtes af Provst (Biskop) *Rørdam*. Den 20de April afholdtes dernæst den af Selskabet ved Hjælp af Bidrag fra formuende Medborgere arrangerede særlige *Invalidefest* i Cirkus med Sang og Prolog og med Taler af General *Glahn*, Admiral *Carstensen*, Geheimekonferentsraad *Rosenørn* og Professor *Henrik Smith*. Disse Fester gjorde i enhver Henseende Selskabet den største Ære, og der kunde efter deres Afslutning uddeles et betydeligt Beløb som Understøttelse til trængende Invalider. Det var ogsaa i dette Aar, at *Castenchiold* og *Rudbeck* bleve Æresøverster, og at man desuden hædrede de svenske Frivillige, Major *Key* og Kaptajn *Nordenfalck* med Sølvkrands. Med fuld Ret kunde Oldermænd *Juul* paa Generalforsamlingen i 1890 sige, at det forløbne Aar, 1889, »havde været et særdeles heldigt Aar for Selskabet«, og han kunde yderligere understrege dette ved at pege paa, at der havde været en Tilgang af 300 nye Medlemmer. 1889 var ogsaa bemærkelsesværdig ved en meget vellykket Sommerudflugt — til *Frederikssund-Jægerspris* — og lignende Udflugter holdes nu med stort Held Aar efter Aar.

Selskabet havde fundet sit rette Leje. Alt gik nu godt og glat, og selv en Strid med et Medlem H., hvor det kom til Retssag og Ekklusion, efterlod mindre Spor, end lignende Stridigheder i gammel Tid, og Formanden talte sikkert ud af alle Forsvarsbrødres Hjerter, da han paa Generalforsamlingen udtalte, at saadanne Stridigheder »aldrig burde kunne komme ind i et Selskab som vort — og jeg vil ønske og haabe, at det ogsaa bliver det eneste og sidste Tilfælde af den Slags.« Haabet er hidtil ikke blevet beskæmmet og vil forhaabentlig heller ikke blive det fremtidig.

Over disse Aars mindre Sager findes Oversigt i »Tidstavlen« bag i Bogen. Her skal de mere fremtrædende Begivenheder og Spørgsmaal omtales.

Ved Generalforsamlingen i 1892 drøftedes Spørgsmaalet om *Udenbyesboendes* Adgang til at blive Medlemmer af Selskabet. Et Forslag fra Bestyrelsen om, »at udenfor *Kjøbenhavns Amt* boende kunne optages, men uden Ret til Begravelseshjælp, blev vedtaget med den Ændring, at de ej heller kunne nyde Sygehjælp; flytter de derimod indenfor *Kjøbenhavns Amt*, indtræde de i deres Rettigheder i saa

Henseende.« Desuden besluttedes det, at der kun ydes udenbyes boende Medlemmer Laan, naar de stille tilstrækkelig Selvskyldnerkaution af indenbyes boende Kautionsister. Iøvrigt har denne Beslutning kun formel Betydning. Selskabet har i Øjeblikket kun 15 Medlemmer udenfor Kjøbenhavn og Kjøbenhavns Amt. I Kjøbenhavns Amt, som falder udenfor nævnte Beslutning, er der ca. 35 Medlemmer, væsentligst i Ordrup og Kastrup.

Først paa Aaret 1893 fremkom Henvendelse til Bestyrelsens Medlemmer fra Selskabet »De danske Krigsinvalidler«, om at støtte og bistaa Selskabet ved Afholdelsen af en større Fest med Bazar etc. Opfordringen fremkom gennem afdøde Handskefabrikant *Modell*, der samtidig var Bestyrelsesmedlem i begge Selskaber.

Selskabet »De danske Krigsinvalidler«, der har til Formaal at støtte Enker og Efterladte efter Krigsinvalidler, var kort forinden bleven oprettet; men da man ikke havde andre Midler til Raadighed end det aarlige Kontingent fra Medlemmer og Æresmedlemmer, og der allerede paa dette Tidspunkt skulde udredes Understøttelser til nogle Enker og Efterladte, var Tanken fremkommen om Afholdelsen af en Invalidfest.

Opfordringen blev beredvilligt tiltraadt af Bestyrelsens Medlemmer, og der oprettedes en Komité, bestaaende af samtlige Medlemmer i begge Bestyrelser samt et snævrere Festudvalg.

Der blev strax taget fat paa Arbejdet, og det lykkedes at vinde Støtte hos Kongehuset og de forskjellige Autoriteter.

Flere af Byens større Borgere ydede deres Bidrag, og Hovedstadspresen anbefalede Sagen paa det varmeste.

Festen afholdtes da i Rosenborg Have og Exercérhuset i Dage fra d. 5te—7de August. De militære Musikkorps vare stillede til Raadighed, Hærens Gymnastiklærere og Underofficerer, Handelsforeningen af 5te Juni og de samlede kjøbenhavnske Sangforeninger assisterede. Hs. Majestæt *Kongen* og hele Kongehuset, Ministre, civile og militære Spidser overværede Aabningshøjtideligheden.

Efter Afslutningen af den vellykkede Fest havde Komitéen den Glæde at kunne overlevere til Formanden for Selskabet »De danske Krigsinvalidler«, Marinelieutenant Grev *Tramp*, en Sum paa c. 26,000 Kroner. Ikke blot var saaledes den øjeblikkelige Trang bleven afhjulpen, men en Grundkapital var bleven dannet til Opfyldelsen af det smukke Formaal.

I Bestyrelsen skete der efterhaanden nogle Forandringer. Dampmøller *Nimb* udtraadte og blev erstattet af den i 1889 valgte første Suppleant, Akademiforvalter, Kapt. *Bruhn*; og i 1892 indvalgtes Uhrmager *Anton Jensen*, som blev et særlig flittigt og afholdt Bestyrelses-

medlem og senere, indtil han bortreves ved en for tidlig Død, af Bestyrelsen i nogle Aar valgtes til Næstformand. Et andet afholdt Bestyrelsesmedlem, Handskefabrikant *Modell*, afgik ved Døden i December 1893. Bagermester *Aug. Beste* og Kapt. *Wimmer* vare en Tid Bestyrelsesmedlemmer, og i 1895 indvalgtes Grosserer *Averhoff*, den nuværende Formand for Domstolen, i Bestyrelsen. I 1896 traadte Boghandler *Axel Andersen* ind i Bestyrelsen. I 1897 døde Stenhuggermester *Kronstrøm*, og Grosserer *P. C. Holm* indtraadte.

Sommerudflugten i 1893 samlede det indtil da største Antal Deltagere, som havde deltaget i nogen af Selskabets Ture, nemlig 600. Den gik til Helsingør — Helsingborg — Kulla Gunnarstorp — Sofiero. I disse Aar foregik en Række Udflugter til Befæstningsanlægene.

Ved Drs. kgl. Højh. Kronprindsen og Kronprindsessens Sølvbryllup i 1894 overrakte Selskabet ved en Deputation med Formanden som Ordfører en Adresse, indlagt i en Mappe med massiv Sølvplade, paa hvilken var graveret Kronprindsens Palæ paa Amalienborg og Charlottenlund Slot. Bidragene hertil fremkom ved Indsamling blandt Brødrene.

I Vintermaanederne afholdtes med Held populære Foredrag, som, i Modsætning til tidligere, samlede mange Tilhørere, saaledes af Professor *Ellinger*, Dr. *Thulstrup*, Oberst *N. P. Jensen* og flere ansete Foredragsholdere. Uhrmager *Anthon Jensen*, Fabrikant *Prieme* og Kapt. *Weihe* virkede med stort Held som Festudvalg. Medlemsantallet steg stadig og var ved Udgangen af 1896: 1738, ved Udgangen af 1897: 1848, hvilket vilde sige, at der i de 10 Aar siden 1888, da Selskabet kun talte 923 Medlemmer, havde været en Netto-Tilgang af 925 Medlemmer eller godt 100 pCt.

Den 31te Juli 1897 optoges Admiral *Carstensen* som Æresøverste i Anledning af hans 50 Aars Officersjubilæum. En Deputation overrakte ham Emblem og Lykønskning.

LOVENE.

Selskabets Love tiltrængte stadig en Revision, og en saadan havde staaet paa Dagsordenen snart i en Aarrække. Det nedsatte Lovudvalg fremkom ved Generalforsamlingen i 1896 med en Række Forslag, men man var da inde paa ogsaa at indføre Forandringer i *Grundloven*, og denne menes — Meningerne ere dog delte — at være urørlig. Desuden var Generalforsamlingen ikke talrigt nok besøgt. Generalforsamlingen i 1897 opfordrede til Fremsættelse af Revisionsforslag til næste ordinære Generalforsamling, og ved Generalforsamlingen i 1898, den 23de Marts, forelagde Bestyrelsen da et meget

omfattende Forslag paa Grundlag af Lovudvalgets Arbejder. Forslaget omfattede, ligesom Lovene, saaledes som de nu gjælde, 68 Paragraffer, og der var foretaget Ændringer i 40 Paragraffer. De nye Forslag vare forud trykte og udleverede fra Kontoret til de Medlemmer, som ønskede det.

Ved Generalforsamlingen var der paany Diskussion for og imod Grundlovens Urørlighed, men et Forslag om en Ændring af Grundloven, stillet af C. A. Christensen, bortfaldt.

Til Slut blev det foreliggende samlede Lovforslag med en enkelt Ændring omtrent enstemmigt vedtaget, og Selskabets Love fik derved den Skikkelse, de siden have beholdt, og som er den stadig gjældende.

* * *

I Anledning af Drs. kongelige Højheder Prins *Christians* og Prinsesse *Alexandrines* Formæling overrakte Selskabet ved en Deputation, bestaaende af Formanden, Oldemand Juul, Næstformanden, Uhrmager Anthon Jensen og Bestyrelsesmedlem, Fabrikant Levin i en Audiens den 28de Maj 1898 Drs. kgl. Højheder den Brudegave, som var tilvejebragt ved Bidrag fra Brødrene.

Formanden tolkede som Ordfører for Deputationen Selskabets Følelser overfor det høje Brudepar og bad dem modtage Gaven som et Udtryk for den store Interesse og Ærbødighed, Selskabets Medlemmer nærrede overfor det høje Par.

Prins Christian udtalte derpaa:

»Jeg bringer først og fremmest Dem som Ordfører for Deputationen min og min Kones hjærteligste Tak for den smukke Gave, som vi have modtaget til Udsmykning af vort Hjem, hvilken Gave vi daglig ville have for Øje, og som vil være os en kær Erindring om det Selskab, som De repræsenterer.«

Derefter fremstilledes Medlemmerne af Deputationen for Prinsessen, som takkede hver enkelt.

Gaven bestod i to meget smukt forarbejdede mat forgyldte Sølv-Skrivetøjer i Empire Stil. Skrivetøjerne vare ganske ens; paa den Klokke, der dannede Midtpartiet, og hvis Haandtag fremstillede en kvindelig Figur bærende de danske Vaaben, vare henholdsvis Prins *Christians* og Prinsesse *Alexandrines* Navnechiffer anbragte, og paa Pennefadet havde Selskabets Emblem i Emaillé fundet en meget tiltalende Plads.

* * *

Ved Generalforsamlingen i 1899 indvalgte Rodemester *Krogh* i Bestyrelsen, medens Murermester *J. J. Bruun* blev Suppleant, men allerede i Februar døde Uhrmager *Anthon Jensen*, hvorfor *Bruun* i

1900 traadte ind i Bestyrelsen, medens denne i 1899 til ny Næstformand valgte Kapt. *Weihe*. Den nye Suppleant blev Økonom *P. Larsen*, som blev Bestyrelsesmedlem efter den saa virksomme Fabrikant *Levins* uventede Død i September 1900.

Medlemsantallet steg stadig, dog ikke med saa rivende Hast som i de foregaaende Aar, hvilket næppe heller kunde findes naturligt, thi i Virkeligheden er jo ogsaa paa dette Omraade den jævne Udvikling at foretrække, da alle Forhold derved lettere læmpe sig, medens den hele Administration tynges uforholdsmæssig haardt, naar Medlems-tilgangen baade er pludselig og stærk. Ved Udgangen af 1899 var Medlemsantallet 1962, og i Løbet af 1900 passeredes de 2000, et smukt Hvilepunkt paa Vejen, indtil Selskabet, da Jubilæumsfesten nærmede sig, paany gik fremad, naaede de 2100, passerede dem, og endelig 31te December 1903 noteredes 2150 Medlemmer.

Ved Generalforsamlingen i 1901 indvalgtes Amtstuefuldmægtig *Fahlén* og Assistent *Specht* i Bestyrelsen, hvorved denne fik sin nuværende Sammensætning: *Juul, Weihe, Bruun, Fahlén, Jørgensen, Krogh, Larsen, Prieme, Specht*.

Ved Stiftelsesfesten i 1902 vare de to nuværende Forsvarsministre, Marineminister *Jöhnke* og Krigsminister *Madsen* første Gang til Stede i denne deres Egenskab. Hs. Excell. *Krigsministeren* talte for Selskabet. Det havde, udtalte han, været ham og Marineministeren en Glæde at modtage Indbydelsen til at møde i dette Selskab, der har et saa smukt Navn, der er et Udtryk for Villie til at bevare og forsvare vort Land. Ministeren ønskede, at disse Følelser maatte trænge igjennem til alle danske Mænd. Alle, som her ere til Stede, have tjent i Hær og Flaade og have bevaret deres Interesse herfor, gid disse Følelser maa holdes levende og forplante sig til det danske Folk. Med dette Ønske et Leve for Selskabet »De danske Forsvarsbrødre!«

Ved Stiftelsesfesten i 1903 kunde, som allerede omtalt foran i Bogen, den betydningsfulde og glædelige Meddelelse bringes Brødrene, at Hs. kgl. Højh. Prinds *Christian* havde overtaget Protektoratet over Selskabet.

Aaret 1903 bragte Selskabets hidtil længste Udflugt, til Fredericia, 5te—6te Juli. 160 Forsvarsbrødre herfra tog til Fredericia, mange Forsvarsbrødre fra de forskjellige Provindsbyer, og selve Festen i den gamle By formede sig som en storslaaet Folkefest, der aldrig vil gaa Deltagerne af Glemme. Da den mægtige Procession, som fandt Sted gjennem Byen, standsede ved Landsoldatens Monument, holdt Oldermænd *Juul* omtrent følgende Tale, der her skal bevares som den Tale for *Forsvarsbrødrene*, den er:

»Vi, som idag ere komne sammen fra Nær og Fjærn for i denne minderige Stad at fejre en af Danmarks stolteste Dage, staa nu her

Ansigt til Ansigt med »Landsoldaten«, »den danske Jens«, hvem Professor *Bissen* med sin Mesterhaand har givet et saa smukt Udtryk.

Det var denne Landsoldat, som hin 6te Juli for 54 Aar siden, under sine dygtige Førere, rykkede ud af denne By i »Natten klam og kold«, for at bryde den Jernring, som Fjenden havde lagt om Fredericia, og det tør siges, at denne Kamp, ganske ufortalt de mange andre store Slag, som den danske Soldat med Hæder har kæmpet i, altid vil staa for Efterverdenen som et af de stolteste Minder i vort Lands Historie.

Landsoldaten: den sejge Jyde, den forsigtige Fynbo og den vimse Sjællænder, der under sine store Førere, Bülow og Rye, afgjorde Fredericia-Slaget, var væsentlig den jævne Bondemand som havde faaet en lang og stræng Uddannelse i »Malicen«, og som man den Gang saa ned paa, men var Landsoldaten bleven ringeagtet før Krigen, saa fik det danske Folk ved denne Øjnene op for alle de herlige Egenskaber, som bo i den danske Jens, Mod, Udholdenhed, Disciplin og hvad der i Krig er det vigtigste: Tillid til sine Førere.

Gid at Landsoldaten til evige Tider maa staa her i Fredericia paa dansk Grund, og gid at den Aand, som boede i denne Jens, altid maa bo i det danske Folk, og gid at Landet vil sørge for, at den danske Jens, som skal forsvare vort lille, dyrebare Land og væрге om vore stolte Minder, altid i Vaaben og Udrustning maa staa jævnbyrdig med vor Modstander. Et Leve for Landsoldaten!«

Ved Generalforsamlingen i 1903 gaves Bevilling til Udgivelse af nærværende Skrift og til Afholdelse af Jubilæumsfesten 29de Januar 1904. Arrangementet af denne har optaget Bestyrelsen i de sidste Maaneder af de 25 Aar, og paa værdig og højtidelig Vis vil Festen blive fejret, og *Forsvarsbrødrene* vil ved denne samstemme med *Christopher Boecks* Kantate, hvori det hedder:

— Ja, ogsaa vi har nu naaet et Maal
og samles tæt om de gamle Minder.

— — —

Vi sender en Stund vort Blik tilbage
og mindes med Tak den henrundne Tid,
og, rusted' til Livets brydsomme Strid,
vi se med Fortrøstning mod kommende Dage.
Og kommer der Kamp som en flammende Brand,
der truer at svide vort straagule Tag,
da skal vi staa fast under Fædreneres Flag
og synge paa Kampens alvorlige Dag:
»Med Gud for Drot og for Fædreland!«

SYGEKASSEN.

Paa intet Punkt ere de smukke Tanker i Grundloven for »De danske Forsvarsbrødre« blevne smukkere ført i Livet end for Sygehjælpens Vedkommende. Hjælp i Tilfælde af Sygdom er i Overensstemmelse med Broderskabet, men blandt Selskabets Formaal kommer det dog i anden Linie, og ser man hen til, hvad der svares i Kontingent i andre Foreninger, som *ikke* indlade sig paa at komme deres Medlemmer saa direkte og ligefrem økonomisk til Hjælp, føres man til det Resultat, at det er i højeste Grad Anerkjendelse værd, at *Forsvarsbrødrereselskabet* er i Stand til at virke som *Sygekasse* i det Omfang, som Tilfældet er.

De Bestemmelser, der nu gjælde for Sygekassen, ere Følgende:

§ 1. Formaalet er at give Forsvarsbrødre en ugentlig Pengeunderstøttelse i Sygdomstilfælde, der medfører Arbejdsudygtighed.

§ 2. Ethvert Medlem af Selskabet er berettiget til Sygehjælp, naar han er indmeldt før sit fyldte 40de Aar.

§ 3. Enhver Sygemelding maa ledsages af Lægeattest; disse Attester forblive i Selskabets Værg.

§ 4. Sygekassens Indtægter ere $\frac{2}{5}$ af Medlemsbidraget. 1000 Kroner af Sygekassens Midler skulle altid være disponible, de øvrige kunne udlaanes til Medlemmerne. Der gives, undtagen under Epidemier, en Sygehjælp af 50 Øre pr. Dag.

§ 5. Sygepenge udbetales overensstemmende med Lægens Attest. Lægeattesten fornyes hver 14de Dag. Sygepenge skal opkræves senest 14 Dage efter den sidst udstedte Attest. For Hospitalspatienter 14 Dage efter Udskrivningen.

§ 6. Retten til Sygehjælp indtræder med $\frac{1}{2}$ Aarsdagen efter Optagelsen i Selskabet.

§ 7. Ethvert paa lovlig Maade sygemeldt Medlem modtager Sygehjælp, saalænge Sygdommen bevislig varer, højst 120 Dage à 50 Øre pr. Dag i Løbet af et Aar fra den Dag, han blev sygemeldt.

§ 8. For Sindssygdomme gives kun én Gang for alle Sygehjælp i højst 120 Dage. For kroniske (uhelbredelige) Sygdomme gives ligeledes kun Sygehjælp i 120 Dage én Gange for alle.

For veneriske og selvforskyldte Sygdomme gives ingen Sygehjælp.

§ 9. Under Epidemier gives ikke Sygehjælp, saasomt offentlig Behandling er paabudt.

Skønner Bestyrelsen, at et anmeldt Sygdomstilfælde er en Fortsættelse af en allerede tidligere anmeldt Sygdom, er den berettiget til at lade Patienten undersøge af en af den udvalgt Læge; konstaterer denne, at Bestyrelsens Skøn er rigtigt og at Sygdommen maa betegnes som værende kronisk, udbetales ingen Sygehjælp.

§ 10. Enhver lovlig sygemeldt er berettiget til at faa den ham tilkommende Sygehjælp udbetalt ugevis, dog maa Medlemsbidraget indeholdes af Sygepengene.

Tanken om Sygekassesagens Gjennemførelse blev fremmet meget snart efter Selskabets Dannelse. Allerede paa Generalforsamlingen den 25de Februar forefaldt, som det tidligere i nærværende Skrift er omtalt, en længere Diskussion, »hvori Sygekassen fornemmeligst var

Brændpunktet«. Generalforsamlingen fastslog, at en Sygekasse skulde træde i Virksomhed, naar Selskabet ejede 4000 Kr. Derefter var Gjennemførelsen altsaa forsaavidt kun et Tidsspørgsmaal. I Bestyrelsesmødet den 2den August 1880 var Sagen paa Dagsordenen, og den var i det Hele sikkert jævnlig Gjenstand for Drøftelse indenfor Bestyrelsesmedlemmernes Kreds, og man besluttede endelig paany at gaa med den til Generalforsamlingen. Dette skete Fredag den 11te Marts 1881. Helt sikker paa, at Opgaven allerede kunde løses var man dog aabenbart ikke, thi den stod som syvende og sidste Punkt og under følgende Form: »*Eventuelt Valg af Medlemmer, der med Bestyrelsen skulde træde sammen for at udarbejde Love for en Sygekasse*«. Om der har fundet nogen Diskussion Sted om Spørgsmaalet ses ikke af Protokollen, der indskrænker sig til at meddele, at Følgende valgtes til, sammen med Bestyrelsen, at udarbejde Love, nemlig Bogholder *Jørgensen*, Kaptajn *Salomon*, Oversergent *Hannibal Hansen*, Handskemager *Prieme*, Gravør *Jespersen*, Konditor *Ohlson*, Murer *Nielsen*, Murer *Ammont*, Sadelmager *Scharling* og Smedemester *Bjørneboe*, altsaa ialt 10 Medlemmer. Hertil kom Foreningens Formand og de otte Bestyrelsesmedlemmer, altsaa en Komité paa 19 Medlemmer, eller saa stor, at det næsten var ildevarslende for Sagen. Det viste sig dog, at der ikke var Grund til saadan Bekymring. Tværtimod arbejdede det store Udvalg med overraskende Fart, Tandlæge *Vald. Nielsen*, som paa det Tidspunkt indtog en fremragende Stilling i kjøbenhavnsk Foreningsliv, blev Udvalgets Formand, og 20 Dage efter Udvalgets Nedsættelse, den 31te Marts 1881, »fortsattes« Generalforsamlingen med Dagsorden: *Udvalgets Forslag til en Sygekasse*.

Udvalgets Formand indledede Forhandlingen med den karakteristiske Udtalelse: »*at det maaske var vel hurtigt at fremlægge Forslag til en Sygekasse, men naar man ikke satte Forventningerne for højt og i Haabet om en god Tilgang til Foreningen samt at flere Medlemmer muligt ikke vilde tage Sygepenge, kunde det maaske gaa*« — en Blanding af Pessimisme og godt Haab, der i Virkeligheden ramte Sømmet paa Hovedet. Tidligt var det, og vanskeligt var det ofte at føre Sygekassen igjennem, men det gode Haab beskjemmedes til Slut ikke, og Sygekassen er nu ved Selskabets Jubilæum i godt og sikkert Leje.

Det Lovforslag, som vedtoges, adskilte sig paa endel Punkter fra de nugældende Love for Sygekassen. Sygehjælpen fastsattes til 2 Kr. om Ugen, som gaves i »Sygdomstilfælde« — den af klog Forsigtighed udgaaede Tilføjelse »der medfører Arbejdsudygtighed« fandtes endnu ikke. Naar Hjælpen fastsattes til 2 Kr., var det, fordi det var det højeste, man mente at kunne naa til, men ogsaa ud fra den Betragtning, at mange af Brødrene forud vare Medlemmer af egentlige

Sygekasser, saa at de 2 Kr. nærmest blev en Hjælp til Selvhjælp, de andre Sygekassepenge. Dog var der i de første Love en Tillægsbestemmelse, hvorefter det Medlem, der indbetalte det ret beskedne Extrakontingent af 25 Øre maanedlig, kunde sikre sig en Tillægsportion, ogsaa paa 2 Kr., altsaa i alt 4 Kr. ugentlig, men mærkelig nok benyttede kun ganske enkelte sig heraf, og Bestemmelsen bortfaldt efter et Par Aars Forløb. Aldersgrænsen ved Optagelsen fastsattes til 45 Aar, nu 40, hvilket sidste er i Overensstemmelse med de for de allerfleste statsanerkjendte Sygekasser gjældende Regler. Som *Reservefond* for Kassen anvistes $\frac{2}{5}$ af Selskabets opsparede Formue den 1ste Januar 1881. I en særlig nu ukjendt Paragraf, § 12, fastsattes: »Til at føre Tilsyn med de Syge vælges 10 Medlemmer paa den aarlige Generalforsamling. For denne Tjeneste ydes der et Vederlag af 1 Kr. 50 Øre for hver Uge. Disse Medlemmer ere fritagne for Ligfølge«. Paragraffen tiltraadtes, men samtidig besluttede Generalforsamlingen, paa Forslag af Krigsassessor *Licht*, »at Bestyrelsen iaar skulde forsøge at faa frivillige Mænd til det i § 12 omtalte Tilsyn«, saaledes at altsaa Vederlaget sparede. Hele Ordningen fandtes imidlertid snart uhensigtsmæssig og bortfaldt.

Paa dette Grundlag begyndte Sygekassen sin Virksomhed den 1ste Juli 1881, og i et Bestyrelsesmøde den 29de Juni besluttedes det »at uddrage de $\frac{2}{5}$ af Beholdningen til Sygekassen og overføre Summen paa en særlig Konto«. Beløbet udgjorde 1913 Kr. 13 Øre. Til dette Reservefondsbeløb kom saa Sygekassens Andel i det indkommende Kontingent til Selskabet, ogsaa $\frac{2}{5}$. Derimod var jo ikke fastsat noget Extrakontingent til Kassen fra Medlemmernes Side, sikkert Hovedgrunden til Tandlæge Niensens Tvivl. Lovudvalgets Formand fandt utvivlsomt, som saa mange andre, at der kunde være Fare for, at den Byrde, der herved kom til at hvile paa Selskabet, uden at der ved forhøjet Kontingent blev ydet Kompensation, vilde vise sig at være for stor, og — den befrygtede Fare mældte sig ogsaa snart.

I det første Halvaar, Kassen virkede, ydedes en Sygehjælp af ialt 308 Kr. 57 Øre, men Udgiften steg Aar for Aar, og Situationen forværredes ved Krav om Forhøjelse af Sygehjælpen, hvilke Krav altfor hurtigt bleve efterkomne. I 1882 holdt Bestyrelsen endnu Stand og vedtog i et Bestyrelsesmøde den 24de Februar følgende: »Det besluttes ikke at gjøre Forslag til Forandringer i Sygekassen«, men ved den ordinære Generalforsamling den 16de Marts 1883 stillede Bestyrelsen bl. a. Forslag om, at Sygehjælpen forhøjedes til 40 Øre *pr. Dag*, og Forslaget vedtoges, man kan vel sige selvfølgelig, dog ses der at have været Diskussion, hvori deltog *C. A. Christensen, Juhl* og *Prieme*. De 40 Øre bleve kun staaende et Aar. I Bestyrelsesmødet 14de Februar

1884 vedtoges det at foreslaa dem forhøjede til 50 Øre pr. Dag. Forslaget vedtoges ved Generalforsamlingen den 18de Marts, hvor Formanden (*Gjørup*) henviste til, »at der var mange Medlemmer, som ingen Sygepenge forlangte, og at det fornemmelig var de mindre bemidlede Medlemmer, som Sygepengene kom tilgode« — det bør dog tilføjes, at Forslaget bekæmpedes af Inspektør *P. D. Juhl* og, særlig stærkt, af Detailhandler *Christensen*, der gjorde gjældende, at Selskabet ikke i Længden vilde kunde bære den Merudgift, som Forhøjelsen betød.

Forudsigelsen gik i Opfyldelse. Sygehjælpens Størrelse steg nu stærkt Aar for Aar til Trods for, at Medlemsantallet netop i denne Periode stadig gik tilbage, og i 1887 androg den 3095 Kr., hvilket vilde sige, at *over Halvdelen* af Selskabets hele Aarsindtægt medgik til dette ene Formaal. Det Skridt fremad, man havde gjort ud fra de bedste Hensigter og Ønsker om at gjøre saa meget godt som muligt, viste sig at være for stort; der maatte blæses Retraite, og det er aldrig behageligt, ganske særligt ikke, naar man indskrænker et hidtil ydet Gode. Der var indenfor Bestyrelsen delte Meninger om Sagen. Formanden vilde hellere forhøje Kontingentet til Selskabet til 60 Øre pr. Maaned end nedsætte Sygehjælpen, men Flertallet holdt paa det Sidste, og ved Generalforsamlingen den 9de Marts 1888 kom Spørgsmaalet frem i Form af Nedsættelse fra 50 Øre til 35 Øre pr. Dag.

Man havde, udtalte Kaptajn *Gjørup* ifølge Generalforsamlingsprotokollen, »været for gridsk med at oprette den (Sygekassen). Selskabet burde have samlet sig en større Formue, forinden Sygekassen traadte i Virksomhed. Iaar var der udbetalt Sygehjælp i over 6000 Dage à 50 Øre, og Aarsregnskaberne viste en stadig Forøgelse af Sygehjælp«. Formanden oplyste, at Revisorerne endog foreslog at nedsætte Hjælpen, ikke blot til 35 Øre, men til 25 Øre.

Flere Talere angreb skarpt Forslaget om Nedsættelse, Andre, særlig Fabrikant *Levin* og Assistent *Dollerup*, forsvarede det, og den Sidste paatalte tillige Mangler ved Kassens Love, som senere bleve rettede. Der blev ogsaa stillet et Ændringsforslag om helt at indstille Sygekassens Virksomhed i et Aar, men det forkastedes. Tilsidst vedtoges Nedsættelsen til 35 Øre med 71 St. mod 53 — saa stor var Uenigheden!

Efter denne Vedtagelse faldt Sygehjælpsydelsen enormt. Selve Aaret 1888 bragte en Nedgang i Beløbet til Sygehjælp med ca. 2000 Kr., nemlig til 1106 Kr. 45 Øre. Mange Medlemmer undlod at gjøre Krav paa Hjælp, og Antallet af Medlemmer i Selskabet var desuden naaet til Minimum: 923. Med 1889 begynder Selskabets nye Opgangsperiode, Medlemsantallet stiger, og Sygehjælpen følger med, idet Beløbet voxer til 1527 Kr. 90 Øre eller noget over 400 Kr. mere end

Aaret forud. Og i det samme lykkelige Aar indtraf den glædelige Begivenhed, som er omtalt tidligere i nærværende Skrift, Baron *Juel-Brockdorffs* store testamentariske Gave til Selskabet. Det besluttedes paany at forhøje Sygehjælpen, til *50 Øre pr. Dag* og den endelige Beslutning derom toges enstemmigt ved Generalforsamlingen den 25de Marts 1890.

Dermed var Sygekassens — og Selskabets — Trængselsdage endte, forhaabentlig for stedse. Der er fra dette Tidspunkt en jævn Stigning af Medlemsantallet, en næsten ligesaa jævn, kun [af enkelte Spring afbrudt Stigning af Sygehjælpens Beløb — og [den Juel-Brockdorff'ske Gave tilvejebringer stadig en heldig Balance. I 1890 udbetales 2576 Kr. 55 Øre i Sygehjælp. Kassens Regnskab balancerer med en Sum af 13,583 Kr. Andelen af Medlemskontingentet er 2833 Kr. og i Renter af Legatet 1920 Kr. Saldo-Formuen opføres med 10,392 Kr. I 1891 udbetales 3166 Kr. i Sygehjælp, i 1892: 3641 Kr., i 1893: 4212 Kr., i 1894, da Sygeligheden var under det normale: 3777 Kr., i 1895: 4442 Kr., i 1896: 4483 Kr., i 1897: 5601 Kr., i 1898: 5650 Kr., i 1899: 5821 Kr., i 1900: 5430 Kr. og i 1901, da Influenzaepidemien mærkes stærkt, det forholdsvis store Beløb: 6303 Kr. I 1902 faldt Sygehjælpsbeløbet under mere normale Sundhedsforhold til 5947 Kr. til tilsammen 307 sygemældte Medlemmer. I 1903 er der endelig i Sygehjælp udbetalt 5991 Kr.

Ligesom Sygehjælpens Størrelse er forøget, saaledes er ogsaa, hvad der giver Betyggelse for Fremtiden, Sygekassens *Formue* steget jævnt fra Aar til Aar, *med omkring 1000 Kr. aarlig*. Den udgjorde den 1ste Januar 1904 over 20,000 Kr.

I de forløbne $23\frac{1}{2}$ Aar siden Sygekassen stiftedes, er der i Sygehjælp udbetalt ialt *80,924 Kr. 48 Øre*. Det er et betydeligt Beløb, som har bragt Hjælp til mange Forsvarsbrødre og som betegner en stor og anerkjendelsesværdig Side af Selskabets Virksomhed, et af dets Hovedstøttestøtter.

VED FORSVARSBRØDRES DØD.

Som det filantropiske Selskab, »De danske Forsvarsbrødre« i Virkeligheden er, indskrænker det sig ikke til at hjælpe den syge eller trængende Forsvarsbroder i det Omfang, Midlerne tillade, saa længe han færdes iblandt os, Selskabet viser Forsvarsbroderen *den sidste Ære* ved hans Død, og det yder hans Efterladte, naar disse stille Krav derom, *en lovbestemt Hjælp ved Begravelsen*.

Ifølge de gjældende »Regler for Forsvarsbrødre ved et Medlems Begravelse« kan en Forsvarsbroders Efterladte mælde hans Død paa

Kontoret. Dette maa ske mindst tre Dage før Begravelsen, og Selskabet bekendtgjør da under sit bekendte Mærke strax Begravelsesdagen, Tid og Sted. Der tilsiges dernæst 25 Medlemmer til at møde ved Jordefærdens; Tilsigelsen sker efter Tur blandt samtlige Medlemmer. Ved Kisten paraderer Selskabets med Sørgedor omvundne Fane og to Sørgemarskalker med Marskalkstave. En sort Fløjelspude, hvorpaa Forsvarsbroderemblemet og eventuelt den Afdødes Ordener og Medailler ere befæstede, lægges paa Kistens Laag. Endvidere befæstes paa Laaget et Sidevaaben, eventuelt Felttegn, saaledes som Krigsministeriet i sin Tid har bifaldet det. Et Bestyrelsesmedlem giver Møde og ordner det Fornødne.

*

*

*

For den egentlige *Begravelseskasse* gælde følgende *Love*:

§ 1. En Femtedel af Medlemsbidraget tilfalder Begravelseskassen.

§ 2. Begravelseshjælp udbetales med 10 Kr., naar en Forsvarsbroder har været 2 Aar i Selskabet, og dernæst med et Tillæg af 5 Kr. for hvert paafølgende Aar, indtil Hjælpen bliver 50 Kr. De, som efter at have fyldt 40 Aar indtræde i Selskabet, kunne kun faa Begravelseshjælp, naar de ved Indtrædelsen fremvise Lægeattest for at være raske. De, som efter det 50de Aar indtræde i Selskabet, ere ikke berettigede til Begravelseshjælp. Denne Ret have alle Medlemmer, som allerede vare i Selskabet den 18. Marts 1884.

§ 3. Begravelseshjælpen udbetales kun til den Afdødes Familie eller til den, der bekoster Begravelsen, og skal hævnes senest 30 Dage efter Dødsdagen.

Hvor særegne Omstændigheder have forsinket Dødsanmeldelsen, tager Bestyrelsen Bestemmelse om Udbetalingen.

Efter forudgaaende Drøftelser i Bestyrelsen besluttedes Begravelseskassens Oprettelse ved Generalforsamlingen den 8de Marts 1882, altsaa tre Aar efter Selskabets Stiftelse og som Supplement til den Aaret forud dannede Sygekasse. Medens der ved samme Generalforsamling var stor Meningsforskjel om *Laanekassens* Oprettelse, var der fuldstændig Enighed med Hensyn til Begravelseskasseforslaget. Det blev oplæst, men »ingen begjærede Diskussion angaaende de enkelte Paragraffer«, og, siger Generalforsamlingsprotokollen, derefter »blev Lovforslaget i sin Helhed og de enkelte Paragraffer en bloc vedtagne«. Det bestemtes, at Kassen skulde træde i Kraft fra 1ste Juli 1882. Ved Generalforsamlingen 19de Marts 1883 præciseredes det, at den Femtedel af Medlemsbidraget, der tilflyder Begravelseskassen, tilkom den fra 1ste Juli 1882 at regne.

De med saa stor Enstemmighed godkjendte Lovbestemmelser vare vare da ogsaa saa gode, at det, i alt Væsentligt, er de Samme, som gjælden Dag idag. Kun Aldersgrænsen er gjentagende forandret, medens

en Paragraf, hvorved der gaves Selskabet Sikkerhed i Begravelseshjælpen i Tilfælde af, at det afdøde Medlem stod i Gjæld til det, er gaaet ud.

Begravelseshjælpen maatte naturligvis rette sig efter Selskabets Midler, men i saa Henseende handlede man nærmest skjønsmæssigt og var vistnok ret heldig i at træffe det rette. At man skulde — og skal — være to Aar i Selskabet for at faa Hjælp, og at Maximum — de 50 Kr. — først naaes efter 10 Aars Medlemstid, bidrog naturligvis til »at holde paa Medlemmerne«, men Bestemmelsen havde tillige den udmærket gode Side, at den gjorde denne nye store Forpligtelse mere overkommelig for Selskabet. I de første Aar var det ret beskedent, hvad der krævedes, og først efterhaanden voxede Begravelseshjælpens Størrelse, og den har endnu paa ingen Maade kulmineret.

Gaa vi tre—fire Aar frem i Tiden efter Kassens Oprettelse, se vi, at der i Aaret 1886 i Begravelseshjælp m. m. er udbetalt 205 Kr. 20 Øre, og at Aaret slutter med en Saldo af 4665 Kr. Kassens Formue voxer jo nemlig forholdsvis hurtigt i disse Aar med det lave Beløb til Begravelseshjælp. I 1886 udgjør saaledes den Kassen tilkommende Femtedel af Medlemsbidraget 1335 Kr. 30 Øre, og til dette Beløb kommer som Renteindtægt af Formuen 79 Kr. 57 Øre. I 1887 gaaer Kassens Formue lidt ned, idet Medlemsbidragsfemtedelen er lavere, og det er i dette Aar, at $\frac{1}{3}$ af Inventariets bogførte Værdi udgaaer af Begravelseskassens Kapital med 671 Kr., medens Sygekassen paa samme Maade lider et regnskabsmæssigt Tab af 1342 Kr. Hertil kommer for begge Kasser tilsvarende Beløb som Andel i Administrationskassens Underskud. Imidlertid slutter Aaret dog med en Saldo af 4214 Kr., idet Begravelseshjælpen kun er ringe, nemlig 325 Kr. Aaret efter stiger Begravelseshjælpen til henved det dobbelte, nemlig 605 Kr., og da Medlemsantallet stadig er i Nedgang, kan Formuen kun opføres med 4162 Kr. Aaret 1889 bringer den lykkelige Vending. Medlemsantallet stiger saa meget, at Begravelseskassens Andel forøges med henved 200 Kr., og Aaret slutter med en Formue af 4554 Kr. Men det var ogsaa Aaret 1889, som bragte *Juel Brockdorffs* Legat, og Begravelseskassen fik ogsaa sin Udsigt til at høste Fordel af Legatet, dog ikke uden Modstand.

I Udkastet til Fundats, saaledes som den forelagdes af Oldermann *Juul* paa Bestyrelsens Vegne, var det bestemt, at Legatets Renter skulde *deles lige mellem* Sygekassen og Begravelseskassen. Detailhandler *C. A. Christensen* bekæmpede dette Forslag. Han vilde have *det Hele henlagt til Sygekassen*, den trængte haardst til Støtte. *Formanden* henviste heroverfor med megen Ret til, at Begravelseshjælpens Beløb vilde stige, Selskabets Medlemmer bleve ældre, og nu vare de

fleste Medlemmer ifølge deres Anciennitet berettigede til hver at erholde 50 Kr. i Begravelseshjælp. Tandlæge *Hanszen* støttede, ligeledes af Hensyn til Sygekassen, Hr. Christensens Forslag, medens Fabrikant *Levin* sluttede sig til Juul. Man burde ikke beskjære Begravelseskassen fra at nyde sin Del af Renterne. Bestyrelsen havde meget nøje overvejet Forslaget. *C. A. Christensen* fremkom nu med Forslag om, at Generalforsamlingen hvert Aar skulde tage Bestemmelse om Renternes Anvendelse, det var da en Selvfølge, at den af Kasserne, som trængte haardest, fik det største Beløb. Efter nogen yderligere Diskussion, tiltraadte *Formanden* paa Bestyrelsens Vegne Christensens seneste Forslag, saaledes, at det som et Kompromis blev vedtaget, at Renten tilfalder »De danske Forsvarsbrødre«s *Syge- og Begravelseskasser*, uden nærmere Angivelse af Fordelingen, en Vedtagelse, som jo har havt til Følge, at *Sygekassen* hidtil har faaet *hele* Rentebeløbet, men som samtidig tillader, at *Begravelseskassen*, naar det maatte blive nødvendigt, faaer sin største eller mindre Andel.

Hidtil har Begravelseskassen ikke behøvet denne særlige Støtte, for endel naturligtvis, fordi Medlemsantallet stadig er blevet større og Femtedelen af Kontingentet dermed, en Omstændighed, som selvfølgelig ikke med Sikkerhed kunde forudses eller regnes med i 1889. I 1890 udbetales i Begravelseshjælp 710 Kr., og Formuen stiger til 5055 Kr., i 1891 udgjør Hjælpen 685 Kr., og Formuen forøges med ca. 500 Kr., i 1892 falder Begravelseshjælpens Beløb til 435 Kr., og Aaret slutter med en Formue af 6432 Kr., i 1893 stiger Hjælpen forholdsvis stærkt, nemlig til 750 Kr., men der slutes ligefuldt med en Formue af 7178 Kr. I 1894 udbetales i Begravelseshjælp 1030 Kr., i 1895: 1070 Kr., i 1896: 940 Kr., i 1897: 1275 Kr., i 1898: 1395 Kr., i 1899: 1075 Kr., i 1900: 785. Saaledes svinge Beløbene noget, men *Formuen* stiger Aar for Aar og er i 1900: 13,100 Kr. I 1901 udbetales ved 34 Dødsfald tilsammen 1580 Kr., i 1902 ved 32 Dødsfald 1510 Kr., i 1903 ved 29 Dødsfald 1385 Kr.

Ialt er der siden Begravelseskassens Oprettelse i *Begravelseshjælp* udbetalt 17,150 Kr. *Kassens Beholdning den 31te December 1903 udgjorde ca. 16,000 Kr.*

Ogsaa paa dette Omraade kan Selskabet henvise til en betydelig Virksomhed, og det er til at forudse, at der efterhaanden vil blive stillet større og større Krav netop til Ydelsen af Begravelseshjælp. Antallet af Medlemmer, som have Ret til at erholde Maximumbeløbet, er større end nogensinde før, og den Omstændighed, at Selskabet fylder 25 Aar taler ogsaa for, at endel af dets Medlemmer ere avancerede stærkt i Alder, og da maa jo uundgaaeligt ogsaa Dødelighedsprocenten stige.

LAANEKASSEN.

Som det tredie Led i »De danske Forsvarsbrødre«s Institutioner til Fordel for Medlemmerne indtager *Laanekassen* en meget smuk Plads. De for denne Kasse gjældende Hovedbestemmelser ere følgende:

§ 1. Enhver, som har været et halvt Aar i Selskabet, kan faa et Laan fra 25 til 100 Kr.; for at faa et Laan paa 200 Kr. maa man have været et Aar i Selskabet.

§ 2. Laanet forrentes med 4 pCt. pro anno. Laantageren afholder Omkostningerne.

§ 3. Renten erlægges inklusive Omkostningerne forud ved Laanets Modtagelse. Udeblivelsesrente erlægges med 1 Øre pr. Dag uden Hensyn til det resterende Beløbs Størrelse.

§ 4. Intet Laan tilstaaes uden tilstrækkelig Selvskyldnerkavtion af to Kavtionister. Naar Laanet er bevilget, tilskrives saavel Laantager som Kavtionister derom.

§ 5. Ethvert Laan tilbagebetales i Løbet af 10 Maaneder med en Tiendedel hver Maaned. Tilbagebetalingen begynder den næstpaafølgende Maaned efter dets Modtagelse.

Naar et Laan til Ex. modtages i Januar, begynder Tilbagebetalingen den 1ste Marts. Afdraget skal være indbetalt inden den 8de i Maaneden.

Paa Begjæring til Bestyrelsen kan et Laan paa 200 Kr. blive at tilbagebetale i 20 maanedlige Afdrag i Stedet for 10, med $\frac{1}{20}$ Del af Laanet i 20 paa hverandre følgende Maaneder. Af et saadant Laan maa der betales den fastsatte Rente.

Til disse Bestemmelser kommer endnu en Række andre med de nødvendige Regler i Tilfælde af manglende rettidig Betaling etc., saaledes som det nu en Gang er nødvendigt at lovgive, naar Talen er om en Laanekasse.

Kassen blev stiftet i 1882, samtidig med Begravelseskassen. Det ses af Bestyrelsesprotokollen, at der den 10de Februar 1882 er vedtaget Regulativ og Udkast til Love for Laanekassen, men derefter blev Sagen endnu underkastet »en allersidste Behandling« den 24de Februar. Fjorten Dage efter, den 8de Marts, forelagdes Lovudkastet for Generalforsamlingen. Dette Udkast var omtrent enslydende med de Bestemmelser, som gjælde den Dag idag. Der er tilkommen enkelte supplerende Sætninger siden 1882, dikterede af de ved Praxis indhentede Erfaringer, og efter de første Love tilbagebetales Laanene i henholdsvis 1 og 2 Aar mod nu i ti eller tyve Maaneder, men meget er der ikke ændret. Det bestemtes dengang med Hensyn til Midlernes Tilvejebringelse: »Generalforsamlingen beslutter, at Selskabets disponible Midler kunne udlaanes til Medlemmerne efter det vedtagne Regulativ, saaledes dog, at der altid er 1000 Kr. i Behold i Sygekassen«, og paa denne Maade kom Sagen i Gang, men ingenlunde uden Modstand.

Generalforsamlingsprotokollen antyder intet om, hvorfor denne Modstand rejstes, men vi kunne meget vel tænke os Motiver dertil.

Selskabet var i Virkeligheden ret dristigt i disse sine første Aar. Sygekassens Vedtagelse var under de givne Forhold lidt af et Vovestykke, den suppleredes med Begravelseskassen, og begge Kasser gave ren Udgift for Selskabets samlede Kasse, ingen ny Indtægt, udover den dog altid uvisse, der mulig kunde paaregnes ved ny Medlemstilgang som Følge af Forøgelsen af Selskabets Goder. Hertil kom nu *Laanekassen*. Maaske vilde den bringe Tab, maaske risikeredes de ikke altfor store Midler, forstaaeligt, om endel Medlemmer kunde være ængstelige overfor det nye Projekt. I hvert Fald, kraftig Modstand var der paa hin Generalforsamling for 23 Aar siden, thi Protokollen meddeler, at vel blev Forslaget vedtaget, men »under en stærk Meningsforskjel« og »ved personlig Afstemning« med 87 Stemmer for, 64 imod.

Gjennemført blev Sagen altsaa, og de 84 have ikke haft Grund til at fortryde deres Tilslutning til Forslaget, og de 64 have sikkert forlængst erkjendt, at Tiden viste, at deres Ængstelse var ubegrundet. Bestyrelsen tog strax fat paa Kassens Organisation. Det blev overdraget Prokurator *Haar* at udarbejde en Formular til Obligationerne. Den blev allerede behandlet og vedtaget i et Bestyrelsesmøde den 24de Marts. Den 14de April vedtages det, at Laanekassen træder i Virksomhed fra 15de April, altsaa Dagen efter, og allerede i Bestyrelsesmødet den 21de April bevilgedes de første sex Laan, tre paa 200 Kr., tre paa 100 Kr., altsaa 900 Kr., den 28de April bevilgedes elleve Laan til samlet Beløb 1850 Kr. og den 11te Maj syv Laan til samlet Beløb 1200 Kr. — der var aabenbart god Brug for Kassen. Ialt blev der det første Aar — 1882 — ydet 76 Laan til et samlet Beløb af 11,035 Kr., en efter Forholdene meget respektabel Udlaansvirksomhed i et saa ungt Selskab og fra en saa ny Kasse.

Bestyrelsen beskæftigede sig stadig med Kassens nærmere Organisation, og i et Bestyrelsesmøde den 1ste Juni 1882 vedtog Fler-tallet; at $\frac{1}{3}$ af de indvundne Renter af Laanene ved Regnskabsaarets Slutning skulde henlægges til et Reservefond til Dækning af eventuelle Tab, men et Mindretal paa to Bestyrelsesmedlemmer rejste energisk Modstand mod Planen, og i Virkeligheden blev den aldrig realiseret. Heldigvis er der heller ikke bleven Brug for Reservefondet, thi Selskabet har ikke, hvad der er den største Anerkjendelse værd, hidtil lidt noget Tab, som er værd at nævne, ved Laanvirksomheden.

I 1883 indgaves Andragende om Stempelfrihed for Laanebeviserne, og ved Skrivelse af 13de Oktober s. A. blev den tilstaaet Selskabet, dog saaledes, at Selskabet forpligter sig til aarlig i »Berlingske Tidende« at offentliggjøre en Beretning om dets Virksomhed og Natur, og samtidig indsende et Exemplar af det Numer, hvori denne Beretning er optagen«.

Paa Generalforsamlingen i Marts 1885 vedtoges det, efter en ret livlig Diskussion, at indsætte Bestemmelsen i § 3 om en Udeblivelsesrente.

Laanekassen fortsatte sin Virksomhed, i en Aarrække holdende sig i det Væsentlige paa den i 1882 fastslaaede Laanesum, fra Begyndelsen af Halvfemserne med et stigende Beløb, og endelig efter Aarhundredskiftet med en aarlig Sum af over 20,000 Kr.

Statistikken over Virksomheden viser følgende Tal:

I 1882 blev der ydet 76 Laan til Beløb 11,035 Kr.
- 1883 — — 85 — - — 12,350 -
- 1884 — — 81 — - — 12,700 -
- 1885 — — 69 — - — 10,205 -
- 1886 — — 66 — - — 10,850 -
- 1887 — — 63 — - — 10,025 -
- 1888 — — 67 — - — 10,450 -
- 1889 — — 85 — - — 13,575 -
- 1890 — — 90 — - — 14,075 -
- 1891 — — 104 — - — 16,140 -
- 1892 — — 95 — - — 16,200 -
- 1893 — — 101 — - — 15,750 -
- 1894 — — 91 — - — 15,175 -
- 1895 — — 111 — - — 17,975 -
- 1896 — — 97 — - — 15,125 -
- 1897 — — 100 — - — 16,235 -
- 1898 — — 101 — - — 15,785 -
- 1899 — — 110 — - — 17,000 -
- 1900 — — 123 — - — 20,130 -
- 1901 — — 133 — - — 21,530 -
- 1902 — — 126 — - — 21,580 -
- 1903 — — 114 — - — 20,665 -
Ialt 2088 Laan Ialt 334,555 Kr.

Hvad Laanenes Størrelse angaaer, da bevæger den sig fra 15 Kr. til Maximumbeløbet 200 Kr. De fleste Laan ere af den sidstnævnte Størrelse. Indtil Januar 1904 er der ydet

af Laan paa 200 Kr. 1278 til et samlet Beløb af 255,600 Kr.

— 175 - 20 — — 3,500 -
— 150 - 74 — — 11,100 -
— 125 - 10 — — 1,250 -
— 100 - 538 — — 53,800 -
— 80 - 24 — — 1,920 -
— 75 - 26 — — 1,950 -
— 60 - 10 — — 600 -

af Laan paa 50 Kr. 87 til et samlet Beløb af 4,350 Kr.					
—	25	-	14	—	—
					350
—	20	-	6	—	—
					120
—	15	-	1	—	—
					15

Laanekassens Ledelse lægger naturligvis i høj Grad Beslag paa Bestyrelsens og Kassererens Tid og Arbejdskraft, men at der ved Kassen ydes Medlemmerne et stort Gode, og at den ved mange Lejligheder i Aarenes Løb har virket til stor Velsignelse, ligger uden for al Tvivl.

MEDLEMSANTALLET GJENNEM AARENE.

For ikke faa Foreninger gjælder det, at deres Medlemsantal viser en Bølgebevægelse. De vinde strax stor Tilslutning, denne holder sig i en Del Aar, men saa gaar det ned ad Bakke. Gamle Medlemmer falde fra, andre Omstændigheder, som svække Foreningen, støde let til, Foreningen naaer et kritisk Punkt. Her gjælder det! Nu skal Foreningen vise, om den virkelig er livskraftig, bygget paa en levedygtig Idé. Er den det, vil Foreningens Ledelse uvilkaarlig tage sig sammen med særlig Energi, maaske blive fornyet. Livskraften vil yttre sig, Sympathien for Selskabet give sig Udslag og se! Bølgedalen forlades, det gaar paany fremad og opad, og Foreningen oplever en ny Blomstring, kraftigere end nogensinde før.

Netop saaledes er det ogsaa gaaet med Selskabet »De danske Forsvarsbrødre«.

Strax, da Selskabet var bleven stiftet, var der Liv og Røre omkring det. Medlemmerne strømmede til, meldte sig ind og — som berørt foran i Bogen — meldte sig ud. I Løbet af de to første Aar indmeldte der sig 1848 Medlemmer, men Afgangen var vældig. Der udmeldte sig i samme Tidsrum 708, saa at Medlemsantallet ved Udgangen af 1880 var 1140. Op over den Højde, der saaledes var naaet, kom Medlemsantallet i de følgende Aar kun i ringe Grad. Det højeste Antal, nemlig 62 flere, opnaaedes i 1882, men derpaa begynder en svagt nedadgaaende Bevægelse, indtil det laveste Medlemsantal, 923, foreligger i Aaret 1888. Selskabet var i Bølgedalen, men kun i dette ene Regnskabsaar. 1889 viser den største Fremgang, 202 Medlemmer, som noget Aar kan fremvise siden Stiftelsesaaret, og fra dette Aar gaar det stadig fremad, uden nogen reel Standsning. Omkring Aar 1900 synes der ligesom at være et lille

Ophold paa Vejen, men det Vundne bevares, og i det nylig afsluttede Aar er der paany sikker Stigning.

Medlemsantallet og Kontingentydelsens Beløb har i de forløbne Aar været saaledes:

Medlemsantal:	Kontingent:
1879: 1044	Kr. 2418,00
1880: 1140	- 6375,70
1881: 1190	- 6415,00
1882: 1202	- 6731,70
1883: 1191	- 6649,50
1884: 1102	- 6352,00
1885: 1181	- 6410,50
1886: 1142	- 6676,50
1887: 1025	- 5758,50
1888: 923	- 5075,00
1889: 1125	- 6003,50
1890: 1225	- 7084,00
1891: 1294	- 7400,50
1892: 1399	- 7887,50
1893: 1495	- 8516,00
1894: 1572	- 9168,00
1895: 1622	- 9354,50
1896: 1738	- 9748,00
1897: 1848	- 10,443,50
1898: 1934	- 11,110,00
1899: 1962	- 11,489,00
1900: 2040	- 11,682,00
1901: 2044	- 11,763,50
1902: 2045	- 11,953,00
1903: 2150	- 12,402,00

Sammenlægges de indkomne Kontingentbeløb, giver det i de 25 Aar en Sum af 204,867 Kr. 40 Øre.

SKYTTERNE.

ENHVER Forsvarsbroder er paa Forhaand *Skytte*. Han har som Soldat lært at skyde og har nemmet det mere eller mindre. Blandt Soldatertidens Minder staaer Timerne paa Skydebanerne vel endda blandt de fornøjeligste. Maaske havde han forud været Medlem af en Skytteforening, maaske vandt han det hædrende Skydetegn, men i hvert Fald: For den gamle Soldat, der har Ret til at blive Forsvarsbroder, falder det naturligt, efter at Uniformen er afløst af det civile Tøj, paany at gribe Skyderen, enten det nu er den forholdsvis tungere Riffel eller den lette Salonbøsse. Der er da selvfølgelig ogsaa en *Skytteforening* indenfor Selskabet »De danske Forsvarsbrødre«. Den danner ligesom Sangforeningen en naturlig Underafdeling under Moderselskabet, og dens Oprindelse kan ligesom Sangkorets føres tilbage til Selskabets første Levetid. Allerede i Juni 1880 blev der nedsat en Skydekomité.

Det begyndte med, at der arrangeredes *Fugle- og Præmieskydninger*. Disse fandt Sted om Sommeren, og det ses, at der i 1883 for Selskabets Midler blev anskaffet et Par Salonbøsser. Med disse skiftedes samtlige Deltagere i Skydning til at skyde, »Selvejerbøsser« kjendtes dengang ikke, og de maatte forresten heller ikke anvendes. Den første store Fugleskydning fandt Sted 3die September 1883.

Disse første Skydninger bidrog naturligvis deres til at samle Brødrene, bidrog vel ogsaa deres til at udvikle Kammeratskabet, og der var ved disse Lejligheder ikke faa, baade Deltagere og Tilskuere. Men det hele var dog endnu for spredt. Det var kun nogle faa Sammenkomster, der fandt Sted om Aaret; om Træning var der ikke Tale, og særlig fin blev Skydningen da selvfølgelig heller ikke. Det var først efter at Selskabet i Aaret 1885 var bleven udfordret af Skytteforeningen indenfor »Arbejderforeningen af 1860«, at der skete en virkelig Forandring og Fremgang. Der blev desuden i dette Aar af Selskabet anvist et Tilskud til Skydningen af 100 Kr. (fra 1889 sattes det aarlige Tilskud til 168 Kr.).

Efter den første Konkurrenceskydning fulgte flere andre, og ved de fleste af disse Kampe maatte Forsvarsbroderskytterne erkjende deres Underlegenhed, de savnede den nødvendige forudgaaende planmæssige Øvelse. Det kunde naturligvis ikke gaa an, Forholdet maatte ændres, der maatte Organisation og Plan til. Interessen herfor var nu delvis vakt, og man gik til udvidet Skydning. Denne formede sig efter Forholdenes Natur som Salonskydning, da denne kunde drives jævnsides med Selskabets øvrige ugentlige Sammenkomster og i dets Lokaler.

Endel af Brødrene traadte da sammen og dannede en Organisation:

„SKYTTERNE I D. F. B.“.

Der blev udarbejdet Vedtægter og fastsat et Kontingent af 50 Øre maanedligt til Ammunition, Skiver og andre Rekvisitter samt Ansættelse af Markør. I Spidsen for »Skytterne i D. F. B.« sattes en Komité bestaaende af to Medlemmer af Selskabets Bestyrelse og to Skytter.

Under disse nye Forhold begyndte Skydningen paa »St. Thomas« i Sommeren i 1885. Endnu var der dog ikke Sans for egentlig at trænerne. Man skød ganske vist hver Onsdag Aften, men altid om Præmier, og der maatte endnu et Nederlag til — som da ogsaa kom ved en Kapskydning paa Frederiksberg i 1886 — før man indsaa, at der maatte indføres en rationel Træning, om D. F. B. skulde vinde Position paa Skydningens Omraade. Om Vinteren kunde der ikke skydes, da man ikke havde noget passende Lokale, men da Selskabet i Vinteren 1887 kom til Huse i Arbejderforeningens Lokaler ved Nørrevold, blev her saa rigelig Plads, at Skytterne kunde faa to Værelser til Raadighed, og siden da har Skydning fundet Sted, saavel Sommer som Vinter. Den dermed indførte Træningsskydning satte snart sine gode Spor, og det varede ikke længe, før »Skytterne i D. F. B.«, saavel paa Grund af deres Skydefærdighed som paa Grund af deres Antal af de andre Foreninger blev anset for en Modstander, der maatte regnes med ved Kapskydningerne. De ere da ogsaa siden 1887 gaaede ud af disse enten som Nr. 1 eller Nr. 2. 8 Sølvskjolde, der findes ophængte paa Selskabets Kontor, vidne om, at vore Skytter ligesaa mange Gange have været den sejrende Forening ved Kapskydningerne.

En Forsvarsbroder, der nøje har fulgt Skytterne, skriver om dem:

»Ikke alene Respekt, men ogsaa Sympathi har vore Skytter forstaaet at skaffe sig. Mange ere de Udtalelser, der i de forløbne Aar ere faldne fra andre Skydeforeninger, som bevidne vore Skytters kollegiale og gentlemanlike Optræden, og mange Navne iblandt vore Skytter ere fordelagtigt bekendte langt udenfor Forsvarsbrødrenes

Kreds. Det kan her erindres, at en af vore bedste Skytter, Snedkermester Chr. Petersen, blev Skyttekonge ved det store Skyttestævne for alle sjællandske Skytteforeninger i Slagelse afvigte Sommer, og i den Anledning var Genstand for en meget sympathetisk Omtale i Pressen, samt at flere af Skytterne i D. F. B. ved de store nordiske Skyttefester i Kjøbenhavn og Christiania have vundet nogle af de bedste Præmier.

Har Selskabet udadtil kun havt Ære af sine Skytter, have disse ogsaa indadtil udrettet et godt Arbejde med Hensyn til Fremmelsen af Selskabets Program. Stilfærdigt har de indenfor deres Kreds skabt et Kammeratskabsforhold saa hjærteligt og dog djærvt, som man skal lede længe efter. Ofte er det jo Tilfældet, hvor der indenfor større Foreninger skabes mindre Organisationer, at disse da danne en Stat i Staten, men ikke saaledes her. Skytterne danne ikke nogen eksklusiv Kreds, men modtager med aabne Arme enhver Forsvarsbroder, yngre som ældre, og den jævne, bramfrie og elskværdige Tone, der præger Skytternes Færd, gør, at Enhver, der træder indenfor deres Dør, strax føler sig hjemme og maaske først da faar den egentlige Følelse af at være Forsvarsbroder. Skytterne arbejde uden Love; kun et *Skydereglement*, der vedtages for hvert Aar, danner Grundlaget for deres Virksomhed. De have ingen egentlig Bestyrelse, kun 2 Tillidsmænd, der forvalte deres Midler, og ikke engang paa vigtigere Punkter indenfor Skydningens Omraade tage disse nogen selvstændig Beslutning, men tilkalder en Del af de ældre Kammerater for sammen med dem at drøfte Situationen forinden Beslutning tages. — Foreligger der indenfor Skytternes Kreds vigtigere Sager forelægges de for Selskabets Bestyrelse.

Skytterne arrangere den aarlige Fugleskydning, afholder aarlig 12 mindre og 3 større Præmieskydninger, 2 Mandeskydninger, samt om Sommeren 1 à 2 Gange Gevinstkeglespil.

En Paragraf i Skytternes Vedtægter lyder saaledes: »Skytter indenfor D. F. B. kunne i Konkurrenceskydninger, hvor D. F. B. deltager, kun deltage som *Medlemmer af dette Selskab*. Overtrædelse heraf har til Følge, at Vedkommende slettes som Skytte i D. F. B.«. Skytterne have her villet vise, at man godt samtidig kan være Medlem af en anden Skydeforening, men Forsvarsbroder er man fremfor alt.

Ved den ugentlige Training udvikles Skytternes Skydefærdighed til en Grad, der nærmer sig det fuldkomne, og ønskeligt var det, om en Mængde af vort Selskabs unge Mænd, der endnu staa under Fanerne, vilde følge vore Skytters Kalden paa dem til Fornøjelse for dem selv, til Fremme af et godt Kammeratskab indenfor Selskabet og last but not least til Gavn for vort Fædreland.

Skytterne have hvert Halvaar kunnet udsætte 1 Salonriffel som Flidspræmie, saa at nu de fleste af Skytterne, ialfald de ældre, hver ejer sit eget gode Vaaben.

Skytternes Antal er for Tiden det største, det nogensinde har været, nemlig 62, og »Skytterne i D. F. B.« er nu Kjøbenhavns største Salonskydeforening; men af de oprindelige Stiftere er ingen tilbage som aktive Skytter.

Af Mænd, der særlig have virket med stor Interesse for Skydesporten indenfor D. F. B., skal nævnes:

Detailhandler *C. A. Christensen*, Bøssemager *Rostgaard*, Stenhuggermester *Jockumsen*, Stenhuggermester *L. M. Krestensen*, Fotograf *Viggo A. Chr. Lassen*, Bogholder *M. Kjærsgaard*, Økonom *P. Larsen*, Skrædermester *P. C. Dahl*, Oversergent *Hilleman Jensen* og Selskabets nuværende Næstformand, Kaptajn *L. Weihe*.

SANGKORET.

BLANDT Selskabets fornemste Formaal nævnes i Grundloven dette »at knytte Medlemmerne nøje sammen«. Et af Midlerne til dette Formaalets Gjennemførelse har Selskabets *Sangkor* været allerede fra en meget tidlig Tid af Selskabets Leveperiode. I mange store Foreninger findes saadanne Kor, intet Sted var et Kors Oprettelse mere naturligt end blandt Forsvarsbrødrene. I Felten, som under det fredelige Rekrutliv, forenes Soldaterne i en rask Opsang til fælles Opmuntring, ganske naturligt da, at de gamle Soldater dyrke Sangens Kunst. Særlig naturligt, at Forsvarsbrødre synge, ogsaa af den Grund, at der blandt vore skjønne nationale Sange findes en saa rig Mængde, der hente deres Emne i Krigens Sejre, saavel som i de dybe Nederlag. »Den Gang jeg drog afsted«s flotte Tone, »Nattens dæmrende Taage«s blide Klang og den vemodige Sorg i »Paaskeklokken kimed' mildt« bør kunne lyde, naar Forsvarsbrødrene samles, skabende Stemning og fremkaldende Minder. Sangkoret knytter de Brødre, som samles indenfor Korets Ramme, særlig nær sammen, saaledes som Selskabets Grundlov ønsker det, men det har ogsaa sin Opgave overfor *alle* Selskabets Medlemmer ved at bidrage til gennem Sangens Toner at forene alle i fælles store og smukke Tanker og Følelser.

— — Allerede i Marts Maaned 1879 foreslog Musiker *Lohse* at oprette et Sangkor. Selskabet havde da kun faa Mødeaftener at se tilbage paa, men Sangen havde lydt ved Sammenkomsterne, og Korets Oprettelse ligesom laa i Luften. Forslaget blev følgelig strax tiltraadt, og der indmeldte sig øjeblikkelig nogle og tyve Brødre, som ønskede at være med til at føre det ud i Livet.

Forberedelserne toge nogen Tid, Sommeren bragte naturligvis en Afbrydelse, saa at Korets endelige og formelle Stiftelse først kunde finde Sted ved et Møde den 2den November 1879, og paa den nævnte Dato i Aaret 1904 er det altsaa Korets Tur at holde Jubilæum.

Lohse fremsatte ved dette stiftende Møde et Forslag til Vedtægter, som i det Væsentlige blev vedtaget, men som forresten siden, i Aarens

Løb, ofte er blevet ændret, saa at Ligheden mellem de første Love og de, som gjælde i dette Øjeblik, kun er fjærn.

Af Korets Stiftere ere to endnu den Dag idag Medlemmer af det, nemlig Værkfører *P. Nielsen* og Fabrikant *F. Prieme*, den sidste som bekendt Korets mangeaarige Formand, ligesom han er Medlem af Moderselskabets Bestyrelse siden 1884. Iblandt de af Stifterne, som endnu ere Medlemmer af Selskabet, men som have opgivet at være aktive Sangere, kan nævnes Musiker *Birch*, Detailhandler *C. A. Christensen* og Maskinarbejder *P. Rasmussen*.

Korets første Bestyrere, »Kommitterede« kaldtes de dengang, bleve de Herrer *Lohse*, *Birch* og Bager *Sørensen*.

Selskabet ydede Koret et Tilskud til Anskaffelse af Sangbøger etc. og i nogle Aar et Tilskud til Lønning af Dirigent. Desuden skænkedes frivillige Gaver til Koret, dels af Medlemmer af selve Koret, dels flere Gange i Aarenes Løb af andre Brødre, som derved viste Sagen deres Interesse. Naturligvis betale Korets Medlemmer ogsaa et maanedligt Kontingent, der i de første Aar androg det beskedne Beløb af 10 Øre, medens det nu er 25 Øre.

Korets egentlige Øvelser toge deres Begyndelse den første Lørdag i Januar Maaned 1880. Den første Dirigent var Cand. *Levinsen* (senere rejst til Amerika), og de første Sange, som indøvedes vare: »Der er et Land«, »Blåsan nu alla«, »Joachim uti Babylon« og »De første Prygl, jeg i Skolen fik«. Arbejdet blev drevet med Iver, og allerede den 30te April kunde den første Koncert finde Sted. Den afholdtes paa Wodrofflund og var, skriver en af Korets Venner, »under Hensyn til den korte Tid, Koret havde arbejdet i, ret respektabel«.

Koret havde iøvrigt — naturligvis — sine Børnesygdomme, derunder ogsaa nogle af de Stridigheder, der synes saa uundgaaelige i alt Foreningsliv. Det første store Udslag heraf var en Reorganisation af Koret, Valg af helt nye Kommitterede og af ny Dirigent 5te Juli 1880. Den nye Bestyrelse bestod af d'Hrr. *Ahrenbech*, *Ohlsson* og *Prieme*. Den nye Dirigent var »Syngelærer« *Gottschalck*, der viste sig at være en meget duelig Lærer, ligesom *Prieme* hurtig vandt Ry som en dygtig Leder af Koret. Dettes Anseelse steg, og den anden Koncert, som gaves i Lokalerne paa Østergade Nr. 15, var stærkt besøgt.

Nu var Korets Tilværelse sikret, og der fortsattes nu gennem Aarene med Øvelser og muntert Samvær, med Koncerter og Sammenkomster under vekslede Dirigenter og i vekslede Lokaler. En Tid holdtes Øvelserne i et Lokale paa Højbroplads. Af en eller anden Grund flyttedes derfra og til Lokalet i Vingaardsstræde. Flytningen foregik paa en ligesaa original som dramatisk Maade. Den henlagdes

til en Mødeaften. Man samledes som sædvanlig i Lokalet paa Højbroplads og sang til Midnat. Præcis Kl. 12 brød alle op og samledes og ordnedes i Procession i Porten. Derpaa satte man sig i Bevægelse ud paa Torvet. I Spidsen gik to af de højeste af Sangerne bærende Medlemstavlen. Derefter kom fire Sangere, som har en langagtig Kasse — den kunde godt ligne en Ligkiste — paa Skuldrene. Kassen indeholdt Sangbøger, Regnskaber og Lign. Korets øvrige Inventariegenstande, Nodepult, Taktstok etc. var skjønsomt fordelt mellem de øvrige Medlemmer. To og to efter hinanden, i højtideligt Tempo, med lange afmaalte Skridt, tavse og passende værdige, skred Sangerne frem. To Gange gik Processionen Pladsen rundt, drejede saa ned ad Fortunstræde. Nogle Nattevandrere fulgte efter, en Betjent saa mistænksom til, men Alvoren og Stilheden blev ikke brudt før de nye Lokaler vare betraadte, saa afsluttedes Flytningen og indviedes den nye Bolig ved et muntert, natligt Punschesold.

Selskabet lod det ikke blive ved den ved Stiftelsen ydede Støtte til Koret. I 1881 besluttede det at yde et bestemt maanedligt Tilskud. og Koret blev til Gjengjæld forpligtet til i Selskabets Kasse at indbetale mulige Overskud, som indvandt ved de af Koret arrangerede Koncerter og Festligheder. Denne Ordning opgaves dog senere, da den viste sig at være upraktisk. Nu faar Koret et aarligt Tilskud, som opføres hvert Aar paa Selskabets ordinære Budget. Slaaer dette Tilskud ikke til, maa Resten dækkes dels ved Kontingentet til Koret, dels gennem Overskudet af Koncerterne og Sammenkomsterne.

Koret ønskede at blive Medlem af de centraliserede københavnske Sangforeninger og blev det, saasnt det havde opnaaet den af Centralforeningens Vedtægt krævede Levealder af tre Aar. Det hævdede sig her hurtig en smuk Position. Joh. D., som særlig har deltaget i og fulgt Koret, skriver om den følgende Virksomhed indenfor Koret:

»Koret deltog nu i den i Kjøbenhavn i 1883 afholdte store Sangfest og fik ved den Lejlighed tildelt 3 fremmede Sangere, for hvis Kvarter og Underhold det havde at sørge; det skilte sig til almindelig Tilfredshed fra denne Rolle.

Senere har Koret deltaget i alle de Fester, hvorved de centraliserede Foreninger have været medvirkende, snart som Gjæster i Jylland og paa Fyen, snart som Værter her i Staden, og mange ere de glade Minder, Medlemmerne have fra disse Sangstævner, og altid har Koret vidst at hævde sin Plads ved disse Lejligheder, som en af de betydligere københavnske Foreninger.

Det har ofte været en Kilde til Forundring for Medlemmer i andre Foreninger, hvorledes det kunde gaa til, at Forsvarsbrødernes altid kunde stille med omtrent hele sit Medlemsantal — i Reglen manglede kun de, der ved Sygdom eller paa lignende Maade vare forhindrede — til disse store og kostbare Fester. Hemmeligheden herved er den, at Koret har opfundet og praktiserer en Fremgangsmaade, som sætter det i Stand til altid at møde saagodtsom fuldtalligt. Man har nemlig indrettet en Slags Sparekasse, idet man lange Tider før en saadan Sangfest skal afholdes, opkræver et vist mindre Til-

lægskontingent hver Maaned. Dette opspares til den paagjældende Lejlighed, og Beløbet fordeles saa ligeligt paa hvert deltagende Medlem, og det opsparede Beløb er da som oftest saa stort, at det kan dække det meste af de til Festen fornødne Udgifter. Noget lignende benyttes for at Medlemmerne kunne deltage i Selskabets egne Fester.

Paa Generalforsamlingen den 6. Maj 1885 blev det besluttet, at der skulde oprettes

ET FANEFOND.

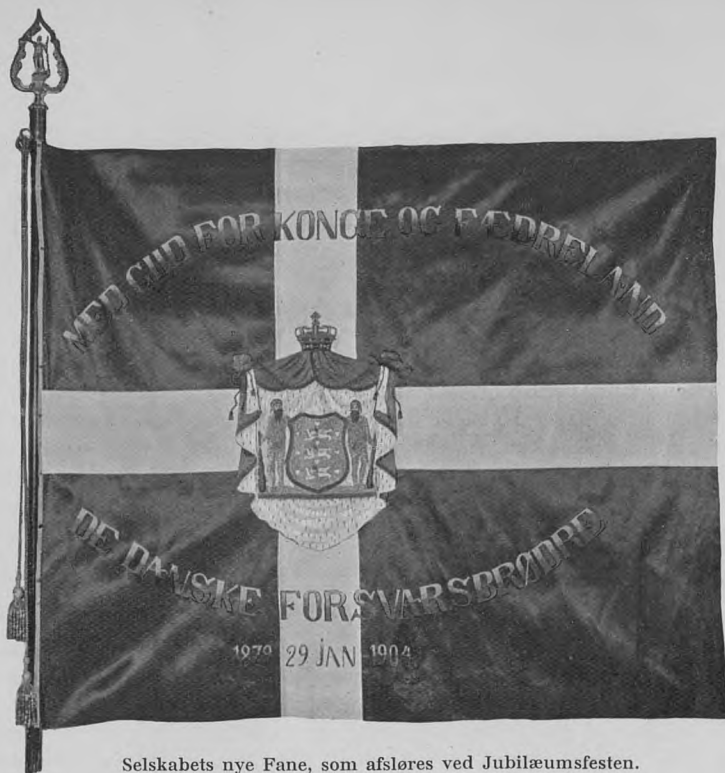
Nu blev der taget fat paa at spare til dette Formaal. Et Medlem gav et velment og velrettet Stød fremad i denne Retning, idet han skænkede Koret en stor Sparegris, hvori Bidrag nedlagdes, og det var en udtrykkelig Betingelse, at disse skulde være til Hjælp til Fanen. (Senere er denne Gris blevet benyttet til mange Øjemed, og det var en af de Begivenheder i Koret, som altid imødesaaes — og endnu imødesees — med stor Interesse, naar denne Gris slagtes.) Ved den første Slagtning af Grisen — til Fanefondet — var den særlig vel fedet. Der fandtes endogsaa Guld Korn i dens Indvolde.

Endelig oprandt i 1888 den Dag, paa hvilken Korets nuværende smukke Banner — med den tapre Landsoldat — blev indviet ved en særlig vellykket lille Festlighed.

Det vil her være paa sin Plads at bemærke, at der altid har været stor Interesse og Offervillighed tilstede blandt Medlemmerne, hvor det gjaldt Korets Interesser, og meget er det, der af personligt Arbejde paa forskjellig Maade er blevet ydet til Fordel for dette Kor; mange have bragt betydelige Tilskud, saavel i Tid som i rede Penge. Det er kun rimeligt at det mindes her, at f. Expl. Fabrikant *Levin* og Fru *Konerding* i Forening gave et stort Bidrag til Banneret, den Første i Penge, den Anden i personligt Arbejde, ved Brodering af Fanen. Andre Medlemmer have vist deres Interesse paa lignende Vis, saaledes gav Snedkermester *Kleis* den ¹⁴/₁ 90 Koret sin smukke Medlemstavle, hvilken Detailhandler *Jørgensen* senere forsynede med en Sølvplade med Giverens Navn indgraveret, den er senere bleven behørigt vedligeholdt ved fornødne Reparationer og Oppudsninger. Billedskærer *Rasmussen* forærede Koret en smuk Billetkasse. Atter andre have bidraget til at trække Læsset paa forskjellig Vis, nogle ved at virke som Arrangører af Optog o. L.«

Hele denne Virksomhed har naturligvis været ledet af vekslede Formænd og Bestyrelser og, uden at Listen gjør Krav paa at være fuldstændig, skal mindes om Navne som *P. Nielsen*, *Vecht*, *Müller*, *Dollerup*, *Ehlern*, *Friberg*, Bogbindermester *Hansen*, Kunstdrejer *Lohse*, Skomagermester *Lundberg* og, naturligvis, *F. Prieme*. Ved Siden af Bestyrelserne har staaet en Række Dirigenter, foruden de allerede nævnte: Komponisten *Chr. Danning*, Musikerne *Hallberg* og *Carl Holm*, Organisterne *Ibsen* og *Wiig*, Lærer *Zangenberg* og endelig den nuværende Dirigent, Hr. *George Allen*.

Koret har spillet en betydelig Rolle som en virksom Afdeling af »De danske Forsvarsbrødre«, og ligesom Selskabet nu kun holder Fest for efter denne at fortsætte Arbejdet med fornyet og øget Kraft, saaledes vil Koret sikkert ogsaa vedvarende gjøre sin Del af Gjerningen indenfor Broderskabet, at de *skjønne Sange kunne klinge ved vore Fester, at der kan bidrages til »at knytte Medlemmerne nøje sammen«*.

Selskabets nye Fane, som afsløres ved Jubilæumsfesten.

FANEN.

FEM og tyve Aars Jubilæet vil bl. A. blive fejret med højtidelig Indvielse af Selskabets nye Fane. Den foran omtalte, i Selskabets første Aar anskaffede, Fane er nu en Veteran, gammel og forslidt, ærværdig, men lidt laset, den trænger til og har fortjent Afløsning, og den vil faa det den 29de Januar 1904.

Initiativet til den nye Fanens Tilvejebringelse toges oprindelig af Postmester *Ed. Lund*, som henvendte sig til Selskabets ældste menige Medlem, Detailhandler *C. A. Christensen*. Disse to Mænd i Forening stillede derefter paa den ordinære Generalforsamling i 1901 Forslag om, at man skulde søge dannet en Damekomité til Planens Gjennemførelse, og Generalforsamlingen gav det sin enstemmige Tilslutning. Der blev nedsat et Udvalg til Sagens Fremme, og hertil valgtes Postmester *Lund*, medens Detailhandler *Christensen* ikke ønskede Valg, Proprietær *N. C. Rasch* og — som Bestyrelsens Repræsentant — Næstformanden, Kapt. *Weihe*. Udvalget konstituerede sig den 14de Maj s. A. med *Weihe* som Formand, *Lund* som Kasserer og *Rasch* som Sekretær.

Om Udvalgets Virksomhed foreligger følgende Beretning.

Paa Udvalgets Møde den 17de August 1901 vedtoges det at tilstille en Del Damer en Skrivelse om at tiltræde Komitéen. Følgende Damer gave Tilsagn herom: Fru *Katinka Juul*, Fru *Petra Lund*, Fru *T. O. Rasch*, Fru Justitsraadinde *Sophie Møller*, Fru *Emma Averhoff*, Fru *Angelica Weihe*, Fru *Christence Christensen*, Fru *Ida Specht*, Fru *Louise Fjeldberg*, Fru *J. Larsen* og Fru *Wilhelmine Krogh*.

Paa et af Udvalget den 3die September s. A. afholdt Møde vedtoges det, at der ikke skulde afholdes nogen Festlighed dette Aar, men næste Aar afventes for forinden at give alle Selskabets Medlemmer Lejlighed til at blive bekendt med Formaalet for Komitéens Virksomhed.

Efter nogle Smaaamøder samledes, efter Indbydelse, de foran nævnte Damer med Udvalget den 18de September 1901, hvilken Dag Damekomitéen som saadan konstituerede sig, og ved hvilken Lejlighed en i »Kundgjørelse for Selskabet De danske Forsvarsbrødre i Kjøbenhavn« for Oktober 1901 optagen Opfordring til Brødrene blev underskrevet af samtlige Medlemmer i Damekomitéen.

Onsdag den 19de Marts 1902 afholdtes i Larsens Lokaler, som vare festligt dekorerede, en vellykket Festlighed bestaaende af en Aftenunderholdning, til hvilken Komitéen havde sikret sig velvillig Assistance af »*Kunsternes Mandolinklub*«, Fru *Oda Nielsen*, Bassangeren Hr. *Carl Møller*, Koncertsangeren Hr. *Mendel Hartvig* og Selskabets Sangkor, der hver for sig bidrog til, at Aftenen blev en, saavel i kunstnerisk som underholdende Henseende, vellykket Sammenkomst.

Efter Aftenunderholdningen samledes en stor Del af de Tilstedeværende om den i Selskabets Lokale opstillede Tombola, der var tilvejebragt ved de mange velvilligt skjænkede Gaver. Samtidig med Tombolaens Virksomhed begyndte i de andre Lokaler Tintamaresque-Theatrets Forestillinger, der velvilligt udførtes af Malermester *E. Petersen* og Frue paa en meget fornøjelig Maade. Efter Ballet havde Komitéen den Glæde kun at høre Udtalelser om almindelig Tilfredshed med hele Arrangementet. Denne Fest gav et Overskud af 335 Kr. 50 Øre.

Efter at Damekomitéen i forskellige Møder havde arbejdet paa Sagens videre Fremme, afholdtes Onsdag den 3die December 1902 den 2den Fest til Fordel for Anskaffelsen af den nye Fane.

Denne Fest, der var arrangeret paa lignende Maade som den 1ste, dog uden Tombola, forløb paa en ligesaa vellykket Maade. Festen gav et Overskud af 127 Kr. 86 Øre.

Komitéen, der foruden Indtægten ved de to Fester havde modtaget 256 Kr. 5 Øre ved Damernes Indsamling, raadede i Begyndelsen af Aaret 1903 over en Kassebeholdning paa 777 Kr. 82 Øre, hvorfor man skred til at sætte Fanen i Arbejde.

Fanen, hvortil Tegningen er velvillig udført af Justitsraad, Arkitekt *Rogert Møller*, bliver, ligesom Selskabets gamle Silkefane, prydet med et Fanespud, hvori sees »den tapre Landsoldat«.

Paa Jubilæumsaftenen vil Sløret falde for Damernes Værk, og naar den smukke Fane da for første Gang udfoldes overfor Medlemmernes tætte Skarer, vil der sikkert lyde en Tak til Forslagsstillerne, til Udvalget og til de elskværdige Medlemmer af Damekomitéen, som førte Planen igjennem og bidrog til at der tilvejebragtes et synligt Minde om den Dag, da Selskabet traadte ind i et nyt kvart Aarhundrede.

TIDSTAVLE.

1879.

29de Januar. Selskabet stiftes. Kapt. *Gjørup* vælges til Formand.

2den Februar. 1ste Bestyrelsesmøde afholdes.

14de Februar. De første Emblemer bestilles.

28de Februar. Der gives Meddelelse om Planen om Sangkorets Oprettelse, som billiges.

4de April. Der tages Bestemmelse om Sommerlokale.

8de April. Fest paa Kongens Fødselsdag, hvilken Skik siden følges.

24de April. Der vedtages et Regulativ for Bestyrelsesmøderne. Det vedtages at søge dannet en Komité for et Monument for General Krogh.

30te Maj. Der nedsættes en Komité til Tilvejebringelse af en Fane.

4de Juni. Der afholdes extraordinær Generalforsamling. Bestyrelsen suppleres.

1ste Juli. Kuhlmann bliver Selskabets Bud.

11te Juli Fredericiafest.

22de Juli. Selskabet tæller 476 Medlemmer.

31te Juli. Der nedsættes en Kassekommission.

5te August. Selskabet afholder Istedfest paa Lille Ravnsborg.

8de August. Der nedsættes et fast Festudvalg. Det tilkjendegives ved Opslag i Lokalet, »at Bestyrelsen ikke tager Hensyn til anonyme Skrivelser«.

2den September. Der vedtages et Emblem for Æresmedlemmer.

7de September. Der afholdes en Fanefest paa Wodrofflund. Overskud 162 Kr. 79 Øre.

1ste Oktober. Der afholdes Frederiksstadfest.

2den November. Sangkoret stiftes.

16de November. Extraordinær Generalforsamling. Oldermænd *Wilhelm Juul* indvælges i Bestyrelsen.

28de December. Der afholdes Børnefest. Vinterlokale i disse første Aar: Østergade 15.

1880.

14de Januar. Den første Maskerade afholdes.

24de Januar. Den første Stiftelsesfest afholdes. Talerne holdes af Marinekaptajn *Paulsen* og Statsrevisor *Dinesen*.

10de Februar. Aarsregnskabet foreligger og viser et Overskud af 1395 Kr. 57 Øre, samt et Overskud fra Festerne af 111 Kr. 50 Øre.

22de Februar. »Det dramatiske Konservatorium« giver Forestilling paa Hofteatret til Fordel for Fanen.

25de Februar. Første ordinære Aarsgeneralforsamling. Der vedtages en Række Lovændringer. Sygekassens Oprettelse drøftes. Det besluttes at anskaffe en Fane.

1ste April. Hidtilværende Bestyrelsesmedlem, Kunstdrejer *Lohse*, overtager Kassererposten.

7de April. Bestyrelsen nedsætter en Byggekomité, som skal virke for Opførelsen af en Alderdomsbolig for Selskabets Medlemmer.

15de April. Man beslutter at anmode *C. C. Møller* om at skrive en »Marsch for Forsvarsbrødre«.

9de Maj. Fanen afsløres af Pastor *Holch* ved en Fest paa *Wodrofflund*.

2den Juni. Bestyrelsen nedsætter en Skydekomité.

5te Juni. Grundlovsfest paa *Wodrofflund*.

1ste Juli. Extraordinær Generalforsamling om Byggesagen. Det vedtages at arbejde videre.

21de Juli. Extraordinær Generalforsamling. Det besluttedes med alle Stemmer mod 4 at søge Fabrikant *C. Fries* ekskluderet af Selskabet.

6te August. Der tages Beslutning om at fremme Sagen om et Mindesmærke for *Istedslaget*.

12te September. Mysundefest.

1ste Oktober. Der uddeles Understøttelse til 10 trængende Medlemmer tilsammen med 150 Kr.

Foredragsmøder om Forsvarssagen.

Aftenunderholdning til Fordel for *Istedmonumentet*.

1881.

1ste Januar. En Deputation overbringer *Nytaarsdag* Hs. Maj. Kongen Selskabets Lykønskning og lignende sker nu hver følgende *Nytaarsdag*, naar *Kour* finder Sted.

29de Januar. Stiftelsesfest.

11te Marts. Ordinær Generalforsamling. Der tages Bestemmelse vedr. Sygekassen. Ændringer i Selskabets Love vedtages. Det besluttes at vælge Formanden for 3 Aar ad Gangen, Bestyrelsesmedlemmerne for 2 Aar.

31te Marts. Generalforsamling, hvor de endelige Beslutninger tages m. H. t. Sygekassens Oprettelse fra *1ste Juli*.

8de April. En Deputation lykønsker Hs. Maj. Kongen i Anledning af Fødselsdagen, og saadan Lykønskning overbringes fremtidig, naar Hs. Majestæt tager imod.

21de April. Forsvarsbrødrene i *Kastrup* henvende sig om Optagelse som Afdeling i Selskabet.

6te Juni. Grundlovsfest.

10de Juni. Der vedtages Love for Sangkoret.

1ste Juli. Sygekassen træder i Virksomhed.

Der afholdes *Fredericia-* og *Istedfester*. Selskabet sender en *Krands* til *Hans Krygers Kiste*.

Der vedtages et Emblem for *Dommerne*.

Oktober. Bestyrelsen deltager ved et Udvalg i et Møde ang. en Forsvarsbroderafdelings Oprettelse i *Dragør*.

December. Der afholdes en Bazar i *Wittmacks Lokale* til Fordel for trængende Medlemmer.

1882.

29de Januar. Stiftelsesfest.

10de Februar. Bestyrelsen vedtager Regulativ og Udkast til Love for *Laanekassen*.

8de Marts. Ordinær Generalforsamling. *Laanekassens Love* vedtages. Endvidere forelægges og vedtoges Love for *Begravelseskassen*.

10de Marts. Bestyrelsen vælger *Oldermand Juul* til Næstformand.

15de April. *Laanekassen* træder i Virksomhed.

5te Juni. Grundlovsfest.

15de Juni. Det vedtages, at *vestindiske Sergenter* kunne erholde *Begravelseshjælp*, men ikke *Sygehjælp* eller *Laan*.

1ste Juli. *Lohse* fratræder som *Kasserer*, og *Posten* overtages af *Kapt. Hermansen*.

1ste Juli. *Begravelseskassen* træder i Virksomhed.

De sædvanlige *Fester* afholdes. Endvidere en *Udflugt*.

10de Juli. Det besluttes at støtte 10 Øres *Subskriptionen* til Fordel for *Invaliderne*.

10de August. Extraordinær Generalforsamling. *Suppleringsvalg* til Bestyrelsen.

21de September. Extraordinær Generalforsamling. *Striden* med *Bjørneboe*.

24de Oktober. Der anskaffes 1200 Exemplarer af *Bladet »Vort Forsvar«* til Uddeling blandt Medlemmerne.

28de December. *Julefest* for *Voxne* og *Børn*.

Vinterlokale hos *Simon* paa *Kongens Nytorv*.

1883.

29de Januar. Stiftelsesfest.

19de Marts. Ordinær Generalforsam-

ling. Det oplystes, at Selskabet ejede 13,373 Kr. Forskjellige Lovændringer vedtoges, deriblandt, at Stemmeret opnaas efter 3 Maaneders Medlemstid.

2den April. Bestyrelsen beslutter »at lade en trykt Kundgjørelse udgaa mindst en Gang i hvert Kvartal«.

5te Juni. Grundlovsfest i Kastrup.

12te og 14de Juni. Sammenslutningen af Forsvarsbrødreselekskaberne drøftes.

28de Juni. Extraordinær Generalforsamling. Sammenslutningsplanen tiltrædes. Fører ikke til noget. Oberst Wedege takker for Selskabets Bidrag til hans Indsamling til Invaliderne, der ialt indbragte 44,287 Kroner.

26de Juli. Istedfest.

2den September. Fugleskydning.

11te September. Modellen til det projekterede Istedmonument (General Krogh) erhverves. Skjænkes senere til General Kroghs Svingersøn, Grev Raben Levetzau til Aalholm.

7de November. Admiral *Carstensen* optages som Æresgjæst.

10de December. Gaasegilde.

Vinterlokale hos Rasmus Hansen paa Hj. af Skindergade og Skoubogade.

1884.

29de Januar. Stiftelsesfest.

18de Marts. Ordinær Generalforsamling. Lovændringer vedtages. Det besluttes at lade udarbejde en Medlemsfortegnelse.

16de April. Bestyrelsen beslutter at foretage en Indsamling til et Maleri af General du Plat til Ophængning paa Nationalmusæet i Frederiksborg.

6te Maj. Det vedtages at søge Støtte ved Tegningen af Bidrag til Maleriet hos Provindsselskaberne.

1ste August. Extraordinær Generalforsamling forlangt af 66 Medlemmer.

11te September. Extraordinær Generalforsamling.

16de September. Kapt. Gjørup nedlægges sit Mandat som Formand.

30te September. Extraordinær Generalforsamling. Kapt. Gjørup gjen vælges som Formand.

22de Oktober. Maleriet af General du Plat bestilles hos Maleren Jerndorff.

Denne og næste Vinter Lokale hos Hinsch i Pilestræde 32.

1885.

29de Januar. Stiftelsesfest.

18de Marts. Ordinær Generalforsamling. Regnskabet kritiseres. Diskussion. Domstolen og Lovene.

3die Juli. Der tilkaldes regnskabskyndig Assistance, og Selskabets Regnskaber gjen nemgaaes.

August. Kammerherre Grüner bliver Selskabets første Æresmedlem.

3die September. Extraordinær Generalforsamling. Bestyrelsen meddeler, at det har vist sig, at Status har været urigtig opgjort, saa at Selskabets Formue er mindre end antaget. Der nedsættes et Udvalg til Revision af Lovene.

21de September. Lieutenant, Assistent *Fjeldberg* vælges til Kasserer fra 1ste Oktober at regne.

1886.

29de Januar. Stiftelsesfest.

30te Marts. Ordinær Generalforsamling.

26de Oktober. Krigsministeriet tillader, at en Indbydelse til at indtræde i Selskabet ophænges i Samlingsstuerne i de københavnske Kaserner.

Vinterlokale i Læderstræde 26.

1887.

29de Januar. Stiftelsesfest.

22de Marts. Bevæget ordinær Generalforsamling.

13de April. Der sendes Madam Jensen, Bøffelkobbøl, 100 Kr. som Tak for hendes Omsorg for Vedligeholdelsen af de danske Krigeres Grave paa Dybbøl.

7de September. Der sendes en Lykønskingsadresse til Dronning Louise i Anledning af hendes 70 Aars Fødselsdag.

21de November. Krigsministeriet meddeler, at Ministeriet intet har at erindre imod, at der ved afdøde Forsvarsbrødres Jordefærd henlægges Sidevaaben og Felttegn paa Kisten.

Denne og følgende Vintre, 87—93, Lokale paa Østergade 15.

1888.

29de Januar. Stiftelsesfest.

9de Marts. Ordinær Generalforsamling. Kapt. *Gjørup* træder tilbage som Formand og udnævnes til Æresøverste.

22de Marts. Generalforsamlingen fortsættes. Oldermann *Juul* vælges til Selskabets Formand.

29de Marts. Fabrikant *L. N. Levin* vælges af Bestyrelsen til Næstformand.

15de April. Delegeretmøde i Anledning af Planen om Sammenslutning af Forsvarsbrødrereselskaberne (resultatløst.)

17de Maj. Formanden giver i et Bestyrelsesmøde den første Meddelelse om Baron Juel Brockdorffs testamentariske Gave. Formanden bemyndiges til at møde i Boet og varetage Selskabets Interesser.

Fredericiafest. — Deltagelse i Stavnsbaandsfesten. — Festmaaltid for Dybbøl-Mølleren. — Adresse med Medlemmernes Underskrifter til Hs. Maj. Kongen i Anledning af Regjeringsjubilæet. Deltagelse i Processionen i samme Anledning. Fest i Lokalerne. Stærkt besøgt Julefest.

1889.

29de Januar. Selskabets 10-aarige Stiftelsesdag fejres med særlig stor Højtidelighed.

27de Marts. Generalforsamling. Beretning om Delegeretmødet om Sammenslutningen. Medlemstallet 1050. Den nuværende Næstformand, Kapt. *Weihe*, indvælges første Gang i Bestyrelsen.

18de April. Mindefest paa Garnisons og Holmens Kirkegaard.

20de April. Stor Invalidefest i Cirkus. Som Overskud uddeles 3471 Kr. 90 Øre til Invaliderne.

Medlemsantallet stiger til 1110.

14de Juli. Delegeretmøde i Randers.

29de Juli. Friherre Rudbeck og Kammerherre Castenschiold udnævnes til Æresøverste.

4de August. Udflugt til Frederikssund-Jægerspris.

26de September. Det besluttet at anskaffe et Billede af Selskabets Velgjører, Baron Juel Brockdorff.

22de Oktober. Der ydes Bidrag til en Mindesten for samme.

29de Oktober. Extraordinær Generalforsamling ang. Fundatsen for Juel Brockdorffs Legat.

3die November. Sangkoret holder 10 Aars Fest.

1890.

29de Januar. Stiftelsesfest.

25de Marts. Ordinær Generalforsamling.

23de April. Fundatsen for Juel Brockdorffs Legat faar kgl. Konfirmation.

6te Juli. Udflugt til Kjøge, Vallø og Billesborg.

23de Juli. Plan om et Mindesmærke for Komponisten af Melodien »Den tapre Landsoldat«, *Hornemann*.

30te September. Medlemsantallet naaer paany ca. 1200 (1199), det højeste Tal siden 1888.

6te December afsløres med en lille Festlighed i Selskabets Kontorlokale Billeder af Baron *Juel Brockdorff* og Kapt. *Gjørup*, det sidste skænket af Fotograf *Alb. Schou*.

1891.

29de Januar. Stiftelsesfest.

Marineminister, Admiral *Ravn* og Krigsminister, General *Bahnson* udnævnes til Æresøverster i Selskabet.

13de Februar. Formand for Overbestyrelsen i »De danske Vaabenbrødre«, General *Glahn*, Admiral *W. Carstensen* og Formand for Selskabet »De danske Vaabenbrødre«s københavnske Afdeling, Kgl. Kammersanger *Simonsen*, optages som Æresmedlemmer af Selskabet.

4de Marts. Der indgaaes, men uden Resultat, til Justitsministeriet med Andragende om, at Selskabet maa erholde en Part i Varelotteriet for at kunne opføre et Invalidehjem.

18de Marts. Ordinær Generalforsamling.

2den August. Udflugt til Næstved og Herlufsholm.

1892.

29de Januar. Stiftelsesfest.

25de Marts. Ordinær Generalforsamling. Et Forslag fra et Medlem om at give Tilskudet til Skytterne og Sangerne anden Anvendelse henlægges.

26de Maj. Selskabet deltager med et meget stort Antal Medlemmer i Folketoget i Anledning af Majestæternes Guldbryllup. Repræsentanter med Faner fra Forsvarsbrødreforeningerne i Kolding, Frederikssund, Helsingør, Tølløse, Vallekilde, Thisted, Nakskov, Nykjøbing p. F., Randers og Jægersborg sluttede sig til Selskabets Procession. Formanden, Oldermænd Juul, og Formændene for Selskaberne i Nakskov, Thisted, Jægersborg, Kolding og Frederikssund modtoges af Hs. Majestæt og tilsagdes til Taffet. Festlig Sammenkomst af Brødrene i Tivoli.

3die Juli. Udflugt til Sorø.

5te August. Bud Kuhlmann opsiger sin Plads. Budtjenesten overtages af to Bude.

7de August. Udflugt til Lyngbyfortet og Garderhøjfortet, som forevistes af nuv. Oberstløjtnant Rambusch.

16de September. Der ydes et Bidrag til Kaptajn Jagds nødlidende Frivillige.

1893.

29de Januar. Stiftelsesfest.

24de Marts. Ordinær Generalforsamling. Kommandør Gjødeseu dirigerer og har siden ledet samtlige Generalforsamlinger.

2den Juli. Udflugt til Helsingør og Helsingborg.

5te—6te August. Invalidefesten i Rosenborg Have. Overskud til Krigsinvaliderne ca. 26,000 Kr.

22de August. Det meddeles, at Selskabet fra Brygger Carl Jacobsen, Ny Carlsberg, har modtaget 1000 Kr. til Uddeling blandt Krigsinvalider af Arbejderklassen i Kjøbenhavn og paa Frederiksberg. Beløbet uddeltes den 11te Oktober.

25de Oktober. Det vedtages at optage General Freiesleben som Æresøverste.

Fra denne Vinter og indtil 1897 Lokale i »Arbejderforeningen af 1860«.

1894.

29de Januar. Stiftelsesfest.

28de Marts. Ordinær Generalforsamling. Det vedtages at anvende 10 pCt. af det foregaaende Aars Overskud til Understøttelse, en Bevilling, som siden og indtil nu stadig gaar igjen.

1ste Juli. Udflugt til Roskilde og Boserup.

28de Juli. Der overrækkes ved en Deputation Kronprindseparret en Adresse i en Mappe af Fløjll og Sølv fra Selskabet i Anledning af Sølvbrylluppet. Til Deputationen sluttede sig Formændene for sex Provindsforeninger.

19de August. Udflugt til Landbefæstningens Vestfront, som forevistes af Kaptajn Christiansen.

September—Oktober drøftes et Forslag om Oprettelsen af et Krigerfond.

1895.

29de Januar. Stiftelsesfest.

20de Marts. Ordinær Generalforsamling. Medlemsantallet er nu steget til 1572. Forandringer i Selskabets Grundlov drøftes. Man kommer til det Resultat, at saadanne Forandringer ikke kunne indføres ved en Generalforsamling undtagen hvis alle Selskabets Medlemmer vedtager dem. Der nedsættes et Udvalg til Lovenes Revision.

7de Juli. Udflugt til Malmø og Lund.

13de August. Udflugt til Vogns Amager rundt.

28de August. Lovudvalget konstituerer sig med Oldermænd Juul som Formand og Assistent Dollerup som Sekretær.

28de September. Det besluttes at henlægge Forslaget om et Krigerfond, da det ikke har fundet tilstrækkelig Tilslutning.

1896.

29de Januar. Stiftelsesfest.

25de Marts. Ordinær Generalforsamling. Da kun ca. 150 Medlemmer havde givet Møde tog Lovudvalget sine Forslag tilbage.

1ste April. Uhrmager Anthon Jensen vælges af Bestyrelsen til Næstformand.

5te Juli. Udflugt til Frederiksdal—Dronninggaard—Lyngby.

9de August. Udflugt til Amager.

1897.

29de Januar. Stiftelsesfest.

17de Marts. Ordinær Generalforsamling. Medlemsantal 1738.

4de Juli. Udflugt til Fredensborg, Asminderød og Nøddebo.

31te Juli. Æresmedlem. Admiral Carstensen udnævnes i Anledning af sit 50 Aars Officersjubilæum til Æresøverste.

8de August. Udflugt til Hveen.

16de December. Bestyrelsen drøfter Spørgsmaalet om en Bryllupsgave til Prinds Christian.

Fra denne Vinter samles Selskabet i Larsens Lokaler.

1898.

12te Januar. Der træffes nærmere Bestemmelse m. H. t. Bryllupsgaven.

29de Januar. Stiftelsesfest.

23de Marts. Ordinær Generalforsamling. Det vedtages, at Selskabet lader give Møde ved Begravelsen af Medlemmer af 1ste Infanteriregiment 1864, og Selskabet paatager sig, naar det sidste Medlem af Foreningen er begravet, at aflevere Foreningens Fane til Tøihuset. Forandringerne i Selskabets Love forelægges nu og vedtages omtrent enstemmigt.

28de Maj. Bryllupsgaven overrækkes. Den var tilvejebragt ved Indsamling blandt Medlemmerne og bestod i to matforgylde Sølvskrivetøjer i Empire Stil.

26de Juni. Besøg paa Tøjhuset.

3die Juli. Udflugt til Landskrona og Helsingborg.

7de August. Udflugt til Middelgrundsførtet og Skodsborg.

1899.

29de Januar. Stiftelsesfest.

22de Marts. Ordinær Generalforsamling.

7de April. Kapt. Weihe vælges af Bestyrelsen til Næstformand.

5te Juli. Det besluttes i Anledning af

50 Aarsdagen for Fredericiaslaget at lægge Kranse paa General Ryes Grav og paa Krigergravene i Fredericia og paa Garnisons Kirkegaard.

9de Juli. Udflugt til Helsingør—Hellebæk—Hornbæk.

6te August. Udflugt til Enceinten fra Kalvebodstrand til Husum. Kaptajn *Christiansen* og Premierlieutenant *Stub* foreviste og Artillerikaptajn *Lehrmann* holdt Foredrag.

2den November. Sangkoret holder 20 Aars Fest.

1900.

29de Januar. Stiftelsesfest.

28de Marts. Ordinær Generalforsamling.

9de April fejrer Selskabets Stifter, Kapt. *Gjørup*, 70 Aars Fødselsdag, og hyldes ved en smuk Fest, som Selskabet afholder til hans Ære.

8de Juli. Udflugt til Hillerød—Frederiksværk.

25de Juli. Istedslagets 50 Aarsdag højtidelig holdes. Der henlægges en Krands paa Krigergraven paa Garnisons Kirkegaard.

5te August. Udflugt til Lyngbyfortet. Foredrag af Artillerikaptajn *P. Jørgensen*.

1901.

29de Januar. Stiftelsesfest.

27de Marts. Ordinær Generalforsamling. Medlemsantallet har naaet de 2000, og Regnskabet viser et gunstigt Resultat. Det besluttes at søge dannet en Damekomité til Indsamling til en ny Fane.

7de Juli. Udflugt til Frederikssund—Jægerspris.

Oktober. Opfordringen fra Fanekomiteén fremkommer.

27de November. Tidligere Bestyrelsesmedlem, Grosserer *Averhoff* skjænker en Samling Krigsbilleder, som nu findes i Kontoret.

1902.

29de Januar. Stiftelsesfest.

19de Marts. Fanefest.

26de Marts. Ordinær Generalforsamling.

6te Juli. Udflugt til Vedbæk og Raadvad.
 3die August. Udflugt til Ballerup—
 Søndersø—Lyngby.
 3die December. Fanefest.

1903.

7de Januar. Der tages Beslutning ang.
 Udflugt til Fredericia til 6te Julidagen.

29de Januar. Stiftelsesfest. Det med-
 deles, at Hs. kgl. Højhed Prinds Christian
 har overtaget Protektoratet over Selskabet.

25de Marts. Ordinær Generalforsamling.
 Der gives enstemmig Bevilling til Festlig-
 holdelse af 25 Aars Jubilæet.

27de April. Selskabets Protektor mod-
 tager Emblem, Broderbrev og Love.

5te—6te Juli. Stor Udflugt til Fredericia.

7de November. Det vedtages at udnævne
 Kommandør Gjødese til Æresmedlem.

13de November. Selskabet sender Lyk-
 ønskningstelegram til Hs. Maj. Kongen i
 Anledning af Regeringsjubilæet.

5te December. Det besluttes, at nær-
 værende Skrift trykkes i 2500 Exemplarer.

16de December. Bestyrelsesmøde: Laane-
 og Understøttelsessager. Programmet læg-
 ges for Vintersæsonen efter Jubilæumsfesten.

19de December og 30te December. Be-
 styrelsesmøder om Jubilæumsfestens nær-
 mere Arrangement.

27de December. Julefest som i fore-
 gaaende Aar.

31te December. Det opgjøres, at Sel-
 skabet tæller 2150 Medlemmer.

Siden Selskabets Stiftelse have Følgende været Bestyrelsesmedlemmer:

Kapt. M. Gjørup, valgt ²⁹/₁ 1879, udtraadt ²¹/₃ 1888, Inspektør P. D. Juhl ²⁹/₁ 79
 —¹¹/₉ 83, Oversergent Othar Sørensen ²⁰/₁ 79—⁴/₇ 79, Premierlieutenant (nuv. Oberst-
 lieutenant) Raaby ²⁸/₃ 79—⁴/₇ 79, Detailhandler C. A. Christensen ²⁹/₁ 79—¹¹/₉ 83, Premier-
 lieutenant (nuv. Kaptajn) Th. Petersen ²⁹/₁ 79—⁴/₇ 79, Cigarfabrikant Fries i 79, Bog-
 handler Gandrup ²⁹/₁ 79—⁴/₇ 79, Malermester H. P. Schmidt ²⁹/₁ 79—¹⁸/₁₁ 79, Billedskærer
 A. Aug. Nielsen ²⁹/₁ 79—⁸/₁₁ 79, Kunstdrejer C. F. Lohse ⁴/₇ 79—¹⁶/₃ 80, Grosserer H.
 Ringheim ⁴/₇ 79—²/₈ 80, Brændevinsbrænder Reeh ⁸/₈ 79—²/₁₀ 79, Politiassistent Joh.
 Jensen (senere i Bregentved—Gissfeld Birk) ¹⁶/₁₁ 79—¹¹/₃ 81, Oldermænd W. Juul ¹⁶/₁₁
 79—, Forvalter, nu Assistent, J. Lundberg ¹⁶/₁₁ 79—²⁵/₂ 80, Lærer, Lieutenant Thomsen
 i 79 og 80, Tandlæge Vald. Nielsen ²⁵/₂ 80—⁸/₃ 82, Krigsassessor Chr. Licht ²⁵/₂ 80—¹¹/₃
 81, Oversergent H. Nielsen, 80—81, Værftslieutenant J. Koefoed ¹¹/₃ 81—¹⁹/₃ 83, Distrikts-
 forstander C. Overlade ¹¹/₃ 81—¹⁵/₇ 81, Bogholder W. Lundberg ¹¹/₃ 81—¹⁶/₃ 89, Fiske-
 handler Petersen ³¹/₃ 81—¹⁸/₉ 84, Skolebestyrer C. Jørgensen ⁸/₃ 82—¹⁶/₉ 83, Civilingeniør
 Glæsnér ¹⁰/₃ 82—²¹/₃ 86 og ¹⁸/₁₂ 86—Marts 1888, Handskefabrikant E. Modell ¹⁹/₃ 83—
⁶/₁₂ 93, Stabssergent Klint ¹⁹/₆ 83—¹⁸/₃ 84, Murer O. E. Jørgensen i 1883, Handske-
 fabrikant F. Prieme ¹⁸/₃ 84—, Skorstensfejmester Chr. Nybroe ¹⁸/₃ 84—²⁰/₄ 85, Krigs-
 assessor Wm. Petersen ¹⁹/₉ 84—²⁹/₃ 86, Bøsemager Rostgaard ³⁰/₉ 84—Marts 89, Partiku-
 lier C. F. Jochumsen ¹⁸/₃ 85—Marts 89, Handelsfuldmægtig Johs. Andersen ³⁰/₃ 86—¹⁸/₁₂
 86, Fabrikant L. N. Levin ³⁰/₃ 86—⁸/₉ 1900, Sten- og Billedhugger Kronstrøm ²⁸/₃ 88—
²²/₅ 97, Dampmøller Nimb ²²/₃ 89—Marts 90, Fuldmægtig i Finansministeriet Werliin
²²/₃ 89—¹/₁₁ 90, Kaptajn, Fabrikant L. Weihe ²²/₃ 89—, Krigsassessor Otto Jørgensen
²²/₃ 89—, Dampskibsexpedient R. P. Rasch ²⁵/₃ 90—Marts 92, Kaptajn, Akademiforvalter
 Bruhn ⁴/₁₂ 90—⁷/₁₁ 94, Uhrmager Anthon Jensen ²⁵/₃ 92—⁵/₂ 99, Bagemester Aug. Beste
⁹/₁₂ 93—²⁰/₃ 95, Kaptajn, Postkontrollør, senere Postmester, Wimmer ²⁴/₁₁ 94—⁴/₁₁ 96.
 Grosserer H. Averbhoff ²⁷/₃ 95—²⁷/₃ 1901, Boghandler Axel Andersen ²/₁₂ 96—²⁷/₃ 1901,
 Grosserer P. C. Holm ³¹/₇ 97—³¹/₁ 1900, Rodemester J. C. Krogh ²²/₃ 99—, Oldermænd
 J. J. Bruun ²⁸/₃ 1900—, Økonom P. Larsen ³/₁₀ 1900—, Assistent u. Magistraten Th. Specht
²⁷/₃ 1901—, Amtsstuefuldmægtig C. J. Fahlén ²⁷/₃ 1901—.
